Årsrapport 2017

Eika Gruppen

eika.

Innhold

Dette er Eika ..... Side 2
Konsernsjefens ord ..... Side 3
Visjon, mål og strategi ..... Side 4
Hovedtall ..... Side 5
Konsernstyret ..... Side 7
Konsernledelsen ..... Side 9
Eierstyring og selskapsledelse ..... Side 10
Styring og kontroll ..... Side 13
Konsernstruktur ..... Side 15
Årsberetning ..... Side 17
Årsregnskap ..... Side 25
Revisjonsberetning ..... Side 51
English summary ..... Side 54

Dette er Eika

Eika Alliansen består av Eika Gruppen, 69 lokalbanker og Eika Boligkreditt. Alliansen har en samlet forvaltningskapital på over 400 milliarder kroner, nær én million kunder, 3000 medarbeidere og over 200 lokalbankkontorer. Eika Alliansen er med det én av de største aktørene i det norske finans-markedet og en av de viktigste aktørene for mange norske lokalsamfunn.

Eika Gruppen styrker lokalbankene
Eika Gruppens leveranser sikrer lokalbankenes konkurransedyktighet slik at de kan bygge videre på sin sterke, lokale markedsposisjon.

Eika Gruppen utgjør finanskonsernet i Eika Alliansen. Konsernets kjernevirksomhet er tjenesteleveranser til lokalbanken og lokalbankens kunder. Eika Gruppen utvikler og leverer tjenester som understøtter stabil og effektiv bankdrift, samt løsninger og kompetanse som skal sikre videre vekst og utvikling i bankene, lokalsamfunnet og kundene. Det inkluderer blant annet en komplett plattform for bank- infrastruktur, inkludert IT, betalingsformidling og digitale tjenester som nett- og mobilbank. Eika Gruppens prosjekt- og utviklingsmiljø investerer i utvikling av nye, sømløse, digitale løsninger for lokalbankene.

Produktselskapene Eika Forsikring, Eika Kredittbank, Eika Kapitalforvaltning og Aktiv Eiendomsmegling leverer et bredt spekter av finansielle produkter, kommersielle løsninger og kompetansehevende tjenester. Utover disse gir Eika Gruppen alliansebankene tilgang til kompetanseutvikling med Eika Skolen, virksomhetsstyring med Eika ViS, økonomi- og regnskapstjenester med Eika Økonomiservice og depottjenester med Eika Depotservice. I tillegg leverer Eika Gruppen tjenester på områder som kommunikasjon, marked og merkevare og næringspolitikk for å ivareta lokalbankenes interesser på disse områdene.

Lokalbankene er ved din side
Med 69 lokalbanker med 200 bankkontorer i 150 kommuner representerer lokalbankene en viktig aktør i norsk finansnæring og bidrar til næringslivets verdiskaping og arbeidsplasser i mange norske lokalsamfunn.

Lokalbanker har bidratt til økonomisk utvikling og trygghet for privatkunder og lokalt næringsliv i norske lokalsamfunn i snart 200 år. Lokalbankene i Eika Alliansen har full selvstendighet og styring av egen strategi og sin lokale merkevare. Nærhet og personlig engasjement for kundene og lokalsamfunnet, kombinert med inngående kunnskap om kundenes behov og bedriftenes lokale marked, er lokalbankenes viktigste konkurransefortrinn. Lokalbankene i Eika Alliansen er dermed unike og viktige bidragsytere til vekst og utvikling for både privatpersoner og norsk samfunns- og næringsliv. I første rekke gjennom sitt engasjement for lokalsamfunnet og som tilbyder av økonomisk rådgiving, kreditt og finans- produkter tilpasset lokalt næringsliv og folk flest. Lokalbankene i Eika Alliansen har blant landets mest tilfredse kunder både i personmarkedet og bedriftsmarkedet.

Eika Boligkreditt sikrer lokalbanken langsiktig funding
Eika Boligkreditt er, med en forvaltningskapital på 100 milliarder kroner, viktig for at lokalbankene kan gi kundene konkurransedyktige vilkår på boliglån.

Eika Boligkreditt er et kredittforetak som er eid av 67 lokalbanker og OBOS. Eika Boligkreditt har som hovedformål å sikre lokalbankene tilgang til langsiktig og konkurransedyktig funding. Selskapet har konsesjon som kredittforetak og finansierer sin utlånsvirksomhet ved utstedelse av internasjonalt ratede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Det innebærer at Eika Boligkreditt har mulighet til å oppta lån i det norske og internasjonale finansmarkedet, og til enhver tid søke finansiering der man oppnår markedets beste betingelser. Gjennom Eika Boligkreditt får alliansebankene dermed tilgang på svært gunstig finansiering og kan opprettholde sin konkurransekraft.

Konsernsjefens ord

Alliansestrategi sikrer ledende lokalbanker i fremtiden

Eika Gruppen har levert et historisk godt resultat i 2017 med et årsresultat på 570 millioner kroner. Konsernet har samlet sett en solid vekst, samtidig som kostnadsstyring og fokus på lønnsom og effektiv drift gir gode resultater. Kombinert med en styrket leveransekraft og økt kvalitet på blant annet kunde- og rådgiverløsninger til lokalbankene bidrar Eika Gruppen til å styrke lokalbankenes markedsposisjon, lønnsomhet og vekst.

Eika Gruppen styrker lokalbanken. Gjennom gode kunde- og rådgiverløsninger, sterke resultater og solid vekst styrker Eika lokalbankenes drivkraft for vekst og utvikling i mange norske lokalsamfunn. Lokalbankenes markedsposisjon og deres tilknytning til Eika gir bankene mulighet til å møte de digitale endringene og fortsatt skape ledende kundeopplevelser hver dag.

Markedet endrer seg og kundene stiller stadig høyere krav til bankenes leveranser. Digitalisering og økte krav fra myndighetene gjør at kostnader ved å drive bank øker. Dette stiller økte krav til effektivisering og investeringer i ny teknologi som skal sikre effektive og konkurransedyktige lokalbanker i fremtiden. For at lokalbankene også skal levere ledende kundeopplevelser basert på overlegen personlig service og rådgiving, må Eika bidra til kostnadseffektive lokalbanker som møter fremtiden ved å ta i bruk ny teknologi. I 2017 har Eika Gruppen styrket leveransekraften av nye teknologiske løsninger til bankene og deres kunder, men samtidig balansert investeringsgraden slik at bankene både skal være kostnadseffektive og kunne levere på endret kundeadferd i et bankmarked i endring.

Partnerskap står sentralt i Eikas strategi for hurtig og kostnadseffektiv innovasjon og utvikling. Eierskap i Vipps, som hele Norges mobile lommebok, var en viktig milepæl i 2017. Som næring i Norge står vi sterkere sammen og én felles, mobil betalingsløsning sikrer lokalbankenes kunder enkle og brukervennlige betalingstjenester. Samtidig som kundeadferden blir mer digitalisert vil nye reguleringer åpne for helt nye, globale konkurrenter. I dette fremtidsperspektivet er det viktig å stå sammen om å utvikle de beste løsningene der det er mulig. Som en følge av dette er det igangsatt en prosess for å fusjonere Vipps, BankAxept og BankID til et selskap, for å skape enda bedre kundeopplevelser og konkurransekraft.

Digitalisering og en smart digital hverdagsbank erstatter ikke kundenes ønske om og behov for en kompetent lokalbank som tilbyr personlig service og rådgivning. Siden starten på 2016 har lokalbankene i Eika Alliansen fått over 100 000 nye kunder. Kundetilstrømningen og lokalbankenes høye kundetilfredshet viser at mange kunder i ulike aldre og med ulike behov fortsatt verdsetter en personlig og kompetent rådgiver i banken. Ved de viktige hendelsene i livet- eller for bedriften – når behovet for å realisere planer, sette mål eller utnytte mulighetene, ønsker kundene en økonomisk rådgiver å støtte seg til. Rådgiveren i lokalbanken har verdifull innsikt som er avgjørende for å vurdere hele kundens økonomi og dermed være kundens gode rådgiver og økonomiske sparringspartner. Det er dette som skiller lokalbanken fra konkurrentene. Eika Gruppen beklager derfor Finansskatten som ble innført fra januar 2017. Den rammer i særlig grad lokalbankene som med sine kompetente rådgivere bidrar til vekst og utvikling av lokale arbeidsplasser.

I et marked preget av store endringer i kundeadferd og konkurranse er det viktig å etablere et omforent målbilde for hva som skal være lokalbankenes posisjon i fremtiden. Det er ikke tvil om at lokalbanken fortsatt har en viktig rolle å spille i fremtidens bank-Norge, men å navigere og prioritere riktig under skiftende omgivelser er krevende. I 2017 besluttet derfor styret å sette i gang et omfattende strategiprosjekt for Eika Alliansen. Prosjektet har hatt bred forankring med sterk involvering fra bankene. Med de riktige valgene og beslutningene ser vi store muligheter for fortsatt differensiering og suksess i fremtiden for lokalbankene. Med et stadig endret konkurransebilde blir det viktigere enn noensinne å tydeliggjøre hva lokalbanken skal være, og for hvem, de neste årene. Gjennom prosjektet er det foretatt omfattende analyser og grunnleggende vurderinger av hvordan markedet, konkurransen og kundene utvikler seg og hva som skal til for å møte disse som ledende lokalbanker også i fremtiden. Det er satt ambisiøse mål og konkrete tiltak for forbedring. Beslutninger er tatt og forankring og tiltak gjennomføres. Målet er klart: Lokalbanken skal være markedets beste hovedbank for alle som ønsker personlig service og rådgivning i samspill med en smart digital hverdagsbank.
Det er vår felles visjon for fremtidens lokalbank.

Det er beklagelig at banker i Eika Alliansen har valgt å si opp sin avtale med Eika Gruppen. De elleve bankene utgjør om lag 11 prosent av aksjonærmassen. Hovedavtalene utløper 31. desember 2021.Eika Gruppens eneste mål er å styrke lokalbankene. Vi opplever god oppslutning fra flertallet av eierbankene til den strategiske retningen Eika Alliansen har valgt. Vi håper gjennom dialogen vi har med de elleve bankene, at vi skal finne frem til gode løsninger for fremtiden.

> **“Jeg er stolt over at Eika har bidratt til at lokalbankene ytterligere har styrket sin posisjon, samtidig som Eika leverer historiens beste resultat.”**
>
> Konsernsjef Hege Toft Karlsen

Visjon, mål og strategi

Eika Gruppens hovedoppgave er å sikre sterke og omsorgsfulle lokalbanker som er en drivkraft for vekst og utvikling, for kunden og for lokalsamfunnet.

Visjon og hensikt
Eika Gruppens visjon er «Vi styrker lokalbanken». Visjonen beskriver ønsket fremtidsutvikling og skal være retningsgivende for konsernets ressursprioritering. Eika Gruppens primære hensikt er «å sikre sterke og omsorgsfulle lokalbanker som er en drivkraft for vekst og utvikling, for kunden og lokalsamfunnet».

Verdier
Eika Gruppens verdier er «Profesjonell, Kundeorientert og Lagspiller». Verdiene understøtter konsernets merkevare og bidrar til langsiktig måloppnåelse ved å legge tydelige føringer for våre beslutninger og bedriftskultur. Alle medarbeidere skal sette lokalbanken og lokalbank-kunden i sentrum, forstå deres behov og utvikle de beste løsningene for disse hovedmålgruppene. Medarbeidere i Eika skal være faglig sterke og bidra til å levere effektive tjenester med høy kvalitet. Vi lykkes best når vi er tilgjengelige, utnytter kompetansen på tvers av alliansen og spiller hverandre gode.

Forretningsidé
Eika Gruppens forretningsidé er: «å levere helhetlige og konkurransedyktige finansielle løsninger til lokalbanken, lokalt næringsliv og alle som verdsetter personlig service og rådgivning i samspill med en smart digital hverdagsbank. Dette skal vi lykkes med gjennom effektiv drift og nyskaping, kombinert med målrettet kundeorientering».

Kjernevirksomhet
Konsernets kjernevirksomhet er tjenesteleveranser til lokalbanken og lokalbankens kunder. Vi utvikler og leverer løsninger som understøtter stabil og effektiv bankdrift, samt kompetanse som skal sikre videre vekst og utvikling i bankene, lokalsamfunnet og for kundene. Utvikling og nyskaping skjer på bakgrunn av innsikt i kundenes behov og preferanser, og gjenspeiler lokalbankenes samfunnsoppdrag og verdier; trygghet og omtanke for kundene. Eika baserer sin virksomhet på lokalbankens naturlige kundegrunnlag. I privatmarkedet betyr dette kunder i alle aldersgrupper med et ønske om personlig service og rådgivning i samspill med en smart digital hverdagsbank. Lokalbanken er dessuten en betrodd og viktig rådgiver for det lokale næringslivet, med hovedvekt på små- og mellomstore bedrifter. Eikas produkt- og tjenestespekter skal bidra til at bankene fyller samfunnsrollen som en viktig aktør for lokal verdiskaping og opprettholder sin konkurransedyktighet over tid.

Markedsposisjon
Eika Gruppens strategiske markedsposisjon er «Ved din side». Med konkurransekraft fra fellesskapet i Eika Alliansen skal lokalbankene også i fremtiden være best på kompetent og proaktiv kundeomsorg. Den lokale rådgiverens helhetlige kompetanse og kundeinnsikt skal skille lokalbankene i Eika fra konkurrentene. Lokal tilstedeværelse og et tydelig engasjement for kundene og lokalsamfunnet kombinert med markedsledende løsninger for helhetlig økonomisk rådgiving, sikrer lokalbanken en varig sterk posisjon. Ved å vinne kundegrensesnittet med enkel, problemfri hverdagsbank og gode helhetlige løsninger skal lokalbanken bevise og beholde sin posisjon som kundens betrodde hovedbank, også i fremtiden. En viktig merverdi lokalbankens kunder skal oppleve, er rådgivere som tar initiativ i kundedialogen. Banken skal tilby nyttig og relevant hjelp til å konkretisere kundenes økonomiske behov, basert på deres egne planer, mål og muligheter. Målet er alltid at kundene skal oppleve aktiv hjelp til gode valg, basert på sine ambisjoner og erfare trygghet rundt egen økonomi – i hverdagen og ikke minst ved viktige eller uforutsette livshendelser. For å oppnå dette står Eika ved lokalbankens side, slik at vi sammen aktivt kan hjelpe kundene på følgende tre hoveddimensjoner i kunderelasjonen:

- Hverdagen: Tilby en enkel og problemfri bankhverdag
- Hendelsene: Fremstå trygg og kompetent ved viktige hendelser i livet, bedriften og lokalsamfunnet
- Fremtiden: Være en nær og betrodd rådgiver for å virkeliggjøre langsiktige planer, mål og muligheter

Tre satsingsområder
For å oppnå målsettingen om å styrke lokalbankene og videreutvikle posisjonen «Ved din side», er det definert tre strategiske satsingsområder i konsernstrategien 2016-2018. Disse er:

- Kundeorientering
- Styrket Eika-lag
- Nyskaping og vekst

I Eika er det et sterkt fokus på å realisere målbildet for fremtidig kundebetjening i alliansen. Lokalbankene skal tilby kompetent rådgiving i kombinasjon med enkle, brukervennlige og personaliserte digitale tjenester som tar utgangspunkt i kundenes behov.

Fremtidsrettede investeringer i digitale løsninger for å differensiere lokalbankene som mer personlige, nære og omsorgsfulle i en stadig mer digitalisert bankfremtid, er følgelig svært viktig for Eika Alliansen.

I strategiperioden er det et mål å være den foretrukne lokalbank-alliansen. Samhandling, gevinstrealisering og tjenester for mer effektiv bankdrift er viktig for å nå dette. Eika vil derfor arbeide strukturert og målrettet for å vinne tillit hos nye banker som kan inviteres inn i alliansen samt videreføre arbeidet med å sikre moderne og effektiv IT-infrastruktur.

Nyskaping og vekst er det tredje satsingsområdet i konsernstrategien. Eika Alliansen må tilpasse seg den økte endringstakten og konkurransen i næringen. Eika øker derfor ressursene til utvikling av en en sterkere kultur for nyskaping og effektiv kommersialisering i alliansen. Samtidig vil Eika Gruppen søke å inngå partnerskap eller annet samarbeid der dette bidrar til å sikre lokalbankene brukervennlige og kostnadseffektive løsninger.

Hovedtall

Resultat og balanse

Beløp i tusen kroner	2013	2014	2015	2016	2017
Netto renteinntekter	330.872	358.714	396.383	437.390	442.031
Netto premieinntekter	1.609.543	1.769.246	1.842.982	1.905.866	1.992.037
Netto andre inntekter	261.261	190.691	254.215	322.409	307.855
Netto driftsinntekter	**2.201.676**	**2.318.651**	**2.493.580**	**2.665.665**	**2.741.923**
Netto erstatningskostnader [1]	1.122.871	1.251.638	1.182.223	1.249.597	1.235.608
Driftskostnader	653.297	652.431	774.054	853.547	882.081
Resultat før tap og nedskrivninger	**425.508**	**414.582**	**537.303**	**562.521**	**624.234**
Tap og nedskrivninger	42.696	20.504	41.251	53.617	54.047
Resultat fra avviklet og solgt virksomhet	-	-	-	-	-
Resultat før skatt	**382.812**	**394.078**	**496.052**	**508.904**	**570.187**
Skattekostnad	88.376	99.377	142.355	114.910	122.486
Resultat etter skatt	**294.436**	**294.701**	**353.697**	**393.994**	**447.701**
Brutto utlån	3.602.940	3.696.105	3.834.598	4.048.927	4.078.425
Verdipapirer	3.145.170	3.483.206	4.049.615	4.051.807	4.187.639
Innskudd fra kunder	3.284.944	3.717.038	4.049.614	4.529.076	4.325.214
Forsikringstekniske avsetninger [1]	3.189.647	3.398.060	3.244.597	3.411.577	3.434.647
Egenkapital	1.213.384	1.484.146	1.861.348	1.952.529	2.036.856
Forvaltningskapital	**9.828.081**	**10.794.431**	**11.505.357**	**12.019.868**	**12.098.364**

Nøkkeltall

Forsikringsvirksomheten					
Combined ratio f.e.r.	81,7 %	84,5 %	80,5 %	84,0 %	81,0 %
Skadeprosent f.e.r.	68,3 %	69,0 %	64,1 %	65,6 %	62,0 %
Kostnadsprosent f.e.r.	13,4 %	15,5 %	16,4 %	18,4 %	19,0 %
Avviklingsgevinster i mill.kr.	46	55	117	126	163
Porteføljeavkastning	2,1 %	2,1 %	1,6 %	2,6 %	2,8 %
Finansieringsvirksomheten					
Rentenetto	6,3 %	6,1 %	6,5 %	7,2 %	7,1 %
Kostnads/inntektsforhold	67,8 %	64,1 %	55,3 %	48,0 %	54,3 %
Brutto mislighold i prosent av brutto utlån	1,8 %	2,0 %	2,3 %	3,2 %	3,9 %
Tap i prosent av gj.snitt utlån	1,1 %	0,5 %	1,1 %	1,3 %	1,2 %
Sparing og plassering					
Portefølje til forvaltning i mill.kr.	20.869	24.847	28.446	31.407	37.549
Antall spareavtaler	57.178	64.079	76.004	91.868	106.508
Eiendomsmegling					
Antall boligformidlinger	9.612	8.011	8.924	9.133	9.619
Antall kjedekontorer og filialer	55	58	63	66	69
Konsern					
Omsetningsvekst	-0,3 %	5,3 %	7,5 %	6,9 %	2,9 %
Kostnadsutvikling	-7,1 %	-0,1 %	18,6 %	10,3 %	3,3 %
Ren kjernekapitaldekning – soliditet i CRD IV-virksomheten	-	-	18,5 %	15,9 %	16,0 %
Solvenskapitaldekning – soliditet i forsikringsvirksomheten [2]	-	-	-	190 %	173 %
Egenkapitalavkastning [3]	24,2 %	21,9 %	19,2 %	19,1 %	20,7 %
Resultat per aksje	13,21	12,17	14,55	16,26	18,48
Utbytte per aksje	6,75	10,50	7,50	12,50	15,00

1 Med virkning fra 1. januar 2016 ble regnskapsreglene for forsikringsselskaper endret. Sammenligningstall for 2015 er omarbeidet. Tall for 2013 og 2014 inkluderer tidligere sikkerhetsavsetning.
2 Ny beregningsmetodikk for solvenskapitaldekning. Tidligere perioder som ikke sammenlignbare er ikke vist i oversikten.
3 Egenkapitalavkastning for 2015 er omarbeidet etter endringer i regnskapsregler 1. januar 2016, tall for tidligere perioder er ikke direkte sammenlignbare.

Omsetningsutvikling i millioner kroner

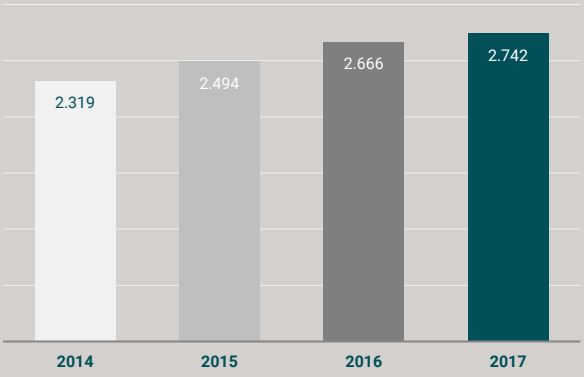

Omsetning per virksomhetsområde i prosent

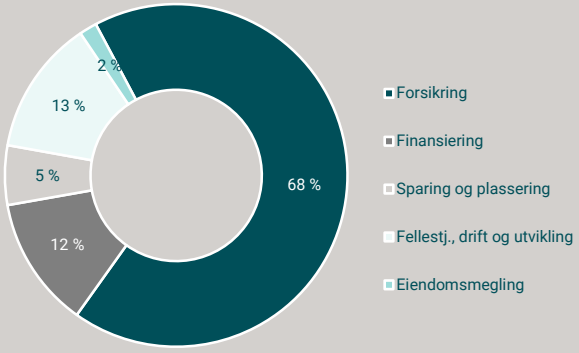

Distributørprovisjoner i millioner kroner

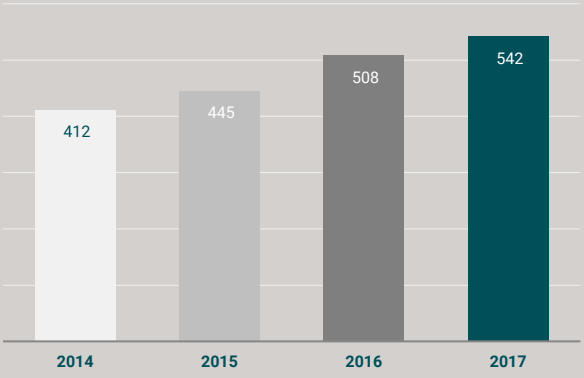

Digitale konverteringer i antall

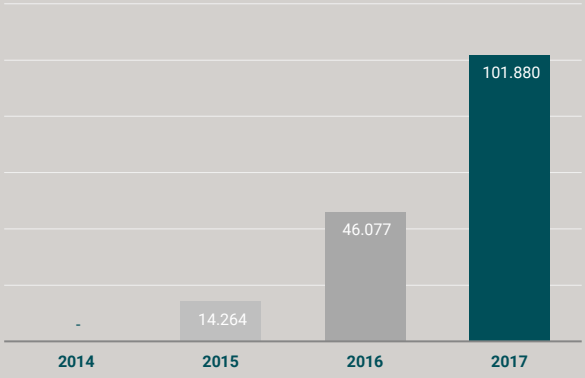

Utbytte per aksje

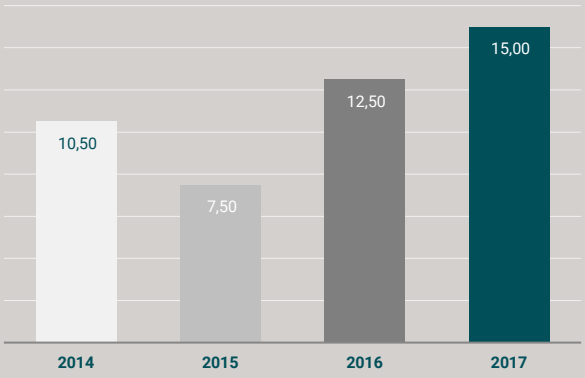

Egenkapitalavkastning i prosent

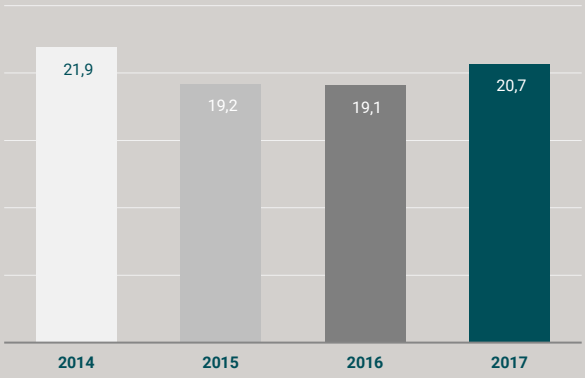

Konsernstyret

Allan Troelsen
Styrets leder

Allan Troelsen (1967) er administrerende banksjef i Surnadal Sparebank. Han tiltrådte stillingen i 2000. Troelsen har tidligere vært utviklingssjef og salgs-/markedsdirektør i Superior Systems AS/Akva Group ASA. Troelsen har, og har hatt en rekke styreverv innen blant annet finans, eiendomsmegling, teknologi og investeringsselskaper. Han har teknisk og økonomisk utdannelse, med ingeniørgrad innen IT og mastergrad innen strategi og ledelse fra Handelshøyskolen BI. Troelsen ble valgt inn i Eika Gruppens styre i 2012 og har siden 2016 vært styrets leder. Surnadal Sparebank har 379 242 aksjer i Eika Gruppen AS.

Trine Stangeland
Styrets nestleder

Trine Stangeland (1973) er administrerende direktør i Sandnes Sparebank. Hun tiltrådte stillingen i mars 2017. Stangeland kom fra stillingen som administrerende direktør i Lyse Dialog AS med ansvar for all kundedialog på tvers av produkter, tjenester og kanaler i Lyse konsernet, i tillegg til eksterne Altibox-partnere. I tillegg til ulike lederroller i Lyse-konsernet siden 2005, har hun flere års ledererfaring innen økonomi og finans fra industrien. Stangeland har en bachelor i økonomi og et masterprogram i strategisk ledelse fra Handelshøyskolen BI. Hun var styremedlem i Sandnes Sparebank fra mars 2015 til november 2016 og ble valgt inn i Eika Gruppens styre i 2017. Sandnes Sparebank har 1 938 002 aksjer i Eika Gruppen AS.

Bente Sollid Storehaug
Styremedlem

Bente Sollid Storehaug (1967) er administrerende direktør i Wizaly Nordic. Hun har vært medlem av kulturministerens og næringsministerens næringspolitiske råd. Sollid Storehaug etablerte i 1993 Digital Hverdag, i dag Bouvet ASA. Hun er tidenes yngste medlem av Norsk Redaktørforening. Hun sitter i styrene i Hafslund, Polaris Media ASA, Europris ASA og The Future Group og er styreleder i Boostcom-gruppen. Sollid Storehaug har en bachelor i statsvitenskap, kommunikasjonsrådgiver fra Norges Markedshøyskole samt coaching, mentoring og positiv psykologi fra Handelshøyskolen BI. Sollid Storehaug ble valgt inn i Eika Gruppens styre i 2015.

Svein Sivertsen
Styremedlem

Svein Sivertsen (1951) er partner i Borgersen og Partners AS. Han har tidligere vært viseadministrerende direktør /vise-konsernsjef i SINTEF-Gruppen og administrerende direktør i Fokus bank ASA og Nidar Bergene AS. Sivertsen er sivilingeniør fra NTNU. Sivertsen har en rekke styreverv og ble valgt inn i Eika Gruppens styre i 2009.

Elling G. Berntsen
Styremedlem

Elling G. Berntsen (1958) er administrerende direktør i Sparebanken Narvik. Han tiltrådte stillingen i 2011. Berntsen har vært ansatt i Sparebanken Narvik i 30 år, sist som banksjef for privatmarkedet. Han har tidligere hatt ledende stillinger innenfor bank og forsikring bl.a. hos Vesta Forsikring, NKP, Helgeland Sparebank og Tysfjord Sparebank. Berntsen har utdannelse fra bank og forsikring samt div. lederutdanning. Berntsen ble valgt inn i Eika Gruppens styre i 2014. Sparebanken Narvik har 610 641 aksjer i Eika Gruppen AS.

Mads Indrehus
Styremedlem

Mads A Indrehus (1967) er banksjef i Vik Sparebank. Han tiltrådte stillingen i 2001. Indrehus har tidligere hatt lederstillinger i Sparebanken NOR. Han er Siviløkonom fra NHH. Indrehus har vært varamedlem i Eika Gruppens styret siden 2012 og ble valgt inn som styremedlem i 2017.
Vik Sparebank har 136 397 aksjer i Eika Gruppen AS.

Arild Bohlin
Styremedlem – Bankansattes representant

Arild Bohlin (1966) er bedriftsrådgiver i Skagerrak Sparebank, og leder i Finansforbundet i Eika Gruppen. Bohlin har vært ansatt i Skagerrak Sparebank siden 2001 (tidligere Kragerø Sparebank). Han har tidligere jobbet med regnskap og revisjon. Bohlin er styremedlem i Skagerrak Sparebank og ble valgt inn i Finansforbundet i Eika Gruppens styre i 2008. Bohlin har utdannelse som bedriftsøkonom fra BI, og er internsertifisert Bedriftsrådgiver i Eika. Skagerrak Sparebank har 638 870 aksjer i Eika Gruppen AS.

Jan Ludvig Andreassen
Styremedlem - Ansattes representant

Jan Ludvig Andreassen (1964) er sjeføkonom i Eika Alliansen. Han har tidligere jobbet i ulike finansinstitusjoner som DNB, Alfred Berg og Norges Bank (NBIM), samt hatt ulike stillinger i Eika Gruppen. Andreassen var styremedlem i Eika Gruppens styre i 2011-2013 og ble valgt inn i styret på nytt i 2016. Andreassen er samfunnsøkonom fra Universitetet i Oslo og er en av Norges mest leste bloggere innen makroøkonomi.

Konsernledelsen

Fra venstre: Sverre V. Kaarbøe, Hege Toft Karlsen, Steinar Simonsen, Finn M. Rogne-Hansen og Ola Jerkø.

Hege Toft Karlsen
Konsernsjef

Hege Toft Karlsen (1969) er konsernsjef i Eika Gruppen. Hun tiltrådte stillingen i 2012 etter å ha vært konserndirektør med ansvar for området salg og service siden 2011. Toft Karlsen har erfaring fra ulike lederstillinger i Gjensidige Forsikring ASA, sist som konserndirektør for Privat Norge. Toft Karlsen er styremedlem i BankAxept AS, styremedlem i Finans Norge og styreleder i Eika Kapitalforvaltning AS. Toft Karlsen er jurist fra universitetet i Bergen med advokatbevilling, og har i tillegg en AMP fra Harvard Business School.

Ola Jerkø
Konserndirektør kundeopplevelser

Ola Jerkø (1978) er konserndirektør Kundeopplevelser med ansvar for strategi- og kundeopplevelser, forretningsutvikling, informasjon og betaling i konsernet. Han tiltrådte stillingen i 2012 etter å ha vært direktør for strategi i Eika Gruppen. Jerkø har bakgrunn som ledelseskonsulent med fokus på strategi – og endringsprosjekter fra Capgemini Consulting AS. Jerkø er siviløkonom fra Handelshøyskolen BI.

Steinar Simonsen
Konserndirektør Bank og IT

Steinar Simonsen (1961) er konserndirektør Bank og IT. Han har hatt ansvar for IT og infrastruktur i Eika siden januar 2013. I april 2017 overtok han i tillegg ansvaret for bankområdet. Før Simonsen ble ansatt i Eika Gruppen hadde han 20 års erfaring fra konsulent-bransjen der han blant annet var administrerende direktør i Capgemini Consulting og partner i Ernst & Young. Simonsen har lang og bred erfaring fra omstilling og endring av IT-organisasjoner. Simonsen er sivilingeniør fra NTNU.

Sverre V. Kaarbøe
Konserndirektør Økonomi og finans

Sverre V. Kaarbøe (1972) er konserndirektør Økonomi og finans. Han tiltrådte stillingen i 2012 etter å ha ledet økonomi- og finansavdelingen i konsernet siden 2007. Kaarbøe etablerte og ledet tidligere Eika Økonomiservice som leverer økonomi- og regnskapstjenester til lokalbankene. Han har 9 års erfaring fra Ernst & Young. Kaarbøe er styreleder i Eika Forsikring AS og Eika Kredittbank AS. Kaarbøe er Siviløkonom fra Norges Handelshøyskole (NHH).

Finn Magnus Rogne-Hansen
Konserndirektør Salg og Marked

Finn Magnus Rogne-Hansen (1978) er Konserndirektør for salg, marked og kompetanseutvikling. Han tiltrådte stillingen i 2017 etter å ha hatt ulike roller i Aktiv Eiendomsmegling AS siden 2008, hvorav de siste fem årene som Administrerende direktør. Han er nå styreleder i Aktiv Eiendomsmegling AS. Rogne-Hansen er markedsøkonom fra Norges Markedshøyskole, og tar for tiden en mastergrad i ledelse ved European University.

Eierstyring og selskapsledelse

Styret har vedtatt prinsipper for eierstyring og selskapsledelse for Eika Gruppen AS, basert på norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (NUES).

Formål
Formålet med å fastsette prinsipper for eierstyring og selskapsledelse i Eika Gruppen AS er klargjøring av rolledeling mellom aksjeeiere, styre og daglig ledelse utover det som følger av lovgivningen. Prinsippene skal styrke tilliten til selskapet og bidra til størst mulig verdiskaping over tid, til beste for aksjeeiere, ansatte og andre interessenter. Prinsippene skal følges, med mindre rammeregulering endres slik at prinsippene kommer i konflikt med disse. Prinsippene skal i så fall revideres. Det legges opp til årlig revisjon av de fastsatte prinsipper.

1.Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse
Eika Gruppen AS' visjon er «Vi styrker lokalbanken». Visjonen beskriver selskapets ønskede fremtidsutvikling og skal være retningsgivende for konsernets ressursprioritering. Eika Gruppen AS' primære hensikt er å utvikle og drive virksomhet som styrker våre aksjonærers konkurransekraft i deres lokale markeder.

Eika Gruppen AS' verdier er Profesjonell, Kundeorientert og Lagspiller. I 2013 utviklet og implementerte Eika Gruppen AS nye verdier for å understøtte konsernets merkevare samt stimulere og tydeliggjøre ønsket adferd for å sikre langsiktig måloppnåelse. Alle medarbeidere skal sette lokalbanken og lokalbankkunden i sentrum, forstå deres behov og utvikle de beste løsningene for disse målgruppene. Medarbeidere i Eika Gruppen AS skal være faglig sterke og bidra til å levere effektive tjenester med høy kvalitet. Vi lykkes best når vi er tilgjengelige, utnytter kompetanse på tvers av konsernet og spiller hverandre gode.

Eika Gruppen AS har ikke børsnoterte aksjer. Selskapet har på denne bakgrunn ikke plikt til å innordne seg anbefalingene, men har valgt å forholde seg til anbefalingene på frivillig grunnlag. Eika Gruppen AS ble etter endring av vedtekter og avvikling av aksjonæravtale i 2008 åpent for aksjonærer uten særskilte egenskaper. Aksjonærstrukturen er likevel i dag enhetlig i det samtlige aksjonærer er finansinstitusjoner. På denne bakgrunn vil anbefalingen ikke i alle tilfeller være treffende for selskapets forhold til aksjonærene, blant annet med hensyn til offentliggjøring av informasjon til allmennheten.

Nedenfor følger en kort redegjørelse for hvordan Eika Gruppen AS har innrettet seg etter den norske anbefalingen. Redegjørelsen er satt opp etter samme struktur som anbefalingen. Eika Gruppen AS' verdigrunnlag og retningslinjer for etikk og samfunnsansvar er presentert på konsernets hjemmside.www.eika.no

2. Virksomhet
Selskapet følger anbefalingen på dette punktet.
Selskapets formål er å forestå, eller foreta investeringer og forvalte eierinteressen i selskaper med følgende virksomhet:
1. koordinerer tjenesteleveranser og infrastrukturløsninger for banker og andre samarbeidspartnere, herunder knyttet til IKT, systemutvikling, merkevareutvikling, arbeidsprosesser, kompetansebygging og innkjøp; og
2. strategisk, finansiell og næringspolitisk arbeid og rådgiving for eierne av selskapet som inngår i alliansesamarbeidet og datterselskaper av Eika Gruppen AS; og å foreta investeringer og forvalte eierinteresser i selskaper som utvikler konkurransedyktige produkter og tjenester for finansbransjen for formidling gjennom banker og andre samarbeidspartnere.

Selskapet har klare mål og strategier for sin virksomhet og disse er gjenstand for en årlig behandling og revidering i konsernstyret.

Konsernstrategien for perioden 2015-2018 innebærer en tydelig strategisk plattform med utgangspunkt i lokalbankenes posisjon som er konsernets viktigste styrke. I konsernstrategien er tre strategiske satsningsområder definert. Disse er: Styrket Eika-lag, kundeorientering og nyskapning og vekst. Selskapets mål og hovedstrategier er ytterligere presentert på konsernets hjemmeside.

3. Selskapskapital og utbytte
Selskapets egenkapital pr. 31. desember 2017 var 1,3 milliarder kroner (1,2). Pålydende pr. aksje er 1 krone. For 2016 ble det utbetalt et utbytte på 12,50 kroner pr. aksje. Konsernstyret vil foreslå for selskapets generalforsamling at det for 2017 utbetales et utbytte på 15,00 kroner pr. aksje.

Selskapet er underlagt regler om kapitaldekning som er styrende for vurderingen av selskapets kapitalbehov. Nærmere informasjon om selskapets kapitalsituasjon fremgår av Pilar III rapporteringen om risiko og kapitalstyring, som offentliggjøres på selskapets nettside www.eika.no.

Eika Gruppens utbyttepolitikk er at selskapet: «har som økonomisk mål for sin virksomhet å oppnå resultater som over tid gir en god, stabil og konkurransedyktig kapitalavkastning i form av utbytte og verdiøkning på aksjene. Ved fastsettelse av størrelsen på årlig utbytte skal det tas hensyn til finanskonsernets kapitalsituasjon, slik at selskapene tilfredsstiller eksterne og interne krav til forsvarlig kapital. Med mindre kapitalbehovet tilsier noe annet, er styrets mål at utbytte til aksjonærene vil utgjøre mellom 50-70 prosent av årets resultat etter skatt på konsolidert nivå. Selskapets utbyttepolitikk kommuniseres til aksjonærene og allmenheten gjennom årsrapporten.

Styret fremlegger årlig forslag for generalforsamlingen om å gi styret fullmakt til å kjøpe inntil 10 prosent av aksjene i selskapet samt å utstede nye aksjer i selskapet til banker som ikke er aksjonær i Eika Gruppen AS. Fullmaktene gis systematisk frem til neste ordinære generalforsamling og er begrunnet i et behov for å kunne håndtere aksjonærbanker som ønsker å tre ut av Eika Alliansen samt en eventuell inntreden av nye banker i Eika Alliansen. Styret har per i dag ikke fremmet forslag for generalforsamlingen om å gi styret fullmakt til å dele ut utbytte.

4.Likebehandling av aksjeeiere og transaksjoner med nærstående parter
Selskapet har kun én aksjeklasse og hver aksje gir én stemme. Dersom styret foreslår kapitalforhøyelse med fravikelse av eksisterende aksjeeieres fortrinnsrett blir dette begrunnet. Dersom styret, på bakgrunn av fullmakt, vedtar kapitalforhøyelse med fravikelse av fortrinnsretten følger det forutsetningsvis av fullmakten at dette skyldes en ny banks inntreden i Eika Alliansen.

Selskapet er ikke børsnotert, og selskapets aksjer kan derfor ikke handles over børs. Det fremgår av selskapets styreinstruks at hvert styremedlem plikter å orientere de øvrige styremedlemmer dersom vedkommende er inhabil eller i tvil om egen habilitet ved behandlingen av en sak. Styrets medlemmer plikter også å orientere styret dersom styret får til behandling en sak som direkte eller indirekte vil kunne få konsekvenser for andre selskaper der styremedlemmet har verv, ansettelsesforhold eller andre interesser. Tilsvarende fastslår selskapets etiske retningslinjer at ledende ansatte skal melde fra til styret dersom de direkte eller indirekte har en vesentlig interesse i en avtale som inngås av selskapet.

5.Fri omsettelighet
Selskapet er ikke børsnotert. Anbefalingen er på dette punkt fraveket ved at vedtektene inneholder krav til styresamtykke og forkjøpsrett, jf. aksjeloven §§ 4-15 flg. Som saklig grunn til ikke å gi samtykke nevner

vedtektene det forhold at en erverver oppnår posisjon som innehaver av kvalifisert eierandel etter finansieringsvirksomhetsloven. I tillegg er aksjelovens regler om forkjøpsrett utvidet til også å gjelde ved fusjon. Dette avviket skyldes selskapets rolle som allianse for aksjonærbankene. I tillegg er selskapet omfattet av finansforetaksloven § 6-3 som stiller krav til eiere av kvalifisert andel i en finansinstitusjon.

6. Generalforsamling
Det er ikke fastsatt særskilte rutiner for møteledelse, og aksjelovens regler gjelder således. Innkalling gjøres ikke tilgjengelig på selskapets hjemmeside, men sendes ut per brev til den enkelte aksjonær senest 21 dager før generalforsamlingen avholdes. Saksdokumentene, herunder innkalling og valgkomiteens innstilling, publiseres samtidig på selskapets lukkede ekstranett, som alle aksjonærene som er alliansebanker har tilgang til. Øvrige aksjonærer mottar saksdokumentene på e-post. Ordinær generalforsamling har tradisjonelt vært avholdt i forbindelse med selskapets alliansesamling, hvilket har gitt en relativt høy deltagelse. Påmelding til generalforsamling kan skje elektronisk. For å tilrettelegge for bruk av fullmektig har fullmaktsskjema vært vedlagt innkallingen, og det har blitt tydeliggjort at styreleder og konsernsjef er tilgjengelig for å motta fullmakter. Fullmaktsskjemaene er utformet slik at man kan stemme over hver enkelt sak som skal behandles. I møtet legges det også opp til at man stemmer på hver enkelt av kandidatene til et verv. Representanter fra styret, valgkomiteen og revisor har i praksis vært til stede i generalforsamlingen.

7. Valgkomité
Selskapets valgkomité er vedtektsfestet og generalforsamlingen har fastsatt retningslinjer for denne. Valgkomiteen, komiteens leder samt medlemmenes honorar vedtas av generalforsamlingen. Det følger av selskapets vedtekter at valgkomiteens sammensetning skal representere aksjeeiernes interesser. Historisk har det ikke vært tradisjon for å besette valgkomiteen med medlemmer fra konsernstyret eller selskapets ledelse. Valgkomiteen foreslår kandidater til styre og valgkomité samt honorarer for medlemmene av disse organer. Komiteen har tradisjonelt begrunnet sine innstillinger muntlig i generalforsamlingsmøtet. Valgkomiteen konsulterer styreleder, konsernsjef samt Regionrådet i prosessen, slik at regionstrukturen fungerer som kanal for innspill til valgkomiteen, uten at dette ekskluderer at aksjonærer kan kontakte valgkomiteen direkte dersom de måtte ønske dette.

8. Bedriftsforsamling og styre, sammensetning og uavhengighet
Selskapet har ikke bedriftsforsamling. Styrets sammensetning er vedtektsfestet og i henhold til finansforetakslovens regler, herunder kvalifikasjonskrav i § 3-5, og aksjonærfellesskapets ønsker. Det antas ikke å være ønskelig fra aksjonærenes side at styremedlemmer skal eie aksjer i selskapet. Styremedlemmers kompetanse og uavhengighet fremgår av konsernets hjemmeside. Selskapet fører oversikt over styremedlemmenes tilstedeværelse på styremøter. Det er generelt lite forfall i styremøtene og det har således ikke blitt vurdert som hensiktsmessig å opplyse om dette i årsrapporten.

9. Styrets arbeid
Selskapet har fastlagt en årsplan hvor strategiprosess er en del av denne. Styret har fastsatt en styreinstruks samt en instruks for konsernsjef. Styreinstruksen fastsetter blant annet styrets ansvar og overordnede oppgaver samt en oversikt over hvilke konkrete oppgaver som skal fordeles i styrets årsplan. Styret følger ikke anbefalingen med hensyn til at nestleder eller et annet styremedlem leder diskusjonen der styreleder selv er eller har vært aktivt engasjert. Styret legger til grunn at balansen i styret fungerer tilfredsstillende også i saker der styreleder vil ha et engasjement i en sak og ser det således ikke som hensiktsmessig med en slik ordning. Styret har oppnevnt godtgjørelsesutvalg bestående av fire styremedlemmer, med følgende mandat:
Godtgjørelsesutvalget skal på fritt grunnlag vurdere foretakets godtgjørelsesordning, og skal forberede alle saker om godtgjørelsesordningen som skal behandles av styret.
Godtgjørelsesutvalget skal videre innstille til styret i sak om godtgjørelse til konsernsjef og om pensjonsvilkår for konsernledergruppen. Styret har også etablert et risiko- og revisjonsutvalg, med mandat i henhold til finansforetaksloven §§ 8-19 og 13-6. Det er fastsatt egen instruks for risiko- og revisjonsutvalget.
Styret legger opp til årlig gjennomgang av dets arbeid og kompetanse.

10. Risikostyring og internkontroll
Selskapet er underlagt finansforetakslovens særskilte krav om internrevisjon, årlig gjennomgang av selskapets internkontroll, risikostyring og etterlevelse av lov (compliance) og oppfyller gjennom dette anbefalingen på dette punkt. Selskapet har en vedtatt risikopolicy som skal sikre effektiv styring av risiko i forhold til tilgjengelig kapital og eksterne lover og forskriftskrav. For øvrig vises det til nærmere beskrivelse på konsernets hjemmeside.

11. Godtgjørelse til styret
Styrets godtgjørelse er ikke resultatavhengig og det har ikke vært utstedt opsjoner til styremedlemmer. Generalforsamlingen vedtok i 2017 å honorere styrets leder med kr 335.000, nestleder med kr 251.000 og øvrige styremedlemmer med kr 223.000. Møter i underutvalg av styret ble honorert med kr 5.580 per. møte. Ingen av styremedlemmene har i 2017 påtatt seg særskilte honorerte oppgaver for selskapet utover styrevervet og eventuelt tilhørende utvalgsverv.

12. Godtgjørelse til ledende ansatte
Styret har fastsatt retningslinjer for godtgjørelse til konsernets ansatte, som gjengir hovedprinsippene i selskapenes lønnspolitikk og bidrar til sammenfallende interesser mellom aksjeeierne og ledende ansatte. Retningslinjene ble sist fremlagt for generalforsamlingen til orientering i 2011. Eika Gruppen AS' godtgjørelsespolitikk skal bidra til å fremme det enkelte foretaks langsiktige evne til å betjene eierbankene, distributører og kunder med finansielle tjenester og produkter på konkurransedyktige vilkår. Eika Gruppen AS godtgjørelsespolitikk skal være forankret i konsernets og det enkelte foretaks forretningsstrategi og skal til enhver tid være forenlig med det enkelte foretaks risikotoleranse og langsiktige interesse slik disse er definert i foretakets policy og retningslinjer for risikostyring og internkontroll. Eika Gruppen AS legger stor vekt på at godtgjørelsesordningen skal være bærekraftig i både et kortsiktig og langsiktig perspektiv. Godtgjørelsene i Eika Gruppen AS skal være konkurransedyktige, men ikke markedsledende. Det er for tiden ikke aktuelt med ordninger om tildeling av aksjer til ansatte. En utførlig redegjørelse for selskapets godtgjørelsesordninger er publisert på selskapets hjemmeside. Selskapet er ikke et allmennaksjeselskap og er således ikke omfattet av reglene i allmennaksjeloven § 6-16 a om styrets erklæring om lederlønn, og det utarbeides derfor ikke en slik erklæring. Styret i Eika Gruppen AS har nedsatt et eget godtgjørelsesutvalg, som innstiller til styret for saker som gjelder godtgjørelsesordninger og pensjon som det tilligger styret å behandle. Selskapet er underlagt godtgjørelsesforskriften for finansforetak mv.

13. Informasjon og kommunikasjon
Selskapet har per i dag en enhetlig aksjeeierstruktur, uten regelmessig omsetning i selskapets aksjer. Selskapet har utstedt og notert finansielle instrumenter på Oslo Børs ABM som medfører at selskapet forholder seg til gjeldende retningslinjer for offentlig informasjon for finansielle instrumenter notert på Oslo Børs ABM gjennom nedfelte retningslinjer. Dette inkluderer melding om kvartalsregnskap til Oslo Børs ABM, ajourføring av innsidelister, rapportering i kvartals- og årsrapport, finansiell kalender samt vurdering om børsmelding ved særskilte hendelser.

14. Selskapsovertagelse
Selskapets aksjer er ikke børsnotert, og aksjene omsettes i praksis ikke i dag. På det nåværende tidspunkt anses ikke et oppkjøpstilbud som realistisk. Det anses derfor ikke som formålstjenlig at styret utarbeider prinsipper for opptreden i en slik situasjon. Dersom et slikt tilbud skulle komme vil selskapet forholde seg til de anbefalte retningslinjer for øvrig.

15. Revisor

Revisor utarbeider årlig en plan for revisjonsarbeidet og presenterer hovedtrekkene for selskapets styre. Revisor deltar også i styrets behandling av årsregnskapet og har minst ett møte med styret i året uten at daglig leder eller andre fra den daglige ledelsen er til stede. Selskapet har fastsatt retningslinjer for den daglige ledelsens adgang til å benytte revisor til andre tjenester enn revisjon. Revisor er tilstede i generalforsamlingen og presenterer revisors beretning. Revisor har tradisjonelt ikke orientert om godtgjørelsen fordelt på revisjon og andre tjenester, men dette fremgår av selskapets årsregnskap. Selskapets internrevisor gjennomgår årlig selskapets internkontroll.

Styring og kontroll

Effektiv risikostyring og god intern kontroll er avgjørende for å sikre måloppnåelse og inngår i den løpende styringen og oppfølgingen av virksomheten.

Gjennom god risikostyring og kontroll skal Eika Gruppen til enhver tid være i stand til å identifisere, vurdere, håndtere, overvåke og rapportere risiko som kan hindre oppnåelse av vedtatte mål. Eika Gruppens rammeverk for risikostyring og kontroll definerer konsernets risikovilje og prinsipper for styring av risiko og kapital i konsernet. Risikostyring og kontroll omfatter alle typer risiko Eika Gruppen kan være eksponert for. Håndtering og kontroll av risiko avhenger av vesentlighet og risikohåndteringen omfatter kontroll, unngåelse, aksept, deling eller overføring av risikoen til en tredjepart. Kontrollmiljøet omfatter organisering og arbeidsdeling, overvåking, rapportering, samt systembaserte og manuelle kontroller. Videre omfatter kontrollmiljøet verdier, holdninger, organisasjonskultur, opplæring og kompetanse, etiske retningslinjer, rutiner og prosedyrer.

Konsernet med datterselskaper er underlagt et omfattende lovverk som regulerer virksomhetens organer og sammensetning av disse. Eika Gruppen har vedtatt prinsipper for eierstyring og selskapsledelse basert på Norsk Anbefaling for Eierstyring og Selskapsledelse. Konsernet har etablert uavhengige risikostyrings- og compliancefunksjoner som løpende overvåker og rapporterer om risikohåndteringen etterleves, fungerer som forutsatt og holdes innenfor vedtatte rammer. Funksjonene er organisert etter prinsippet om tre forsvarslinjer.

Styring og oppfølging i hverdagen
Eika Gruppens visjon er å styrke lokalbanken. Strategisk retning gir klare føringer på prioritering av leveranser til lokalbankene hvor alliansefokuset er rettet mot digitalisering, serviceorientering og lokal nærhet. Eika Gruppens strategiske retning følger prinsippene for balansert målstyring og er utgangspunktet for å implementere målekort, prosjekter og handlingsplaner. I tillegg utarbeider konsernet budsjetter og prognoser, målekriterier av finansiell og ikke-finansiell art, fullmakter, policy og rutiner som rapporteres og følges opp som en del av styringen i konsernet. Handlingsplaner og status på risiko og tiltak overvåkes nøye og inngår i løpende leder- og medarbeideroppfølging og rapportering gjennom året.

Selskapene styrer etter vedtatte risikostrategier, og det er utviklet rutiner og instrukser i forbindelse med risikogjennomganger, som skal sikre at selskapene og konsernet håndterer risiko på en tilfredsstillende måte. Verdiene i Eika Gruppen reflekterer hva som kjennetegner Eika. Verdiene er; Profesjonell, Kundeorientert og Lagspiller. Risikostyring og kontroll i Eika tar utgangspunkt i verdiene sammen med vedtatte strategier. Strategiene er videre brutt ned i operasjonelle handlingsplaner som gir konkretisering, prioritering, allokering av ansvar og frister. Gitt føringene og rammene i strategi- og handlingsplaner, bygges risikostyringen og kontrollen rundt og inn i de forretningsprosessene som er etablert for å levere på strategien. Styringen og kontrollen blir dermed tilpasset forretningsprosessene og konkrete behov. Dette utfordrer og fokuser risikostyring og kontroll på verdibidrag, forretningsnytte og de vesentlige forhold som virkelig betyr noe for måloppnåelse.

Styrets og ledelsens rolle
Styret har vedtatt en styreinstruks som gir regler for styrets arbeid og saksbehandling. Styrets årsplan dekker oppgaver som er fastsatt i lover, forskrifter, myndighetskrav, og vedtekter o.l. Styret har ansvar for fastsettelse av konsernets overordnede målsettinger og strategier, herunder risikostrategier og risikoprofil og øvrige sentrale prinsipper og retningslinjer, i tillegg til forvaltning av konsernet, samt å sørge for forsvarlig organisering av virksomheten. Styret har fastsatt egen instruks for konsernsjefen. Styremøter avholdes månedlig og etter behov.

Styret har etablert et Risiko og Revisjonsutvalg samt en instruks for denne. Utvalget skal føre en uavhengig kontroll med konsernets finansielle rapportering og kontrollsystemer. Utvalget skal ikke treffe beslutninger på vegne av styret, men fremlegge vurderinger og anbefalinger til styret. Risiko og Revisjonsutvalget behandler kvartalsvis konsernets års- og delårsregnskaper og rapporter fra risikostyrings- og compliancefunksjonene samt internrevisjonen. Godtgjørelseutvalget behandler godtgjørelse til konsernsjef samt gir retningslinjer for godtgjørelse i konsernet.

Konsernsjefen
Konsernsjefen forestår den daglige ledelsen av Eika Gruppen og har det overordnede ansvar for konsernets samlede virksomhet. Konsernsjefen er ansvarlig for å gjennomføre strategier og retningslinjer vedtatt av styret. Konsernsjefen sørger for at risikostyring og kontroll blir gjennomført, dokumentert, overvåket og fulgt opp på en forsvarlig måte, og sørger for at risikostyringsfunksjonen og compliancefunksjonen er sikret nødvendige ressurser, kompetanse og uavhengighet. Konsernsjefen sørger for at konsernets risikoer styres i henhold til styrets føringer, og sørger for at ledere for alle vesentlige virksomhetsområder følger opp gjennomføringen av styring og kontroll løpende. Konsernsjefen vurderer og følger opp endringer i konsernets risikoeksponering gjennom Risiko og Compliancekomiteen. Formålet med komiteen er å sikre at risiko og compliance er tilfredsstillende ivaretatt i konsernet, og at arbeid som gjennomføres i 1. og 2. linje er i tråd med vedtatte instrukser og rammer. Komiteen har fokus på tiltak, og at risk og compliance funn blir fulgt opp fra 1. linje. Komiteen ledes av konsernsjef og møtes fire ganger i året.

Risikostyringsfunksjonen
Risikostyringsfunksjonen sørger for at ledelsen og styret til enhver tid er tilstrekkelig informert om konsernets risikoprofil gjennom kvartalsvis risikorapportering og årlig risiko- og kapitalbehovsvurdering. Risikostyringsfunksjonen har ansvar for å videreutvikle og implementere et helhetlig rammeverk for risikostyring, og sikre at dette er i samsvar med eksterne og interne krav. Dette innebærer at det må foreligge policyer og strategier som gir styring gjennom mål og rammer for ønsket risiko, og at policyer og strategier er operasjonalisert på en effektiv måte i løpende aktiviteter. Sentralt i styring og kontroll er å sikre klare ansvar og roller samt en oppfølgning av at risikorammer og operasjonelle retningslinjer etterleves. Risikostyringsfunksjonen rapporterer kvartalsvis til konsernsjefen, konsernets Risiko og Compliancekomité og styret.

Compliancefunksjonen
Compliancefunksjonen skal avdekke og forebygge risiko relatert til etterlevelse av regelverk. Compliancerisiko er en del av selskapets operasjonelle risiko, og defineres som en risiko for at selskapet pådrar seg offentlige sanksjoner, økonomisk tap eller tap av omdømme som følge av at lover, regler og standarder ikke etterleves. Det er etablert compliancefunksjoner i Eika Gruppen og i Eika Gruppens konsesjonsbelagte datterselskap. Det enkelte selskap innretter sin compliancefunksjon etter selskapsspesifikke, regulatoriske krav. Dette inkluderer etablering av egne planer og testing iht. årlige risikobaserte kontrollplaner. Det er utarbeidet felles malverk i konsernet for å sikre et helhetlig rammeverk knyttet til compliancearbeidet.

Datterselskapenes compliancefunksjoner rapporterer løpende til sin respektive ledelse, til sine styrer og til konsernets administrative ledelse. Rapporteringen skjer kvartalsvis. Compliance Manager Konsern rapporterer kvartalsvis til konsernets administrative ledelse og til konsernstyret.

Aktuarfunksjonen
Formålet med aktuarfunksjonen er å kontrollere beregningene av forsikringstekniske avsetninger, samt sikre at metoder og forutsetninger i disse modellene er hensiktsmessige. Aktuarfunksjonen skal også vurdere aktuell tegningspolitikk og reassuranseløsninger. Aktuarfunksjonen utarbeider årlig en rapport om vurderingene som er gjennomført. Aktuarfunksjonen er en stabs- og kontrollfunksjon som organisatorisk sorterer under Administrerende Direktør. Funksjonen er en 2. linjefunksjon og representerer en uavhengig ressurs i forhold til 1. linjen.

Internrevisjonen
Styret og risiko- og revisjonsutvalget må i henhold til sitt lovmessige ansvar forsikre seg om at risikohåndteringen fungerer i praksis. Internrevisjonen avgir en uavhengig bekreftelse på at risiko er håndtert på en tilfredsstillende måte og at kommunikasjon og samspill mellom forsvarslinjene fungerer. Internrevisjonen utgjør selskapets tredje forsvarslinje. Eika Gruppens uavhengig internrevisjonsfunksjon er utkontraktert til PwC. Styret godkjenner internrevisjonens årsplaner og internrevisor rapporterer direkte til styret. Internrevisjonens rapporter behandles løpende i risiko- og revisjonsutvalget og i styret.

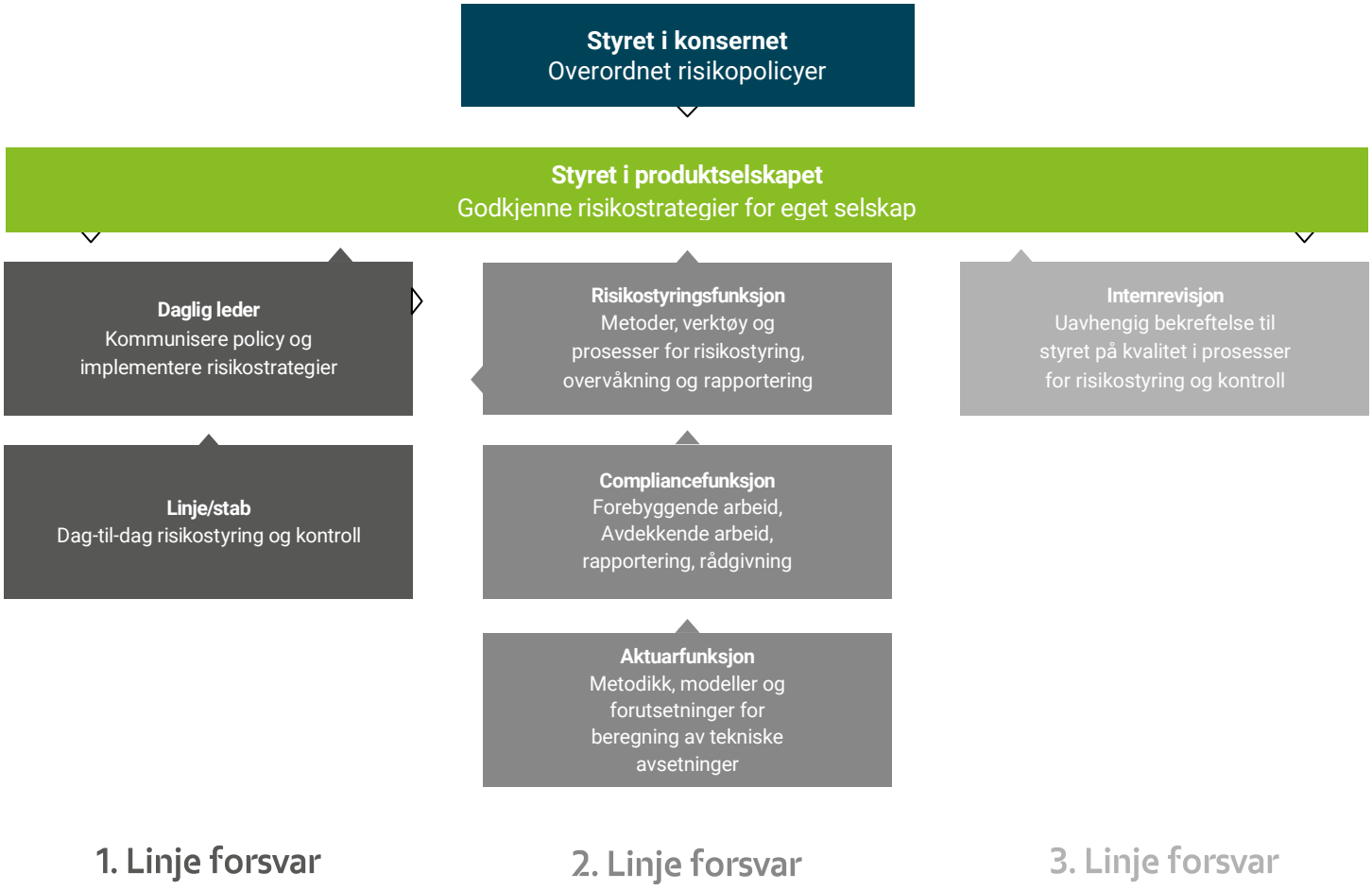

Instrukser, rammer og fullmakter
Formell rapportering

Organisasjonskart

Konsernsjef
Hege Toft Karlsen

Konserndirektør
Økonomi og finans
Sverre Vigleik Kaarbøe

- Human Resources (HR)
- Juridisk
- Økonomi, finans og regnskap
- Administrasjon
- Risk og Compliance
- Anti-hvitvask

Konserndirektør
Kundeopplevelser
Ola Jerkø

- Informasjon
- Strategi, innovasjon og merkevare
- Digital utvikling
- Kundeopplevelser
- Betaling
- Bedriftsmarked

Konserndirektør
Salg og Marked
Finn Magnus Rogne-Hansen

- Salg- og kompetanseutvikling
- Kunde- og markedskommunikasjon
- Analyse og innsikt
- Eika Skolen
- Eika Kundesenter

Konserndirektør
Bank og IT
Steinar Simonsen

- Bank- og makroanalyse
- Virksomhetsstyring og Kreditt
- Økonomi- og depotservice
- IT forretningsutvikling
- Teknologi og utvikling
- IT Drift
- Prosjekt
- Eika Servicesenter

Utvidet konsernledelse inkluderer av administrerende direktører i

Eika Forsikring	Eika Kredittbank	Eika Kapitalforvaltning	Aktiv Eiendomsmegling
Trond Bøe Svestad	Terje Gromholt	Bjørn Slåtto	Karsten Onsrud

Årsberetning 2017

Eika Gruppen fikk et historisk godt resultat i 2017. Fokus på lønnsom og effektiv drift over tid har gitt gode resultater. Eika Alliansen har etablert en felles alliansestrategi som skal sikre konkurransedyktige og ledende lokalbanker i fremtiden.

Om Eika Gruppen og Eika Alliansen

Eika Alliansen består av Eika Gruppen, 69 lokalbanker og Eika Boligkreditt AS. Alliansen har en samlet forvaltningskapital på over 400 milliarder kroner, nær én million kunder, 3000 medarbeidere og over 200 lokalbankkontorer. Eika Alliansen er med det én av de største aktørene i det norske finansmarkedet og en viktig aktør for mange norske lokalsamfunn.

Eika Gruppen er et finanskonsern bestående av morselskapet Eika Gruppen AS og datterselskapene Eika Forsikring AS, Eika Kredittbank AS, Eika Kapitalforvaltning AS og Aktiv Eiendomsmegling AS. Det har ikke vært endringer i konsernstrukturen i 2017.

Eika Gruppens kjernevirksomhet er leveranser til lokalbankene i alliansen og lokalbankenes kunder. Det utvikles og leveres blant annet komplett plattform for bank-infrastruktur, inkludert IT, betalingsformidling og digitale tjenester som nett- og mobilbank. Eika Gruppen har et prosjekt- og utviklingsmiljø som utvikler nye, digital løsninger for lokalbankene. Lokalbankene er den primære distribusjonskanalen for produkt-selskapene i Eika Gruppen som leverer et bredt spekter av finansielle produkter, kommersielle løsninger og kompetansehevende tjenester. I tillegg har lokalbankene tilgang til kompetanseutvikling med Eika Skolen, virksomhetsstyring med Eika ViS, økonomi- og regnskaps-tjenester med Eika Økonomiservice og depottjenester med Eika Depotservice. Eika Gruppen arbeider også innenfor områder som kommunikasjon, marked og merkevare og næringspolitikk for å ivareta lokalbankenes interesser på disse områdene.

Lokalbankene i Eika Alliansen har blant Norges høyeste kundetilfredshet både for personkunder og bedrifter. Lokalbankene er opptatt av å skape gode kundeopplevelser gjennom personlig service og rådgivning, i samspill med en smart digital hverdagsbank. Bankene har fått over 100.000 nye kunder siden starten av 2016 og lokalbankenes digitale konverteringer økte med mer enn 100 prosent i 2017.

I januar 2018 valgte elleve banker i Eika Alliansen å si opp sine avtaler med Eika Gruppen, inkludert datterselskapene. De elleve bankene utgjør omtrent 11 prosent av aksjonærmassen. Hovedavtalene utløper 31. desember 2021. Det er solid oppslutning fra flertallet av eierbankene om den strategiske retningen Eika Alliansen har valgt. Styret beklager at de 11 bankene har besluttet å gå til oppsigelse.

Visjon, kjerneverdier og strategi

Eika Gruppens visjon er «Vi styrker lokalbanken». Visjonen beskriver ønsket fremtidsutvikling og er retningsgivende for konsernets ressurs-prioritering. Eika Gruppens primære hensikt er å sikre sterke og konkurransedyktige lokalbanker som en drivkraft for vekst og utvikling for kunden og lokalsamfunnet. Eika Gruppen vil søke å inngå partner-skap eller annet samarbeid der dette bidrar til å sikre lokalbankene brukervennlige og kostnadseffektive løsninger.

Eika Gruppens kjerneverdier er Profesjonell, Kundeorientert og Lagspiller. Profesjonell innebærer å være faglig sterk og til enhver tid levere effektivt og med høy kvalitet. Eika Gruppens kundeorientering er å utvikle tjenester og løsninger som er tilpasset lokalbankkundens behov, samt støtte lokalbanken i sin aktive kundeomsorg. Lagspiller er å være tilgjengelig og at medarbeidernes kompetanse blir brukt på tvers av avdelinger. Lagspillere i Eika bidrar også til å spille hverandre gode.

Konsernets kjernevirksomhet er leveranser til lokalbankene og lokalbankens kunder. Eika Gruppens forretningsidé er: «å levere helhetlige og konkurransedyktige finansielle løsninger til lokalbanken, lokalt næringsliv og alle som verdsetter personlig service og rådgivning i samspill med en smart digital hverdagsbank. Dette skal oppnås gjennom effektiv drift og nyskapning, kombinert med målrettet kundeorientering».

Eika Gruppens strategiske markedsposisjon oppsummeres i formuleringen «Ved din side». Med konkurransekraften fra felleskapet i Eika Alliansen skal lokalbankene også i fremtiden være de beste på kompetent og proaktiv kundeomsorg. Eika Alliansens lokalbanker skal også fremover, i større grad enn konkurrentene, tilby både gode digitale løsninger og personlig rådgivning når kunden har behov for det.

Eika Gruppen etablerte i 2017 prosjektet «Lokalbanken 2023» med sikte på å utvikle en ny alliansestrategi. Prosjektet er høyt prioritert og har hatt høy grad av involvering og deltakelse fra hele Eika Alliansen. Prosjektets overordnede mål er fortsatt ledende lokalbanker i fremtiden. Det innebærer å etablere en felles strategisk retning med konkrete mål for alliansen, og tiltak for hvordan vi skal nå målene, møte endringene og utnytte mulighetene for kundene og lokalbankes beste. Resultatene fra «Lokalbanken 2023» er godt mottatt av lokalbankene, og det er enighet om at alle i Eika Alliansen styrebehandler strategien i løpet av første kvartal 2018. Det skal deretter legges et mer detaljert løp for hvordan den enkelte del av alliansen skal bidra til felles måloppnåelse.

Redegjørelse for årsregnskapet

I samsvar med krav i norsk regnskapslovgivning bekrefter styret at årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

Eika Gruppen fikk et resultat før skatt på 570 millioner kroner, mot 509 millioner kroner i 2016. Resultat etter skatt på 447 millioner kroner (394) ga en egenkapitalavkastning på 20,7 prosent (19,1).

Resultat før skatt

Millioner kroner

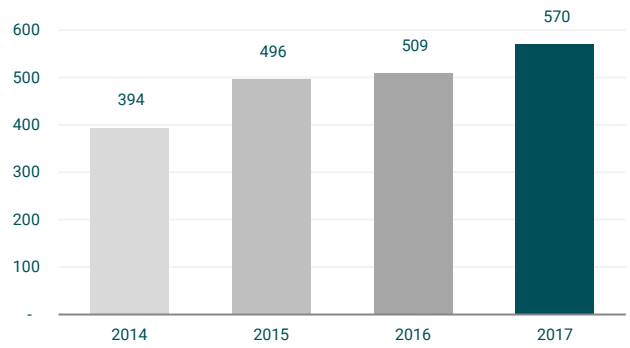

Netto driftsinntekter

Netto driftsinntekter utgjorde 2,7 milliarder kroner i 2017, en økning på 76 millioner kroner eller 2,9 prosent fra året før. I sammenlignings-tallene for fjoråret inngår 35 millioner kroner i utbytte fra VISA Europe-

transaksjonen. Hensyntatt denne engangseffekten var det en økning i netto driftsinntekter på 4,2 prosent.

Det største bidraget til omsetningsveksten kom fra netto premieinntekter. Forsikringsvirksomheten har hatt bestandspremievekst innen de fleste bransjer. Ved utgangen av året var bestandspremien på 2,8 milliarder kroner, hvilket tilsvarer en økning på 4,8 prosent fra desember 2016. Inntekter fra sparing og plasseringsvirksomheten viste også en økning, hovedsakelig som følge av økt sparing i fond. Inntektene fra betalingsformidling ble redusert i forhold til fjoråret som følge av nye EU-regler fra september 2016.

Økt omsetning som følge av økt salg til lokalbankenes kunder medfører også økte distributørprovisjoner til lokalbankene. Distributørprovisjoner utgjorde for året 542 millioner kroner (508), en økning på 6,5 prosent.

Driftskostnader
Konsernets samlede driftskostnader utgjorde 882 millioner kroner (854), som er en økning på 28 millioner kroner eller 3,3 prosent. En vesentlig del av denne kostnadsøkningen skyldes Finansskatten som ble innført fra januar 2017 og som har gitt deler av virksomheten en ekstra belastning på 11 millioner kroner. Finansskatten isolert representerer omlag 37 prosent av den samlede kostnadsøkningen.

Tjenesteomfanget på kundesupport til lokalbankenes kunder ble utvidet i løpet av 2017. Kundeadferden blir mer digitalisert samtidig som nye reguleringer åpner for helt nye konkurrenter gjør at det blir strategisk viktig både for Eika Gruppen og finansbransjen for øvrig, å sikre god kompetanse internt på forretningsutvikling, teknologi og bruk av data.

Den økte satsingen på kundesupport, strategien med satsing på kompetanse, innføring av finansskatt samt avvikling av ytelsesbaserte pensjonsordninger i 2016 med inntektsføring av 18 millioner kroner, har bidratt til økningen i lønn og generelle administrasjonskostnader på 61 millioner kroner. Ved utgangen av 2017 hadde konsernet i alt 486 årsverk (469).

Erstatningskostnader, skadefrekvens og avviklingsresultater
Eika Forsikring hadde i 2017 en skadeprosent på 62,0 (65,6). Skadefrekvensen var gjennom året relativt stabil for virksomhetens vesentligste produkter sammenlignet med fjoråret. Nivået på storskader i 2017 var som forventet, med en økning i fjerde kvartal knyttet til årstiden.

Combined ratio

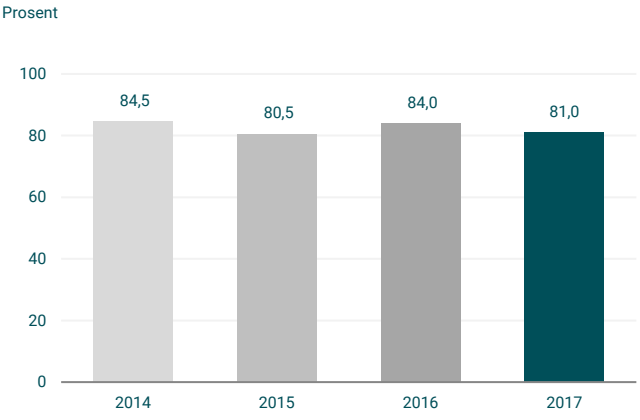

Eika Forsikring var ikke direkte eksponert for større naturskadehendelser i 2017. Den største resultatmessige effekten av naturskader kom gjennom utligning fra Norsk Naturskadepool. Eika Forsikring fikk en kostnad for egen regning for året på 25 millioner kroner.

Resultatførte avviklingsgevinster for egen regning utgjorde 163 millioner kroner (126). Avviklingsresultatet i 2017 kan i hovedsak forklares ved god underliggende lønnsomhetsutvikling, spesielt for yrkesskade og personskade motor.

Porteføljeavkastning
Pengemarkedsrenten falt stort sett gjennom året. De lange rentene hadde en mer ujevn utvikling, men endte til slutt lavere enn ved inngangen til året. Sammen med fallende kredittspreader resulterte dette i god avkastning på renteporteføljen. Solid global økonomisk vekst og fortsatt optimisme i aksjemarkedet gjennom hele 2017 bidro til god avkastning i aksjefondene. For de internasjonale aksjefondene i porteføljen bidro også en svakere norsk krone til god avkastning. Konsernet fikk for 2017 en samlet avkastning på aksjefond, rentefond, sertifikater og obligasjoner på 2,7 prosent (2,5).

Tap på utlån
Over tid har det vært en generell økning i misligholdte forbrukslån og kredittkort, en utvikling som også Eika Kredittbank ser i sin portefølje. Det økte misligholdet hos Eika Kredittbank har kommet fra kredittkort. Ved utgangen av 2017 var brutto misligholdte engasjementer på 160 millioner kroner mot 129 millioner kroner på samme tidspunkt året før. Misligholdte engasjementer utgjorde 3,9 prosent av utlånsporteføljen (3,2).

Tapskostnadene var på 48 millioner kroner (52). Salg av en overvåkingsportefølje med positiv resultateffekt på 13 millioner kroner reduserte tapskostnadene i regnskapet. Økningen i gruppevise nedskrivingene på 46 millioner kroner i 2017 må sees i sammenheng med salg av overvåkingsporteføljen.

Balanseposter
Ved utgangen av 2017 hadde konsernet en forvaltningskapital på 12,1 milliarder kroner. Hovedposter fra konsernets balanse fremgår av tabellen nedenfor.

Beløp i tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Innskudd i banker og sentralbank	1.403.155	1.544.794	1.401.711
Brutto utlån til kunder	4.078.425	4.048.927	3.834.598
Verdipapirer	4.187.639	4.052.807	4.049.615
Innskudd fra kunder	4.325.214	4.529.076	4.049.614
Forsikringstekniske avsetninger	3.434.647	3.411.577	3.244.597
Ekstern gjeld	977.667	1.002.185	1.349.674
Egenkapital	2.036.856	1.952.529	1.861.348
Forvaltningskapital	12.098.364	12.019.868	11.505.357

Brutto utlån til kunder utgjorde 4,1 milliarder kroner. Økningen siste 12 måneder kom fra nedbetalingslån med 132 millioner kroner og kredittkort med 81 millioner kroner. Leiefinansieringsavtaler ble redusert med 184 millioner kroner. Nysalg av leasingavtaler blir fra 1. juli i år levert gjennom De Lage Landen Finans.

Innskudd fra kunder var på 4,3 milliarder kroner ved utgangen av 2017. Dette representerer en nedgang på 204 millioner kroner i løpet av året. Innskuddsdekningen var på 106 prosent (112).

Ved utgangen av 2017 var konsernet samlede investeringer i verdipapirer på 4,2 milliarder kroner. Porteføljen består av obligasjoner og sertifikater, rentefond, aksjefond samt strategiske aksje-investeringer. Plasseringer i obligasjoner, sertifikater og rentefond utgjorde ved utgangen av kvartalet 3,7 milliarder kroner. Den vesentligste delen av dette er norske rentepapirer med god kredittkvalitet.

Likviditet
Konsernets likviditetssituasjon er tilfredsstillende. Likviditetsbehovet er dekket ved en spredning på innlån fra kapitalmarkedet, gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder. Balanseført likviditet utgjorde ved utgangen av året 5,3 milliarder kroner, bestående av bankinnskudd uten

løpetid på 1,4 milliarder kroner og obligasjoner, sertifikater og verdipapirfond på 3,9 milliarder kroner. Plasseringene er hovedsakelig i banker med god rating og i finansielle instrumenter med lav risiko og høy grad av likviditet.

Eika Gruppen AS

Eika Gruppen AS er morselskap i konsernet. I tillegg til virksomheten knyttet til å eie datterselskapene, inngår virksomhetsområdet felles-tjenester, drift og utvikling i morselskapet. Netto driftsinntekter utgjorde 934 millioner kroner (826), hvorav konsernbidrag fra datterselskapene utgjorde 572 millioner kroner (495). Samlede driftskostnader var på 431 millioner kroner (419). Morselskapet hadde ved utgangen av 2017 innlån fra kredittinstitusjoner på 246 millioner kroner og fra obligasjons-markedet på 450 millioner kroner. Innlån fra obligasjonsmarkedet er hovedsakelig benyttet til hybridkapital og til finansiering av Eika Kredittbank.

Fellestjenester, drift og utvikling

Eika Gruppen utvikler og leverer fellesløsninger på en rekke områder til lokalbankene i alliansen, samarbeidende selskaper og konsernets egne virksomhetsområder. Formålet er å utnytte stordriftsfordelene gjennom blant annet større fag- og kompetansemiljøer. Hovedprinsippet er leveranser til selvkost, noe som medfører at økte inntekter motsvares av tilsvarende økning i Eika Gruppens driftskostnader.

Leveranser av fellestjenester, drift og utvikling:

Beløp i tusen kroner	2017	2016
Leveranser til alliansebankene	249.936	238.974
Leveranser konsern/samarb.selskap	109.036	86.133
Andre driftsinntekter	4.853	8.301
Totale leveranser	**363.825**	**333.408**

Produkt- og tjenestespekteret består av drift og utvikling av IT-systemer, digitale løsninger og betalingsløsninger, kundesenter, regnskap, rapportering og depotservice, bank- og makroanalyse, næringspolitikk, kompetanseutvikling og administrative tjenester. Nytt kundesenter ble etablert i fjerde kvartal 2016.

Forsikringsvirksomheten

Eika Forsikring leverer skade- og personforsikring til kunder innen privat-, landbruks- og næringslivsmarkedet. Salg av selskapets produkter skjer hovedsakelig gjennom bankene i Eika Alliansen og andre utvalgte distributører, men produktene er også tilgjengelige via digitale kanaler.

Resultat og nøkkeltall for Eika Forsikring:

Beløp i tusen kroner	2017	2016
Premieinntekter f.e.r.	**1.992.037**	**1.905.866**
Andre forsikr.relaterte inntekter	23.525	21.705
Erstatningskostnader f.e.r.	**1.235.608**	**1.249.597**
Forskr.relaterte driftskostnader	378.507	351.069
Netto inntekter fra investeringer	90.307	79.662
Andre inntekter og kostnader	(12.131)	(11.961)
Resultat før skatt	**479.623**	**394.606**
Combined ratio f.e.r.	81,0 %	84,0 %
Skadeprosent f.e.r.	62,0 %	65,6 %
Kostnadsprosent f.e.r.	19,0 %	18,4 %
Porteføljeavkastning	2,8 %	2,6 %
Dekningsprosent SCR	173 %	190 %
Egenkapitalavkastning	30,7 %	25,8 %
Avviklingsgevister i mill.kr.	163	126
Antall rapporterte storskader > 2 mill.kr.	39	31

Solide skadetall, god premievekst og godt finansresultat bidro til historiens beste årsresultat for Eika Forsikring. Selskapet fikk et resultat før skatt på 480 millioner kroner (395), med en egenkapitalavkastning etter skatt på 30,7 prosent (25,8)

Eika Forsikring har gjennom hele 2017 hatt en positiv premieutvikling og bestandspremievekst innen de fleste bransjene. Premieinntektene for egen regning økte med 86 millioner kroner sammenlignet med året før, tilsvarende en vekst på 4,5 prosent (3,4).

Konkurransen i det norske skadeforsikringsmarkedet har over noe tid vært tiltakende med flere nye etableringer, økt satsing på skadeforsikring fra etablerte finanskonsern og intern konsolidering i markedet. Eika Forsikring står seg godt i konkurransen og har økt sin markedsandel. Netto kundevekst i 2017 var på om lag 8.300 kunder. Selskapet hadde ved utgangen av 2017 en bestandspremie på 2,8 milliarder kroner, hvilket tilsvarer en vekst siste 12 måneder på 4,8 prosent.

Bestandspremie

Millioner kroner

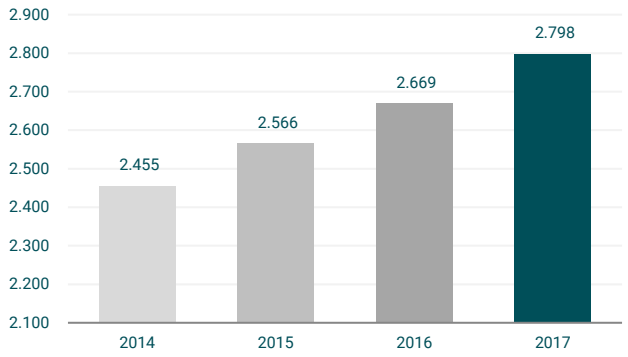

Skadeprosent for egen regning var på 62,0 (65,6). Sammenlignet med 2016 var skadefrekvensen relativt stabil for selskapets vesentligste produkter, dog med en noe positiv utvikling spesielt innen landbruk og næring. Storskadenivået i 2017 var som forventet, med en naturlig økning i fjerde kvartal knyttet til årstiden. Eika Forsikring var ikke direkte eksponert for naturskadehendelser med vesentlig effekt i 2017. Den største resultatmessige effekten fikk selskapet fra utligningen gjennom Norsk Naturskadepool som ga en kostnad på 25 millioner kroner for egen regning.

Selskapet resultatførte i 2017 avviklingsgevinster for egen regning på 163 millioner kroner (126). Avviklingsresultatet i 2017 kan i hovedsak forklares av god underliggende lønnsomhetsutvikling, spesielt for yrkesskade og personskade motor.

Eika Forsikring hadde i 2017 en kostnadsprosent for egen regning på 19,0 (18,4). Som et resultat av endrede kundebehov og endret kundeadferd har selskapet utviklet løsninger der kundene selv kan administrere kjøp, gjøre endringer i sitt kundeforhold samt melde skader. En vesentlig del av selskapets kostnader er derfor knyttet til utvikling av digitale løsninger. Provisjoner til distributørene har vært jevnt økende som følge av god lønnsomhetsutvikling i porteføljen og vekst i bestandspremien. Nye og endrete regulatoriske krav de senere år har vært kostnadsdrivende for selskapet. Dette knytter seg blant annet til etterlevelse av nytt solvensregelverk, rapporteringskrav og senest med administrering av Trafikkforsikringsavgiften (TFA). Finansskatten som ble innført fra januar 2017 har gitt selskapet en ekstra belastning tilsvarende 5 prosent av arbeidsgiveravgiftsgrunnlaget, noe som også bidrar til at selskapets kostnader øker.

Ved utgangen av 2017 hadde selskapets en verdipapirportefølje på 3,4 milliarder kroner (3,3). Netto inntekter fra investeringer utgjorde 90 millioner kroner (80), som ga en porteføljeavkastning på 2,8 prosent

(2,6). Selskapet har en konservativ forvaltningsstrategi, og verdipapir-porteføljen består i stor grad av investeringer i norske rentepapirer med god kredittkvalitet. Aksjeandelen er holdt relativt stabil over tid, og utgjorde ved utgangen av året 6,4 prosent (7,2).

Selskapets soliditet er tilfredsstillende. Per 31. desember 2017 hadde selskapet en dekningsprosent SCR på 173.

Finansieringsvirksomheten

Finansierings- og betalingsløsninger til lokalbankenes kunder leveres gjennom Eika Kredittbank. Selskapets produkter består av leasing, salgspantlån, smålån, kredittkort og andre kortprodukter selskapet administrerer, samt innskuddskonti i nettbanken Sparesmart.no.

Eika Kredittbank fikk et resultat før skatt på 113 millioner kroner (159). De vesentligste forholdene som påvirket resultatet var reduserte formidlingsgebyrer som følge av nye EU-regler og salg av en portefølje med misligholdte lån med positiv resultateffekt på 13 millioner kroner. I sammenligningstallene for 2016 inngår en engangseffekt i form av utbytte fra Visa Norge på 35 millioner kroner. Resultat etter skatt på 85 millioner kroner ga en egenkapitalavkastning på 11,2 prosent (17,9)

Resultat og nøkkeltall for Eika Kredittbank:

Beløp i tusen kroner	2017	2016
Netto renteinntekter	409.436	405.646
Netto provisjoner	(58.462)	(40.303)
Inntekt fra verdipapirer	893	38.005
Andre inntekter	1.395	1.778
Netto driftsinntekter	**353.262**	**405.126**
Driftskostnader	191.803	194.369
Resultat før tap og nedskrivning	**161.459**	**210.757**
Tap og nedskrivning på utlån	48.624	52.126
Resultat før skatt	**112.835**	**158.631**
Brutto utlån til kunder	4.078.425	4.048.928
Innskudd fra kunder	4.325.214	4.529.075
Forvaltningskapital	5.626.716	5.847.691
Rentenetto	7,1 %	7,2 %
Kostnad-/inntektsforhold	54,3 %	48,0 %
Brutto mislighold i prosent av brutto utlån	3,9 %	3,2 %
Tap i prosent av brutto utlån	1,2 %	1,3 %
Egenkapitalavkastning	11,2 %	17,9 %
Ren kjernekapitaldekning	17,9 %	15,7 %
Ansvarlig kapitaldekning	20,0 %	19,0 %

Netto renteinntekter var på nivå med fjoråret, mens provisjonsinntekter fra betalingsformidling ble redusert som følge av nye EU-regler fra september 2016. Distributørprovisjoner og andre provisjonskostnader var også på nivå med fjoråret.

Samlede driftskostnader var lavere enn året før, noe som må sees i sammenheng med at regnskapet for 2016 var belastet med kostnader til avvikling av den svenske filialen. Den vesentlige delen av kostnads-økning i 2017 var relatert til drift og utvikling IT.

Mottatte utbytter, verdireguleringer og gevinst/tap fra verdipapirer var 0,9 millioner kroner mot 39 millioner kroner i fjor. Fjorårets inntekter inkluderer 35 millioner kroner i utbytte fra Visa Europe transaksjonen. Tapskostnadene for 2017 var på 48 millioner kroner (52). Salg av en overvåkningsportefølje med positiv resultateffekt på 13 millioner kroner reduserte tapskostnadene i regnskapet. Økningen i gruppevise nedskrivingene var på 46 millioner kroner i 2017, men må også sees i sammenheng med salg av overvåkingsporteføljen.

Brutto utlån til kunder utgjorde 4,1 milliarder kroner ved utgangen av året. Smålån økte med 106 millioner kroner, salgpantlån med 26 millioner kroner og kredittkort med 81 millioner kroner siden begynnelsen av året. Leiefinansieringsavtaler er redusert med 184 millioner kroner etter at nysalg går via De Lage Landen og selskapet selv kun forvalter eksisterende portefølje. Innskudd fra kunder ble redusert med 204 millioner kroner. Innskuddsdekningen var på 106 prosent, en reduksjon på 6 prosentpoeng fra i fjor.

Brutto utlån

Millioner kroner

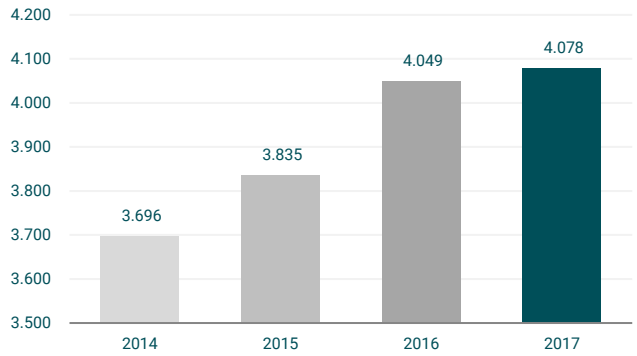

Over tid har det vært en økning i Norge i antall misligholdte forbrukslån og kredittkort, en utvikling som også Eika Kredittbank har sett i sin portefølje. Ved utgangen av 2017 var brutto misligholdte engasjementer på 160 millioner kroner (129). Økningen har hovedsakelig kommet innenfor kredittkort. Misligholdet representerer 3,9 prosent av utlånsporteføljen (3,2).

Selskapets soliditet er tilfredsstillende og må sees i sammenheng med forventet vekst og konsernets samlede kapitalsituasjon. Eika Kredittbank hadde per 31. desember 2017 en ren kjernekapitaldekning på 16,8 prosent. Finanstilsynet har fastsatt et Pilar 2-krav på 2,6 prosent for Eika Kredittbank, gjeldende fra 30. november 2017.

Sparing og plassering

Eika Kapitalforvaltning bidrar i stor grad til veksten innen langsiktig sparing og plassering hos lokalbankens kunder. Selskapet tilbyr verdipapirfond, innskuddspensjon og aktiv forvaltning av diskresjonære porteføljer. Lokalbankene i alliansen er selskapets viktigste distribusjonskanal. Selskapet har i tillegg avtaler om tilknyttede agenter med en rekke av lokalbankene, og gjennom det kan autoriserte finansielle rådgivere (AFR) i bankene tilby investeringsrådgiving til bankenes kunder.

Spareavtaler

Antall

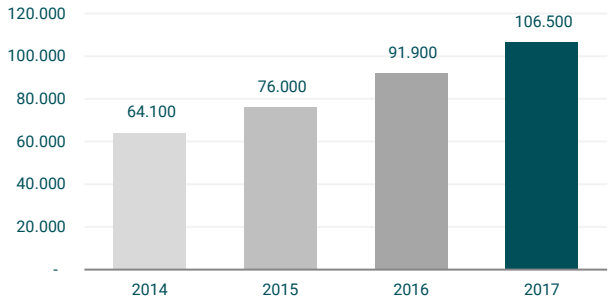

Eika Kapitalforvaltning lanserte i september 2017 løsningen Min Sparing i lokalbankenes mobilbank. Løsningen fikk god mottakelse blant kunder og rådgivere, og hadde ved utgangen av året om lag 66.000 brukere.

Selskapet har gjennom de senere årene hatt en høy vekst innen privat fondssparing. Ved utgangen av 2017 hadde selskapet om lag 106.500 aktive spareavtaler, en økning på 14.600 i løpet av året, hvorav 4.800 i fjerde kvartal. Selskapets markedsandel innen spareavtaler i det norske markedet er på om lag 12 prosent. Veksten ble ytterligere forsterket ved innføring av aksjesparekonto (ASK) og ny individuell pensjonssparing (IPS) i 2017. Ved utgangen av året hadde selskapet 27.800 aksjesparekontoer og 4.400 IPS-kontoer.

Fallende arbeidsledighet og stigende BNP-vekst i de største økonomiene var med på å bidra til at de 15 største og viktigste børsene i verden alle leverte positive avkastningstall. I Norden var Oslo Børs med 17 prosent oppgang den børsen som leverte best resultat. Den kraftige oppgangen på Oslo Børs var delvis et resultat av stigende oljepris gjennom fjerde kvartal. Etter et fall i oljeprisene i første halvår, steg prisen på Brent olje med nesten 50 prosent gjennom årets siste 6 måneder. Finansaksjene på Oslo Børs steg også i takt med økt økonomisk aktivitet og høyere oljepris. Verdipapirfondet Eika Egenkapitalbevis ble med sin verdistigning på 20,96 prosent det av selskapets fond med høyest verdistigning i 2017. Fondenes avkastning målt mot referanseindeks per 31. desember 2017 er vist i tabellen nedenfor.

	Fondets avkastning	Referanse-indeks	+/- i forhold til indeks
Eika Norden	16,31 %	19,24 %	-2,93 %
Eika Spar	16,61 %	17,86 %	-1,25 %
Eika Global	17,81 %	16,21 %	1,60 %
Eika Alpha	11,05 %	19,09 %	-8,04 %
Eika Egenkapitalbevis	20,96 %	24,85 %	-3,89 %
Eika Norge	12,68 %	17,05 %	-4,37 %
Eika Pensjon	12,15 %	15,33 %	-3,18 %
Eika Balansert	9,79 %	9,59 %	0,21 %
Eika Likviditet	1,30 %	0,47 %	0,83 %
Eika Pengemarked	1,32 %	0,47 %	0,85 %
Eika Sparebank	1,54 %	0,47 %	1,07 %
Eika Obligasjon	2,13 %	1,39 %	0,74 %
Eika Kreditt	8,94 %	0,67 %	8,27 %

Aktiv forvaltning innebærer at fondenes avkastning vil avvike fra markedsindeksene. Flere av selskapets aksjefond leverte i 2017 lavere avkastning enn referanseindeksen. Hovedårsaken til dette var kraftig kursutvikling i andre halvår for de største selskapene på de nordiske børsene. Rentefondenes avkastning ble løftet av god løpende avkastning samt fallende kredittpåslag. Selskapets tre pengemarkedsfond hadde en avkastning gjennom 2017 i intervallet 1,3 til 1,5 prosent, noe som er vesentlig høyere enn referanseindeksens avkastning på 0,47 prosent. Eika Kreditts posisjonering nøt også godt av fallende kredittspreader, og ble beste rentefond med en avkastning på 8,94 prosent. Eika Kapitalforvaltning jobber kontinuerlig for å levere gode forvaltnings-produkter, og vil i 2018 styrke aksjeavdelingen med ytterligere et årsverk innen analyse.

Eika Kapitalforvaltning tilbyr forvaltning av likviditetsporteføljer for bankene og forvalter nå porteføljer for 75 prosent av lokalbankene.

Den forventes en fortsatt en sterk utvikling i markedet for innskudds-pensjon. Gjennom hele 2017 var det en sterk vekst i premiebetalinger, i antall bedrifter og i ansatte med Eika Innskuddspensjon. Det er et godt distribusjonssamarbeidet med lokalbankene i alliansen og grunnlaget for videre vekst vurderes som godt.

Den positive inntektsutviklingen selskapet har hatt de senere årene med god nettotegning og kundevekst, har fortsatt gjennom 2017. Selskapet fikk et resultat før skatt på 44 millioner kroner (40). Brutto driftsinntekter før distributørprovisjoner utgjorde 251 millioner kroner (203). Samlede driftskostnader var 116 millioner (95). Den vesentligste delen av kostnadsøkningen har sammenheng med konvertering av IT-system og økte personalkostnader som følge av økt bonusavsetning og finansskatten som ble innført fra januar 2017.

Resultat og nøkkeltall – Eika Kapitalforvaltning:

Beløp i tusen kroner	2017	2016
Driftsinntekter	161.151	134.695
Driftskostnader	116.331	94.716
Driftsresultat	**44.820**	**39.979**
Netto finansposter	(894)	262
Resultat før skatt	**43.926**	**40.241**
Portefølje til forvaltning i mill.kr.	37.549	31.407
Antall spareavtaler	106.508	91.868
Egenkapitalavkastning	63,9 %	60,3 %
Kapitaldekning	11,4 %	12,5 %

Eiendomsmegling

Aktiv er en av Norges sterkeste merkevarer innen eiendomsmegling med mer enn 30 år i markedet. Kjeden har 69 kontorer og avdelinger, og er etablert fra Mosjøen i nord til Lyngdal i sør. Majoriteten av kjedekontorene er etablert i tett samarbeid med lokalbankene i Eika Alliansen. Dette gir kjeden et godt grep om lokalbankenes markeder og mulighet for tett kundeoppfølging sammen med lokalbankene, med fokus på helhetlig rådgiving både for kjøper og selger.

Kjedekontorene i Aktiv-kjeden omsatte nesten 6 prosent flere boliger i 2017 enn året før, mens omsetningen for bransjen samlet var uforandret. Aktiv Eiendomsmegling har god utvikling og vekst, og forventer å opprettholde den samme utviklingen også i 2018.

Boligformidlinger

Antall

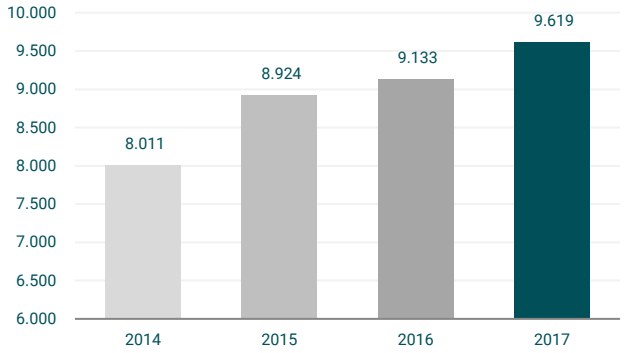

Resultat og nøkkeltall – Aktiv Eiendomsmegling:

Beløp i tusen kroner	2017	2016
Driftsinntekter	47.185	44.815
Driftskostnader	42.863	40.232
Driftsresultat	**4.322**	**4.583**
Netto finansposter	22	(768)
Resultat før skatt	**4.344**	**3.815**
Antall kontorer og filialer	69	66
Antall formidlinger	9.619	9.133

Eierstyring og selskapsledelse

Konsernets prinsipper for eierstyring og selskapsledelse bygger på norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (NUES). Se beskrivelse av

prinsipper for eierstyring og selskapsledelse i årsrapporten og på www.eika.no.

Risiko, kapitalmål, soliditet og regulatoriske forhold

Risikostyring

Effektiv risikostyring er viktig for å sikre måloppnåelse. Gjennom god risikostyring og internkontroll skal Eika Gruppen til enhver tid være i stand til å identifisere, vurdere, håndtere, overvåke og rapportere risikoer som kan hindre oppnåelse av vedtatte mål. Virksomheten i konsernet er organisert i ulike forretningsområder gjennom datterselskaper, der det enkelte datterselskap er eksponert for ulike risikoer. Konsernet legger vekt på å ha løpende styring og kontroll med alle deler av virksomheten.

Eika Gruppens rammeverk for styring og kontroll definerer konsernets risikovilje og prinsipper for styring av risiko og kapital i konsernet. Konsernets risikopolicyer fastsetter overordnet risikovilje, retningslinjer for risikostyring, samt fordeling av ansvar og myndighet som skal bidra til at risiko holdes innenfor de rammer styret mener er forsvarlige. Risikopolicyen skal sikre at alle deler av virksomheten har en konsistent og effektiv risikostyringsprosess, tilpasset virksomhetens størrelse og kompleksitet.

I samsvar med relevante lover, forskrifter og konsernets interne retningslinjer, foretas det løpende, kvartalsvis og årlige gjennomganger av risikoforhold i de forskjellige virksomhetsområdene. Det foretas også årlige framoverskuende kapitalbehovsvurderinger i samsvar med regulatoriske krav (ICAAP/ORSA).

Kapitalmål

Endringer i rammebetingelser har medført økte krav til kapitalisering, både for Eika Forsikring, Eika Kredittbank og konsernet. Eika Gruppen har definert kapitalmål som tilfredsstiller minimumskravene til kapital. Eika Gruppen har et mål på ren kjernekapitaldekning på 15,5 prosent fra 31. desember 2017.

Risikoeksponering

Konsernets risikoeksponering er i all hovedsak relatert til kreditt- og motpartsrisiko, likviditetsrisiko, markedsrisiko, forsikringsrisiko og operasjonell risiko.

Konsernets vesentligste risiko er kreditt- og motpartsrisiko, hovedsakelig i forbindelse med objektsfinansiering og usikret kreditt knyttet til utstedelse av kredittkort samt fordringer på forsikringskunder og reassurandører. I tillegg er konsernet eksponert for risiko knyttet til innskudd i banker, plasseringer i obligasjoner og øvrige fordringer.

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke klarer å innfri sine forpliktelser ved forfall uten at det oppstår store kostnader i form av kostbar refinansiering eller behov for realisering av eiendeler. Konsernets eksponering for likviditetsrisiko er hovedsakelig knyttet til kreditt- og finansieringsvirksomheten.

Markedsrisiko i konsernet relaterer seg til plassering av overskudds-likviditet i finansielle instrumenter og til ulik rentebinding for inn- og utlån.

Konsernets forsikringsrisiko er knyttet til virksomheten innen skade- og helseforsikring og hvorvidt forsikringspremier og reserver er tilstrekkelige til å dekke forpliktelsene overfor forsikringstagerne. For å redusere risikoen kjøper forsikringsvirksomheten reassuranse. Reassuranseprogrammet fastsettes med bakgrunn i forretningsmål og risikoappetitt.

Operasjonell risiko er risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Operasjonell risiko omfatter også compliancerisiko, omdømme risiko og juridisk risiko. Klarhet i arbeidsdeling, roller og ansvar, effektive prosesser samt hensiktsmessig kontroll og lederoppfølging reduserer den operasjonelle risikoen. Konsernet har tegnet forsikringer og utarbeidet beredskapsplaner for å håndtere krisesituasjoner og sikre forretningskontinuitet.

Soliditet og regulatoriske forhold

Eika Gruppen er en tverssektoriell finansiell gruppe og er gjennom det underlagt både CRD IV- og Solvens II-regelverket i tillegg til reglene om konsolidering i tverrsektorielle grupper (konglomeratreglene). I henhold til vedtak fattet at Finanstilsynet er Eika Gruppen på solo- og konsolidert basis underlagt CRD IV-regelverket.

Konsernets fondsobligasjoner og ansvarlige lån har betingelser som oppfyller kravene for at de medregnes som henholdsvis kjernekapital og ansvarlig kapital.

CRD IV-regulering

Den delen av virksomheten som er underlagt CRD IV-reguleringen består av Eika Gruppen AS, Eika Kredittbank AS og Eika Kapitalforvaltning AS. Beregningene gjøres ut ifra sektorspesifikke regler for de respektive virksomhetsområdene. Ved konsolideringen gjøres det fradrag i ren kjernekapital for eierskapet i Eika Forsikring AS. Per 31. desember 2017 var ren kjernekapitaldekning på 16,0 prosent, kjernekapitaldekning på 17,6 prosent og ansvarlig kapitaldekning på 19,6 prosent.

Solvens II-regulering

Virksomheten som er underlagt Solvens II-reguleringen består av Eika Forsikring AS. Selskapet benytter standardmetoden ved beregning av tapspotensiale og kapitalkrav. Per 31. desember 2017 var deknings-prosent SCR på 173.

Solvens II ble innført fra 1. januar 2016. Fortsatt er det uavklarte forhold knyttet til skatt og behandling av avsetning til skadeforsikrings-selskapenes garantiordning.

Den 7. februar 2018 ble høringsnotat om endringer i skattereglene for forsikrings- og pensjonsforetak publisert, herunder skattemessig behandling av tidligere sikkerhetsavsetning. Høringsfristen er 7. mai 2018. Frem til eventuelle nye regler blir vedtatt, gis det skattemessig fradrag for avsetning basert på forsikringstekniske avsetninger beregnet etter gjeldende avsetningsregler. Det er i regnskapet foretatt avsetning for en eventuell skatteforpliktelse knyttet til den tidligere sikkerhetsavsetningen.

Det gjenstår avklaring om hvorvidt avsetning til garantiordning skal klassifiseres om tellende kapital eller behandles som forpliktelse. Bank-lovkommisjonen la i januar 2018 frem sitt forslag overfor Finans-departementet, hvor garantiordningen er foreslått videreført i sin nåværende form. Forslaget skal gjennom en høringsrunde før endelig avklaring på ordningens videre eksistens kan ventes å foreligge fra Departementets side. Endelig avklaring fra Finanstilsynet på hvordan avsetningen skal behandles under Solvens II kan først ventes deretter. Eika Forsikring har på grunn av manglende avklaring ikke klassifisert avsetning til garantiordningen som bufferkapital per 31. desember 2017.

Tverrsektoriell soliditet

Eika Gruppen beregner konsernets samlede soliditet etter regelverket for tverrsektorielle grupper (konglomeratreglene). Per 31. desember hadde konsernet en overoppfyllelse av samlet kapitalkrav og solvenskapitalkrav på 142 prosent.

Organisasjon og samfunnsansvar

Medarbeidere

Eika Gruppen skal være en attraktiv, åpen og inkluderende arbeidsplass med et godt arbeidsmiljø der alle skal føle seg verdsatt, respektert og at de er med på laget. Det fokuseres på etterlevelse av konsernets kjerneverdier; profesjonell, kundeorientert og lagspiller i tillegg til å skape

en «Vi-kultur» i egen avdeling og i alliansen som helhet. Eika Gruppen er opptatt av at alle medarbeidere skal ha en riktig balanse mellom jobb og fritid. Eika Gruppen ønsker en bedriftskultur preget av åpenhet og tillit, med lav terskel for å si ifra om kritikkverdige forhold. Alle selskapene i konsernet har varslingsrutiner knyttet til dette.

Medarbeiderundersøkelser brukes aktivt i arbeidet med å sikre at Eika Gruppen fortsetter å være en attraktiv arbeidsgiver. Resultatene fra den nyeste undersøkelsen viser motiverte medarbeidere med høyt engasjement.

Konsernet hadde ved utgangen av 2017 totalt 486 årsverk (469). Turnover var på 6,8 prosent, en økning på 3,6 prosentpoeng fra året før.

Likestilling og arbeidstakerrettigheter
Eika Gruppen har som mål å være en arbeidsplass med full likestilling. Dette innebærer at det i alle deler av konsernet skal legges til rette for at medarbeiderne skal ha like muligheter til jobbutvikling og karriere, uavhengig av blant annet kjønn, rase og etnisitet. Likelønn for likt arbeid er et kriterium i forbindelse med lønnsoppgjør.

Av konsernets ansatte ved utgangen av 2017 var 46 prosent kvinner. Konsernledelsen består av fem personer, hvorav konsernsjefen er kvinne. I konsernstyret er det i dag to kvinner og seks menn. Medarbeidernes rettigheter anses godt ivaretatt av norsk lov.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)
Helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid ivaretas systematisk både gjennom lovpålagte fora og egendrevne tiltak. Eika Gruppen er opptatt av et godt lagspill mellom ledelse og medarbeidere og har flere møtepunkter for å ivareta dette i praksis. I konsernets målekort er det vedtatt mål knyttet til å være en attraktiv arbeidsgiver. Måloppnåelse knyttet til sykefravær følges opp på månedlig basis i ledelse og styret.

Eika Gruppen har lagt til rette for et godt fysisk og psykososialt arbeidsmiljø. Det er inngått avtale med en landsdekkende leverandør av bedriftshelsetjenester som bistår i arbeidet med å skape sunne og trygge arbeidsforhold. Alle medarbeidere tilbys gratis helsekontroller og har helseforsikring som sikrer rask medisinsk behandling. Det har vært gjennomført vernerunder og tiltak er igangsatt basert på resultatene.

Samlet sykefravær var i 2017 på 4,7 prosent, mot 3,9 prosent i 2016. Langtidsfravær over 16 dager utgjorde 67 prosent av det totale sykefraværet og 71 prosent av dette varte utover åtte uker. Sykefraværet skyldes i liten grad arbeidsrelaterte forhold. Eika Gruppen er opptatt av at terskelen for fravær skal være høy og at hinderet for å komme tilbake til jobb lav. Dette skal oppnås gjennom god dialog mellom leder og medarbeider. Ledere har tilgang til verktøy som har som formål å bidra til god oppfølging av sykefraværet. Det har ikke forekommet alvorlige arbeidsuhell eller ulykker som har resultert i personskader eller større materielle skader i 2017.

Eika Gruppen har et bedriftsidrettslag, Eika BIL, og et kulturlag, Eika Pustepause, som tilbyr et bredt spekter av aktiviteter som inspirerer til fysisk aktivitet og kulturelle opplevelser til alle medarbeidere.

Etiske retningslinjer
Eika Gruppen er avhengig av et godt omdømme. For hver enkelt medarbeider hviler det derfor et stort ansvar med hensyn til etisk forankret fremferd overfor leverandører, kunder, aksjonærer og kollegaer. Dette er nedfelt i konsernets etiske retningslinjer.
Menneskerettigheter anses ikke å være et særskilt relevant tema for egen virksomhet, men inngår som et element i vurderinger knyttet til investeringer for fondsvirksomheten og i konsernets innkjøpsrutiner. Likebehandling av leverandører og krav til deres etiske standard er nedfelt i konsernets innkjøpsrutiner.

Etisk forvaltning
Eika Gruppen sikrer det etiske grunnlaget i forvaltningen ved å søke å avstå fra investeringer i selskaper som medvirker til brudd på menneskerettigheter, korrupsjon, alvorlig klima- og miljøskade, produksjon av landminer, klasevåpen, atomvåpen og produksjon av tobakk. Dette er i tråd med de føringer Finansdepartementet har lagt for Norges Bank i forvaltningen av Statens pensjonsfond utland. Det kan være unntak fra dette i utvalget av frie fond innen Eika Innskuddspensjon hvor det er tilgjengelige fond fra eksterne forvaltere i tillegg til fond fra Eika Kapitalforvaltning.

Sosialt ansvar
Lokalbankene er betrodde og viktige rådgivere for det lokale næringslivet, med hovedvekt på små- og mellomstore bedrifter. Eika Gruppens produkt- og tjenestespekter skal bidra til at bankene fyller samfunnsrollen som en viktig aktør for lokal verdiskapning og at de opprettholder sin konkurransekraft over tid.

Finansnæringen er underlagt regler for anti-hvitvask. Eika Gruppen har fokus på dette området og arbeider løpende med å innrette virksomheten etter gjeldende regelverk. Eika Gruppens kunder er i hovedsak lokalbankkunder med lav risiko. Eika Gruppen har ingen direkte utenlandsbetalinger. Eika Gruppen er opptatt av at alle deler av virksomheten håndterer personopplysninger i henhold til gjeldende lover og regler.

Ytre miljø
Eika Gruppen er opptatt av vårt felles ansvar for klima og miljø. Som et ledd i det å begrense utslipp og forurensning får konsernet årlig utarbeidet en miljørapport som tallfester egen forurensning og dermed gir mulighet til målrettede tiltak om det skulle bli nødvendig.

Konsernets virksomhet er ikke av en slik art at de forurenser det ytre miljø. Kontorlokalene har døgnkontinuerlig energiøkonomisk regulering av temperatur og lyskilder, og bruk av blant annet vannkraft, som en energikilde. Reisevirksomheten forsøkes redusert ved bruk av Skype for business, video- og webkonferanser.

Eika Gruppen hadde i 2017 et totalt klimautslipp på 385 tonn CO2 (tCO2e). Dette er en reduksjon tilsvarende 78,5 tCO2e, tilsvarende 17 prosent, sammenlignet med 2016. Det har vært en nedgang på alle områder fra 2016, men det vesentligste bidraget til reduksjonen er nedgangen i antall flyreiser. Flyreiser står fortsatt for den største delen av konsernets CO2-utslipp, men fortsatt økt bruk av digitale møteplasser i alliansen forventes å ytterligere redusere utslippene knyttet til flyreiser.

For fremtiden forventes det at målrettede tiltak skal kunne redusere konsernets absolutte og relative utslipp ytterligere. Grunnet forbedrede rapporteringsrutiner har det rapporterte energiforbruket per areal økt med 48 prosent og totalt energiforbruk med 46 prosent. Økningen har sammenheng med at det er rapportert høyere tall for fjernvarme i 2017. Det er reduserte utslipp både per årsverk og i forhold til omsetning. Eika Gruppen kjenner ikke til at virksomheten har andre miljøpåvirkninger ut over forbruket som kan omregnes til CO2, og har derfor ingen rapportering på utslipp av støy, støv, jord eller vann.

Hendelser etter balansedagen

Det har ikke inntrådt hendelser etter balansedagen som påvirker konsernets resultat eller finansielle stilling.

Foreslått utbytte

Eika Gruppen har som langsiktig økonomisk målsetting å gi aksjonærene en god, stabil og konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og verdiøkning på aksjene. Styrets langsiktige mål er at utbytte til aksjonærene skal utgjøre mellom 50 og 70 prosent av konsernets overskudd, gitt tilfredsstillende soliditet.

Styret forslår at det deles ut et utbytte for 2017 på kr 15,00 per aksje (12,50) som tilsvarer 363 millioner kroner. Det foreslåtte utbyttet gir en

utdelingsgrad til aksjonærene på 81,2 prosent av konsernets resultat etter skatt.

Det foreslåtte utbyttet er høyere enn det langsiktige målet for normal utbytteandel, men er etter styrets vurdering forsvarlig ut ifra konsernets soliditet og kapitalsituasjon. Etter den foreslåtte disponering er ren kjernekapitaldekning på 16,0 prosent, dekningsprosent SCR på 173 prosent og overoppfyllelse av samlet kapitalkrav på 142 prosent.

Det er morselskapets regnskap som danner grunnlag for disponering av årsoverskuddet. Morselskapets disponible resultat inkluderer mottatt konsernbidrag fra datterselskaper. Det foreslåtte utbyttet gir en utdelingsgrad til aksjonærene på 87,9 prosent av morselskapets resultat etter skatt.

Utsiktene fremover

Utviklingen i norsk økonomi påvirker både konsernets og lokalbankenes vekst og utvikling, selv om det er store regionale forskjeller. I senere år har økt oljepengebruk bidratt til økonomisk vekst. Husholdningenes høye gjeldsbyrde var en sårbarhet i økonomien i 2017, og som også vedvarer inn i 2018. Hverken boligprisfall eller myndighetenes innstramningstiltak, har så langt klart å få ned husholdningenes gjeldsvekst. Ved utgangen av 2017 var utsiktene for 2018 gode for de fleste næringer.

Lokalbankenes kjerneverdier og posisjon legger premissene for utviklingen av alliansens fremtidige betjeningsløsninger. Kundetilfredshetsmålinger har vist at kundene verdsetter at lokalbankene i alliansen, i større grad enn konkurrentene, tilbyr både gode digitale løsninger og personlig rådgivning når kunden har behov for det. De digitale kundeflatene blir stadig viktigere som et middel til å komplementere kundekontakten i hverdagen. Nye aktører fra andre bransjer forventes å utfordre bank- og forsikringsmarkedet. Eika Gruppen bruker betydelige ressurser på å utvikle moderne infrastruktur og kundevennlige digitale løsninger, både internt og i samarbeid med partnere. Disse skal sikre at lokalbankene fortsatt er tilstede for kundene med konkurransedyktige og verdifulle tjenester også i fremtidens bankhverdag.

Aktører med nettbaserte tjenester er i større grad en tidligere utsatt for digitale angrep. Dette er en utvikling man forventer vil fortsette i årene som kommer. Eika følger denne utviklingen tett og har etablert tiltak som sikrer at lokalebanken er trygg for privatkunder, organisasjoner og lokalt næringsliv.

Partnerskap står sentralt i Eikas strategi for hurtig og kostnadseffektiv innovasjon og utvikling. Eika Gruppen deltar, sammen med de fleste bankene i Norge, i Vipps-samarbeidet som ble etablert i 2017. Formålet er å videreutvikle Vipps til å være den ledende mobile lommeboken i det norske marked.

Nye regulatoriske regler påvirker hele alliansen. GDPR, EUs nye personvernforordning trer i kraft 25. mai 2018. Forordningen er en videreføring av eksisterende personvernlovgivning, med særlig fokus på den registrertes rettigheter. Det er igangsatt en prosess for identifisering og implementering av nye krav og plikter i forordningen for å være i tråd med forordningen per mai 2018. PSD2, EUs reviderte betalingstjenestedirektiv pålegger bankene å gi tredjepartsaktører tilgang til kontoinformasjon og til å initiere betalinger fra kundens konto i banken.

Direktivet er EØS-relevant og forventes innført i norsk rett i løpet av 2018. Arbeidet med å møte de nye kravene, samt utnytte mulighetene som ligger i den nye konkurransedynamikken dette vil skape, er strategisk viktig for Eika og har høy prioritet.

En sterk økning i forbrukskreditter over flere år har skapt bekymring hos myndighetene som har fremmet flere tiltak for å beskytte forbrukerne mot uforsvarlig låneopptak. Dersom disse innstramningstiltakene ikke har ønsket effekt vil det sannsynligvis komme ytterligere tiltak fremover. Eika Gruppen er positiv til tiltak som er med å bremse veksten innen forbrukskreditter.

Det er styrets vurdering at fokus på effektiv og lønnsom drift over tid har gitt gode resultater og bedret leveransekraften. Soliditeten i de enkelte datterselskapene, og i konsernet samlet sett anses å være tilfredsstillende. Alle deler av virksomheten arbeider kontinuerlig med forbedring av leveransene til lokalbankene og til lokalbankenes kunder.

Oslo, 15. mars 2018
Styret i Eika Gruppen AS

Allan Troelsen *Styrets leder*	Jan L. Andreassen *Styremedlem* *Ansattes representant*	Elling Berntsen *Styremedlem*	Trine Stangeland *Styrets nestleder*
Arild Bohlin *Styremedlem* *Bankansattes representant*	Bente Sollid Storehaug *Styremedlem*	Svein Sivertsen *Styremedlem*	Mads Indrehus *Styremedlem*

Hege Toft Karlsen
Konsernsjef

Årsregnskap

Resultatregnskap ..... Side 26
Balanse – eiendeler ..... Side 27
Balanse – gjeld og egenkapital ..... Side 28
Endringer i egenkapitalen ..... Side 29
Kontantstrømoppstilling ..... Side 30

Noter til regnskapet ..... Side 31
Note 1 Generell informasjon ..... Side 31
Note 2 Regnskapsprinsipper mv. ..... Side 31
Note 3 Finansiell risiko ..... Side 33
Note 4 Soliditet ..... Side 36
Note 5 Segmentsanalyse ..... Side 38
Note 6 Netto renteinntekter, netto provisjonsinntekter og andre inntekter ..... Side 39
Note 7 Premieinntekter og erstatningskostnader ..... Side 39
Note 8 Lønn og andre personalkostnader ..... Side 40
Note 9 Generelle administrasjonskostnader og andre driftskostnader ..... Side 40
Note 10 Tap på utlån og andre fordringer ..... Side 40
Note 11 Fordringer på og utlån til kredittinstitusjoner ..... Side 41
Note 12 Utlån til kunder ..... Side 41
Note 13 Misligholdte og tapsutsatte engasjementer ..... Side 42
Note 14 Obligasjoner og andre rentepapirer med fast avkastning ..... Side 42
Note 15 Aksjer og andeler med variabel avkastning ..... Side 42
Note 16 Eierinteresser i konsernselskap ..... Side 43
Note 17 Driftsløsøre, eiendom og immaterielle eiendeler ..... Side 43
Note 18 Andre eiendeler, annen gjeld og periodiserte poster ..... Side 44
Note 19 Forsikringstekniske avsetninger ..... Side 44
Note 20 Gjeld til og innskudd fra kredittinstitusjoner ..... Side 45
Note 21 Innskudd fra kunder ..... Side 45
Note 22 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer ..... Side 45
Note 23 Ansvarlig lånekapital ..... Side 46
Note 24 Pensjoner ..... Side 46
Note 25 Godtgjørelse til ledende ansatte, styrende organer, revisor mv. ..... Side 47
Note 26 Skatt ..... Side 49
Note 27 Nærstående parter ..... Side 49
Note 28 Aksjonærer ..... Side 50

Resultatregnskap

Morselskap				Konsern	
2016	**2017**	Beløp i tusen kroner	Noter	**2017**	**2016**
13.974	11.810	Renteinntekter og lignende inntekter	Note 6	552.541	559.168
24.253	17.396	Rentekostnader og lignende kostnader	Note 6	110.510	121.778
(10.279)	**(5.586)**	**Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter**		**442.031**	**437.390**
-	**-**	**Netto premieinntekter forsikring**	Note 7	**1.992.037**	**1.905.866**
3.111	2.008	Inntekter av aksjer, andeler og andre verdipapirer		17.838	47.125
495.000	572.300	Inntekter av eierinteresser i konsernselskap		-	-
498.111	**574.308**	**Sum utbytte og inntekter av verdipapirer**		**17.838**	**47.125**
467	363	Provisjonsinntekter mv.	Note 6	490.907	457.300
939	1.073	Distributørprovisjoner og andre provisjonskostnader	Note 6	547.665	514.878
(472)	**(710)**	**Netto provisjonsinntekter**		**(56.758)**	**(57.578)**
4.822	1.613	Netto verdiendringer og gevinst/tap på verdipapirer		26.800	25.983
333.408	364.140	Andre inntekter	Note 6	319.975	306.879
825.590	**933.765**	**Netto driftsinntekter**		**2.741.923**	**2.665.665**
-	-	Erstatningskostnader	Note 7	1.235.608	1.249.597
334.204	384.226	Lønn og generelle administrasjonskostnader	Note 8, 9, 24, 25	729.651	668.932
5.217	4.059	Ordinære avskrivninger og nedskrivinger	Note 17	46.905	22.871
79.115	42.483	Andre driftskostnader	Note 9	105.525	161.744
407.054	**502.997**	**Resultat før tap og nedskrivninger**		**624.234**	**562.521**
356	-	Tap på utlån og andre fordringer	Note 10	54.047	53.617
-	8.109	Gevinst ved salg av finansielle eiendeler		-	-
-	10.879	Reversering nedskriving finansielle eiendeler		-	-
406.698	**521.985**	**Resultat før skatt**		**570.187**	**508.904**
84.258	108.372	Skattekostnad	Note 26	122.486	114.910
322.440	**413.613**	**Periodens resultat**		**447.701**	**393.994**
		OVERFØRINGER			
302.813	363.375	Foreslått utbytte			
19.627	50.238	Overført til annen egenkapital			
322.440	**413.613**	**Sum overføringer**			

Balanse - eiendeler

Morselskap				Konsern	
31.12.2016	31.12.2017	Beløp i tusen kroner	Noter	31.12.2017	31.12.2016
-	**-**	**Kontanter og fordringer på sentralbanker**		**53.343**	**53.197**
237.862	**239.795**	**Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner**	Note 11	**1.354.812**	**1.496.597**
-	-	Brutto utlån til kunder	Note 12, 13	4.078.425	4.048.927
-	-	Nedskrivinger på utlån	Note 12, 13	100.429	57.796
-	**-**	**Netto utlån kunder**		**3.977.996**	**3.991.131**
140.000	140.000	Obligasjoner og andre rentepapirer med fast avkastn.	Note 14	3.064.934	2.973.195
358.587	393.026	Aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastn.	Note 15	1.122.705	1.078.612
1.110.645	1.118.345	Eierinteresser i konsernselskap	Note 16	-	-
1.609.232	**1.651.371**	**Sum verdipapirer**		**4.187.639**	**4.051.807**
19.503	20.264	Utsatt skattefordel	Note 26	87.368	81.019
1.721	942	Andre immaterielle eiendeler	Note 17	46.590	67.838
21.224	**21.206**	**Sum immaterielle eiendeler**		**133.958**	**148.857**
16.981	15.349	Driftsløsøre og eiendom	Note 17	23.586	28.384
16.981	**15.349**	**Sum varige driftsmidler**		**23.586**	**28.384**
-	-	Gjenforsikringsandel av forsikr.tekniske avsetninger		868.679	978.678
-	-	Fordringer på forsikringstakere og reassurandører		1.273.626	1.019.786
639.719	685.398	Andre eiendeler	Note 18	103.731	143.699
9.715	11.698	Forskuddsbetalte kostnader og opptjente inntekter	Note 18	120.994	107.732
2.534.733	**2.624.817**	**Sum eiendeler**		**12.098.364**	**12.019.868**

Balanse – gjeld og egenkapital

Morselskap				Konsern	
31.12.2016	31.12.2017	Beløp i tusen kroner	Noter	31.12.2017	31.12.2016
250.683	**245.850**	**Gjeld til kredittinstitusjoner**	Note 20	**278.738**	**303.568**
-	**-**	**Innskudd fra kunder**	Note 21	**4.325.214**	**4.529.076**
224.885	**224.945**	**Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer**	Note 22	**224.945**	**224.885**
-	**-**	**Forsikringstekniske avsetninger**	Note 19	**3.434.647**	**3.411.577**
80.195	110.109	Betalbar skatt	Note 26	127.805	94.566
302.813	363.375	Foreslått utbytte		363.375	302.813
66.207	50.274	Annen gjeld	Note 18	226.017	327.377
449.215	**523.758**	**Sum annen gjeld**		**717.197**	**724.756**
111.604	**94.502**	**Påløpne kostnader og ikke opptjente inntekter**	Note 18	**516.345**	**297.473**
27.912	**14.940**	**Avsetning for forpliktelser**	Note 24, 26	**90.438**	**102.272**
224.660	**224.810**	**Ansvarlig lånekapital**	Note 23	**473.984**	**473.732**
1.288.959	**1.328.805**	**Sum gjeld**		**10.061.508**	**10.067.339**
24.225	24.225	Aksjekapital	Note 28	24.225	24.225
817.814	817.814	Overkurs		817.814	817.814
234.219	234.219	Annen innskutt egenkapital		234.219	234.219
1.076.258	1.076.258	Sum innskutt egenkapital		1.076.258	1.076.258
169.516	219.754	Sum opptjent egenkapital		960.598	876.271
1.245.774	**1.296.012**	**Sum egenkapital**		**2.036.856**	**1.952.529**
2.534.733	**2.624.817**	**Sum gjeld og egenkapital**		**12.098.364**	**12.019.868**

Oslo, 15. mars 2018
Styret i Eika Gruppen AS

Allan Troelsen
Styrets leder

Jan L. Andreassen
Styremedlem
Ansattes representant

Elling Berntsen
Styremedlem

Trine Stangeland
Styrets nestleder

Arild Bohlin
Styremedlem
Bankansattes representant

Bente Sollid Storehaug
Styremedlem

Svein Sivertsen
Styremedlem

Mads Indrehus
Styremedlem

Hege Toft Karlsen
Konsernsjef

Endringer i egenkapitalen

Konsern

Beløp i tusen kroner	Aksjekapital	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Balanse 31. desember 2015	**24.225**	**817.814**	**234.219**	**785.090**	**1.861.348**
Periodens resultat	-	-	-	393.994	393.994
Avsatt utbytte	-	-	-	(302.813)	(302.813)
Balanse 31. desember 2016	**24.225**	**817.814**	**234.219**	**876.271**	**1.952.529**
Periodens resultat	-	-	-	447.701	447.701
Avsatt utbytte	-	-	-	(363.375)	(363.375)
Balanse 31. desember 2017	**24.225**	**817.814**	**234.219**	**960.598**	**2.036.856**

Morselskap

Beløp i tusen kroner	Aksjekapital	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Balanse 31. desember 2015	**24.225**	**817.814**	**234.219**	**149.889**	**1.226.147**
Periodens resultat	-	-	-	322.440	322.440
Avsatt utbytte	-	-	-	(302.813)	(302.813)
Balanse 31. desember 2016	**24.225**	**817.814**	**234.219**	**169.516**	**1.245.774**
Periodens resultat	-	-	-	413.613	413.613
Avsatt utbytte	-	-	-	(363.375)	(363.375)
Balanse 31. desember 2017	**24.225**	**817.814**	**234.219**	**219.754**	**1.296.012**

Avsetning til naturskadekapital og avsetning til garantiordning inngår i annen egenkapital. Per 31. desember 2017 utgjorde disse postene 199 millioner kroner.

Kontantstrømoppstilling

	Morselskap		Konsern	
Beløp i tusen kroner	2017	2016	2017	2016
Kontanstrøm fra operasjonelle aktiviteter				
Resultat før skattekostnad	521.985	406.698	570.187	508.904
Periodens betalte skatt	(80.195)	(107.270)	(94.457)	(156.782)
Ordinære avskrivninger og nedskrivninger	4.059	5.217	49.169	25.714
Verdiregulering verdipapirer	3.157	(5.112)	(7.244)	(25.687)
Verdiendring finansielle anleggsmidler	(10.879)	-	-	-
Pensjonskostnad uten kontanteffekt	(12.972)	(642)	(12.972)	(16.007)
Andre poster uten kontanteffekt	210	360	312	20.236
Netto kjøp/salg verdipapirfond, obligasjoner og sertifikater	76.479	(2.982)	(17.693)	12.947
Endring i forsikringstekniske avsetninger	-	-	23.070	166.980
Endring i utlån til kredittinstitusjoner	-	200.000	-	-
Endring i lån til kunder	-	-	13.136	(204.511)
Endring i innskudd fra kunder og kredittinstitusjoner	-	-	(223.860)	478.179
Endring i andre kortsiktige eiendeler og gjeld	(574.721)	(441.000)	377	(96.246)
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	**(72.877)**	**55.269**	**300.025**	**713.727**
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter				
Innbetalinger ved salg av driftsmidler og immaterielle eiendeler	-	-	-	25
Utbetalinger ved kjøp av driftsmidler og immaterielle eiendeler	(1.648)	(3.864)	(23.122)	(53.017)
Utbetalinger ved kjøp av finansielle anleggsmidler	(94.858)	-	(94.858)	-
Innbetaling av konsernbidrag	495.000	471.500	-	-
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	**398.494**	**467.636**	**(117.980)**	**(52.992)**
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter				
Endring i gjeld til kredittinstitusjoner	(20.871)	(10.964)	(20.871)	(10.964)
Endring i obligasjonsgjeld	-	(325.000)	-	(325.000)
Utbetaling av utbytte	(302.813)	(181.688)	(302.813)	(181.688)
Netto kontantstrøm fra finansielle aktiviteter	**(323.684)**	**(517.652)**	**(323.684)**	**(517.652)**
Netto endring bankinnskudd, kontanter og lignende	1.933	5.253	(141.639)	143.083
Bankinnskudd og lignende 1.januar	32.862	27.609	1.544.794	1.401.711
Bankinnskudd, kontanter og lignende 31. desember	**34.795**	**32.862**	**1.403.155**	**1.544.794**

Noter til regnskapet

Note 1 – Generell informasjon

Eika Gruppen er en del av Eika Alliansen som består av 69 lokalbanker, konsernet Eika Gruppen og Eika Boligkreditt AS. Eika Alliansen har en samlet forvaltningskapital på over 400 milliarder kroner, nær én million kunder og mer enn 3000 ansatte. Dette gjør Eika Alliansen til en av de største aktørene i det norske bankmarkedet og en viktig aktørene for norske lokalsamfunn.

Eika Gruppens strategiske fundament er å sikre sterke og omsorgsfulle lokalbanker som er en drivkraft for vekst og utvikling, for kunden og lokalsamfunnet. Gruppen leverer en komplett plattform for bank-infrastruktur, inkludert IT, betalingsformidling og digitale tjenester som gjør lokalbanken konkurransedyktig.

Eika Gruppen AS er morselskapet i konsernet. Virksomheten drives gjennom morselskapet og de heleide datterselskapene Eika Forsikring AS, Eika Kredittbank AS, Eika Kapitalforvaltning AS og Aktiv Eiendomsmegling AS.

Eika Gruppen AS har kontoradresse i Parkveien 61 i Oslo og hjemmeside www.eika.no.

Note 2 – Regnskapsprinsipper mv.

Eika Gruppen utarbeider selskapsregnskap og konsernregnskap etter NGAAP. Regnskapet er avlagt i samsvar med regnskapsloven av 1998 samt gjeldende regnskapsstandarder. Konsernets virksomhet kommer inn under Finanstilsynets forskrifter om årsregnskap for henholdsvis banker og finansieringsvirksomhet, forsikringsselskap og verdipapirforetak. Årsregnskapet er utarbeidet med utgangspunkt i forskrift om årsregnskap for banker og finansieringsforetak.

Bruk av estimater og skjønn
Ved utarbeidelsen av regnskapet og anvendelse av valgte regnskaps-prinsipper gjøres det vurderinger, utarbeidelses estimater og anvendes forutsetninger som påvirker regnskapsført verdi av eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. Fremtidige hendelser kan medføre at estimatene endrer seg. Endringene vil bli regnskapsført når det foreligger grunnlag for å fastsette nye estimater. De vesentligste estimatene som benyttes er knyttet til nedskrivinger på utlån, beregning av forsikringstekniske avsetninger og verdsettelse av verdipapirer.

Endringer i regnskapsprinsipper og presentasjon
I de tilfeller nye regnskapsprinsipper tas i bruk eller poster i regnskapet klassifiseres på annen måte omarbeides fjorårstallene for å gjøre regnskapene sammenlignbare.

Konsolideringsprinsipper
Konsernregnskapet omfatter morselskapet Eika Gruppen AS og samtlige datterselskaper (se note om eierinteresser i konsernselskap). Datterselskap er selskap der Eika Gruppen AS har eierandel på 50 prosent eller høyere. Datterselskapene blir konsolidert fra det tidspunkt kontroll er overført til konsernet og blir utelatt fra konsolideringen når kontroll opphører. Ved kjøp av datterselskaper elimineres kostprisen på aksjene i morselskapet mot egenkapitalen i datterselskapet på kjøpstidspunktet. Forskjellen mellom kostpris og netto bokført verdi av eiendeler i datterselskapet tillegges de eiendeler merverdien knytter seg til innenfor markedsverdien av disse eiendelene. Den del av kostprisen som ikke kan henføres til spesifikke eiendeler føres opp i konsern-balansen som goodwill. Goodwill avskrives lineært over antatt økonomisk levetid. Dersom anskaffelseskost er lavere enn verdien av identifiserte eiendeler og forpliktelser, resultatføres differansen på transaksjonstidspunktet. Alle vesentlige interne transaksjoner og mellomværender mellom selskapene i konsernet er eliminert.

Segmentinformasjon
Konsernets interne styrings- og rapporteringsstruktur er lagt til grunn for segmentrapporteringen. Konsernets virksomhetsområder er fellestjenester, drift og forvaltning, forsikringsvirksomhet, finansieringsvirksomhet, sparing og plassering og eiendomsmegling.

Utenlandsk valuta
Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til valutakurs på balansetidspunktet. Ikke-monetære eiendeler og forpliktelser som måles til historisk kost er omregnet til valutakurs på transaksjonstids-punktet. Inntekter og kostnader omregnes til valutakurs på transaksjonstidspunktet.

Sikringsbokføring
Sikringsbokføring benyttes når det foretas transaksjoner hvor intensjonen er å oppnå økonomisk sikring av tidligere eller fremtidige transaksjoner. Formålet er å sikre at endringer i verdien på den sikrede post og sikringsinstrumentet blir bokført i samme periode. For å benytte sikringsbokføring må det være en dokumentert sammenheng mellom sikringsinstrumentet og sikringsobjektet. Sikringen oppløses i den grad kravene ikke lenger er oppfylt eller dersom sikringsobjekter eller -instrumenter avhendes.

Morselskapet anvender sikringsbokføring i forbindelse med lån som er tatt opp i utenlandsk valuta for å finansiere aksjeinvestering i utenlandsk valuta. Lånebeløpet omregnes til valutakursen på balansedagen og urealiserte valutagevinster og -tap tillegges aksjenes bokførte verdi.

Prinsipper for inntektsføring
Prinsippet for inntektsføring er at inntekter resultatføres etter hvert som de opptjenes. Hvis vederlaget er betinget av en bestemt hendelse vil ikke inntektsføringen skje før hendelsen har inntrådt.

Renteinntekter og lignende inntekter
Renteinntekter fra kunder og leiefinansieringsinntekter resultatføres løpende basert på effektiv rentes metode. Gebyrer, provisjoner mv. som belastes kunden ved låneopptak resultatføres direkte, da disse inntektene ikke overstiger direkte interne administrative utgifter som påløper med opprettelsen av låneengasjementet. Renteinntekter på verdipapirer inntektsføres etter effektiv rentes metode.

Premieinntekter forsikring
Premieinntekter omfatter forfalte bruttopremier og premier til gjenforsikring. Premiene inntektsføres i takt med forsikringsperioden.

Provisjonsinntekter forsikring
Provisjoner fra reassurandører er provisjonsinntekter for avgitt gjenforsikring i forbindelse med kvotereassuranse. Inntektene opptjenes på grunnlag av avgitt forfalt premie og inntektsføres i henhold til opptjent premie. Den andelen som henfører seg til uopptjent premie er oppført som gjeld i balansen.

Provisjonsinntekter forvaltning
Forvaltningshonorarer og provisjoner tas inn i resultatregnskapet etter hvert som den opptjenes. Suksesshonorarer inntektsføres når de er endelig opptjent.

Andre inntekter
Vederlag for administrative og andre løpende tjenester til alliansebankene, konsernselskap og samarbeidende selskap er basert på kostnadsdekning. Det foretas løpende inntektsføring gjennom året. Utlegg i forbindelse med prosjekter på vegne av alliansebankene balanseføres og fordeles på bankene etter ferdigstillelse.

Provisjon til distributører
Det utbetales provisjon til distributører for salg og formidling av konsernets produkter. Provisjonen kostnadsføres etter hvert som den påløper. Opptjent, ikke utbetalt provisjon periodiseres og føres som gjeld i balansen. Provisjonen påløper dels på salgs- og distribusjonstidspunktet og dels over den perioden konsernet leverer den underliggende tjenesten (porteføljeprovisjon).

Erstatningskostnader
Erstatningskostnadene består av betalte bruttoerstatninger redusert for gjenforsikringsandel og endring i brutto erstatningsavsetning redusert for gjenforsikringsandel. Erstatningskostnadene inneholder avviklingsgevinst/-tap fra tidligere årganger. Den delen av de forsikringsrelaterte driftskostnadene som gjelder kostnader knyttet til indirekte skadebehandling inngår også som den del av erstatningskostnadene.

Utlån til kunder
Utlån og leiefinansieringsavtaler er vurdert i henhold til Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansinstitusjoner gitt av Finanstilsynet.

Utlån måles ved førstegangs balanseføring til virkelig verdi. Ved senere måling vurderes utlån til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rentes metode. Leiefinansiering (finansiell leasing) behandles regnskapsmessig som utlån. Kontrakter avskrives over leieperioden til forventet restverdi. Rentedelen av leien føres som renteinntekt, mens avdragsdelen reduserer utlånet. Skattemessig avskrives leasingeiendelene etter saldometoden. Gevinst ved salg av leasingeiendeler føres som leiefinansieringesinntekt under renter og lignende inntekter.

Nedskrivning av misligholdte og tapsutsatte utlån
Nedskrivning foretas på misligholdte og tapsutsatte engasjementer når det foreligger objektive indikasjoner på verdifall. Et engasjement regnes som misligholdt når betaling er mer enn 90 dager forsinket og forsinkelsen ikke skyldes tilfeldige forhold hos kunden. Tapsutsatte lån er engasjementer der kundens økonomiske situasjon og verdien av sikkerhetene innebærer risiko for tap selv om engasjementet ikke er misligholdt. Nedskrivningen beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer. Ved beregning av nåverdier benyttes opprinnelig effektiv rente for engasjementet. Friskmelding av misligholdte engasjementer skjer når gjeldende betalingsplan er fulgt over en tid og engasjementet ikke lenger vurderes som tapsutsatt.

Nedskrivning på grupper av engasjementer foretas dersom det foreligger objektive indikasjoner for verdifall i grupper med like risikokarakteristika. Ved vurdering av nedskrivning inndeles engasjementene i grupper med tilnærmet like risikoegenskaper med hensyn til debitorenes evne til å betale ved forfall og eventuelle sikkerheter. Verdifall beregnes på grunnlag av porteføljevurderinger, erfaringer og generelle utviklingstrekk.

Konstaterte tap
Konstaterte tap og inngang på tidligere konstaterte tap føres over resultat etter hvert som de oppstår. Konstaterte tap på utlån er tap som regnes som endelige. Når et misligholdt engasjement vurderes som umulig å inndrive, konkursbehandling er avsluttet eller insolvens er konstatert, og eventuelle sikkerheter er realisert eller overtatt, bokføres tapet som konstatert.

Overtatte eiendeler
Eiendeler som overtas ved mislighold av engasjementet verdsettes ved overtagelsen til antatt realisasjonsverdi. Gevinst eller tap ved salget av eiendelen føres som tap på utlån i resultatregnskapet.

Verdipapirer
Obligasjoner, sertifikater og verdipapirfond vurderes til virkelig verdi på balansedagen. Aksjer og andre verdipapirer som er klassifisert som anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost og nedskrives for verdifall hvis dette ikke anses å være forbigående. Ikke-børsnoterte aksjer og andre verdipapirer som er klassifisert som omløpsmidler er vurdert etter laveste verdis prinsipp. Børsnoterte aksjer vurderes til virkelig verdi på balansedagen.

Investeringer i datterselskap oppført i morselskapets balanse
Investering i datterselskaper vurderes etter kostmetoden. Investeringer i tilknyttede selskaper vurderes etter kostmetoden i selskapsregnskapet og etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet.

Investeringene blir nedskrevet til virkelig verdi dersom verdifallet ikke er forbigående og det må anses som nødvendig etter god regnskapsskikk. Foretatte nedskrivninger reverseres i den grad grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Mottatt utbytte og konsernbidrag fra datterselskapene innenfor rammen av overskudd i eiertiden inntektsføres som «inntekt av eierinteresser i konsernselskap». Eventuelt utbytte og konsernbidrag ut over dette behandles som tilbakebetaling av investeringen og reduserer investeringens bokførte verdi.

Immaterielle eiendeler
Kjøpt programvare balanseføres til anskaffelseskost og avskrives over forventet levetid. Direkte vedlikehold av programvare kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger tillegges kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Selskapene gjør løpende vurderinger og foretar nedskrivinger på tidligere aktiverte prosjekter dersom fremtidig inntektspotensial er funnet å være for usikkert til at aktivert verdi kan forsvares. Selskapene følger en restriktiv linje for aktivering av investeringer i digitale løsninger.

Varige driftsmidler
Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets levetid. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet.

Forsikringstekniske avsetninger
Forsikringstekniske avsetninger er beregnet av sjefsaktuar. Nedenfor følger en beskrivelse av de enkelte avsetningene.

Premieavsetningen er en periodisering av den forfalt premie og relatert til uopptjent del av denne. Avsetningen skal være dekkende for forventede utbetalinger på kommende skader innenfor aktive forsikringsavtalers dekningsperiode.

Brutto erstatningsavsetning består av estimater for rapporterte skader og skader skjedd, men ikke meldt. Skadebehandler utarbeider estimat for rapporterte skader, og dette skal til enhver tid være oppdatert med innkommen informasjon slik at det dekker den totale fremtidige kostnaden ved skaden. Skader skjedd, men ikke meldt estimeres via standard aktuarielle modeller og som utfra norsk praksis er akseptert som god aktuariell skikk over tid. Det skilles mellom modeller for langhalet og korthalet forretning. Generelt tas det utgangspunkt i selskapets skadehistorikk. Dets omfang og tilstrekkelighet, samt statistisk tilpasning avgjør valg av endelig modell. Selskapet har valgt å ikke diskontere reservene i regnskapet.

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser
Forsikringstekniske avsetninger er presentert brutto i balansen. Gjenforsikrings-andelen av premie- og erstatningsavsetningen er vist som fordring.

Avsetning til naturskadekapital og avsetning til garantiordningen
ansees ikke som en forsikringsteknisk avsetning, men inngår i opptjent egenkapital.

Pensjoner
Konsernets selskaper er etter lov om obligatorisk tjenestepensjon pliktige til å ha tjenestepensjonsordninger. Alle selskapene har pensjonsordninger som oppfyller lovens krav. Konsernets selskaper har innskuddsordninger for sine ansatte. Konsernets selskaper er medlemmer av FNO og er dermed med i AFP-ordningen. Konsern-ledelsen har i tillegg individuelle pensjonsavtaler.

Innskuddsordning
Innskuddsbasert pensjonsordning innebærer at selskapet betaler et årlig innskudd til de ansattes pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Selskapet har ingen ytterligere forpliktelse ut over det årlige innskuddet. Innskuddsbaserte pensjonsordninger blir kostnadsført direkte og det er ingen avsetning for påløpte pensjonsforpliktelser.

Individuelle pensjonsordninger
De individuelle pensjonsavtalene er usikrede avtaler med et avtalt årlig innskudd. Til pensjonsavtalene er det knyttet en avtale om pantesikring der et beløp tilsvarende pensjonsforpliktelsen settes inn på av sperret bankkonto. Innbetalt pensjonskapital føres som pensjonsforpliktelse i selskapets balanse. Årets endring i pensjonsforpliktelsen kostnadsføres.

Avtalefestet pensjonsordning (AFP)
AFP er en tariffestet pensjonsordning i privat sektor. For å ha rett til AFP må arbeidstaker ha vært ansatt i en bedrift tilsluttet AFP i 7 av de 9 siste årene før fylte 62 år. Premien beregnes med utgangspunkt i en fast prosent av årslønn mellom 1 og 7,1 G. Det betales ikke premie for arbeidstakere etter det året de fyller 61 år. Alle selskapene i konsernet er tilknyttet ordningen fra fjerde kvartal 2013. Innbetalt premie kostnadsføres.

Skatt
Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Det beregnes utsatt skatt på forskjeller mellom skattemessige og regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld, samt ligningsmessig fremførbart underskudd ved utgangen av regnskapsåret. Utsatt skatt fastsettes i henhold til skattesatser som er gjeldende på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp. Utsatt skatt og utsatt skattefordel presenteres netto i balansen i de tilfeller postene kan utlignes.

Klientmidler
Enkelte av selskapene i konsernet har klientmidler. Dette er opplyst i de respektive selskapenes regnskaper.

Note 3 – Finansiell risiko

Risikostyring og risikovilje
Effektiv risikostyring er et viktig bidrag for å sikre måloppnåelse. Gjennom god risikostyring og internkontroll skal Eika Gruppen til enhver tid være i stand til å identifisere, vurdere, håndtere, overvåke og rapportere risiko som kan hindre oppnåelse av vedtatte mål. De ulike virksomhetsområdene i konsernet er eksponert for ulike risikoer. Eika Gruppens rammeverk for styring og kontroll definerer konsernets risikovilje og prinsipper for styring av risiko og kapital. Risikopolicyer fastsetter overordnet ramme for konsernets virksomheter. Eika Gruppen legger vekt på å ha løpende styring og kontroll på alle deler av virksomheten.

I samsvar med relevante lover, forskrifter og konsernets interne retningslinjer, foretas det løpende, kvartalsvise og årlige gjennomganger av risikoforhold i de forskjellige virksomhetsområdene. Det foretas også årlige framoverskuende kapitalbehovsvurderinger i samsvar med regulatoriske krav (ICAAP/ORSA).

Internkontroll i Eika Gruppen regulert i sentrale styringsdokumenter og er i hovedsak definert som et linjeansvar. I samsvar med CRR/CRD IV-forskriften, forskrift for risikostyring og internkontroll og konsernets interne retningslinjer, foretas det årlige gjennomganger av risikoforhold i virksomhetene.

Selskapene i konsernet styrer etter vedtatte risikostrategier. Rutiner og instrukser skal sikre at de enkelte datterselskapene og konsernet samlet håndterer risiko på en tilfredsstillende måte. Det er etablert risikostyrings- og compliancefunksjoner, som løpende overvåker og rapporterer om risikohåndteringen etterleves og fungerer som forutsatt.

Eika Gruppen har etablert en uavhengig internrevisjonsfunksjon som er utkontraktert til PwC.

Risikoeksponering
Risikoviljen på tvers av risikoklasser, operasjonaliseres gjennom fastsettelse av risikovilje, riskpolicyer, rammer og delegering av ansvar og fullmakt. Jevnlig overvåkning og risikorapportering bidrar til at styret og ledelsen får tilstrekkelig informasjon om og styring og kontroll med risikoene.

Konsernets risikoeksponering er i all hovedsak relatert til kreditt- og motpartsrisiko, likviditetsrisiko, markedsrisiko, forsikringsrisiko og operasjonell risiko, herunder juridisk-, omdømme- og compliancerisiko, i tillegg til konsernets overordnede forretnings- og strategisk risiko.

Kreditt og motpartsrisiko

Kreditt- og motpartsrisiko er risiko for tap som skyldes at kunder og motparter ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser. Risikoen avhenger av blant annet fordringens størrelse, tid til forfall, sannsynlighet for mislighold og eventuelle sikkerheters verdi. Kredittap kan også oppstå som følge av operasjonelle feil.

Kreditt- og motpartsrisiko er konsernets vesentligste risikoeksponering og er i hovedsak knyttet til objektsfinansiering og kredittkort, fordringer på forsikringskunder og reassurandører samt verdipapirer og bankinnskudd.

Objektsfinansiering og kredittkort

Eika Kredittbank er eksponert for kredittrisiko er knyttet til nedbetalingslån og leasing samt usikret kreditt ved utstedelse av kredittkort. Selskapet har som strategi å ha lønnsom vekst gjennom finansiering og dette innebærer at selskapet kan ta inntil moderat risiko. Kredittgivningen styres etter policy for kredittrisiko Det er utarbeidet kredittthåndbøker som inneholder fullmaktstruktur samt regelverk for saksbehandling og dokumentasjon som sikrer forsvarlig beslutnings-grunnlag. Kredittthåndbøkene omfatter også krav til risikoklassifisering og rutiner for nedskrivninger. Risiko i porteføljen blir kontinuerlig overvåket for å avdekke sannsynlighet for mislighold og for å kalkulere tap dersom mislighold inntreffer.

Risikoklassifisering av engasjementer innen objektsfinansiering baseres på kundens kredittverdighet og objektets sikkerhet. For kredittkort blir kunden tildelt en risikoklasse basert på score alene. Det er utarbeidet kundetilpassede scoringsmodeller for å fange opp kundenes risiko og betjeningsevne. Selskapets portefølje hadde ved utgangen av 2017 følgende risikoklassifisering:

Beløp i tusen kroner	Lav risiko	Lav til moderat risiko	Moderat risiko	Moderat til høy risiko	Høy risiko	Sum
Objektsfinansiering	408.872	613.924	406.439	270.621	313.404	2.013.260
Kredittkort	754.438	674.948	320.678	199.425	115.676	2.065.165
Sum	**1.163.310**	**1.288.872**	**727.117**	**470.046**	**429.080**	**4.078.425**

Selskapet benytter en modell for gruppenedskrivninger for objekts-finansiering som bygger på løpende scoring av porteføljen for å finne konkurssannsynligheter, forventet mislighold og estimert restverdi på objektene. Individuelle nedskrivninger er et resultat av en fortløpende vurdering av risiko knyttet til enkeltengasjementer. For kredittkort benyttes en modell for gruppenedskrivning som baserer seg på faktisk mislighold og erfaringer om løsningsgrad. Netto misligholdte og tapsutsatt engasjementer utgjorde ved årsskiftet 80 millioner kroner (88) som representerte 2,0 prosent av brutto utlåns-portefølje (2,2). Tap i prosent av brutto utlån utgjorde 1,2 prosent (1,3).

Fordringer på reassurandører og forsikringskunder

Konsernet er gjennom Eika Forsikring eksponert for kreditt- og motpartsrisiko knyttet til fordringer på reassurandører. For å håndtere denne risikoen har selskapets styre fastsatt rammer for risikospredning og krav til rating av reassurandørene. Kreditt- og motpartsrisiko i forhold til forsikringskunder er begrenset til tap på premie i tiden fra betalingsforfall til forsikringen annulleres i henhold til bestemmelsene i forsikringsloven samt i forhold til regress i forbindelse med skadesaker. Fordeling av reassurandører etter ratingklasse per 31. desember 2017 er vist nedenfor:

Ratingklasse	Andel
AA	5 %
AA-	87 %
A+	1 %
A	4 %
A-	3 %
Sum	100 %

Plasseringer i bank og verdipapirer

Konsernet er eksponert for kreditt- og motpartsrisko gjennom plasseringer i bank og verdipapirer. Eksponeringen begrenses gjennom fastsatte rammer som løpende overvåkes.

Plasseringer i verdipapirer med lav risiko og god likviditet utgjorde ved utgangen av året 3,9 milliarder kroner hvorav 3,7 milliarder kroner var plassert i rentepapirer utstedt av staten, kommuner, fylkeskommuner, banker, obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) eller i rentefond. Resten var plassert i aksjefond. Obligasjoner, sertifikater og rentefond hadde følgende fordeling på ratingklasser per 31. desember 2017:

Ratingklasse [1]	Balanseført verdi	Andel av porteføljen
AAA	1.098.427	29,9 %
AA+	805.864	21,9 %
AA-	85.991	2,3 %
A+	198.787	5,4 %
A	195.415	5,3 %
A-	283.069	7,7 %
BBB+	692.462	18,8 %
BBB	161.683	4,4 %
BBB-	11.550	0,3 %
BB+	124.801	3,4 %
Ikke ratet	20.013	0,5 %
Sum	3.678.061	100,0 %

1 Dersom offisiell rating ikke er tilgjengelig er automatisk kredittscore/ skyggerating benyttet.

Samlet innskudd i banker var ved utgangen av 2017 på 1,4 milliarder kroner, hvorav 90,8 prosent var i banker med rating A- eller bedre. Samlet innskudd i banker og sentralbanken utgjorde 11,6 prosent av konsernets forvaltningskapital.

Likviditetsrisiko
Likviditetsrisiko er risikoen for at selskapene ikke klarer å innfri sine forpliktelser ved forfall uten at det oppstår store kostnader i form av dyr refinansiering eller førtidig realisering av eiendeler.

Eksponering for likviditetsrisiko er hovedsakelig knyttet til morselskapet og Eika Kredittbank. Likviditetsrisikoen anses å være lav. Eika Gruppen AS har låneopptak i kapitalmarkedet. Eika Gruppen AS har videre utstedt fondsobligasjon og ansvarlig lån og Eika Forsikring har utstedt ansvarlig lån, alle med lang løpetid. Eika Kredittbank finansieres også gjennom innskudd fra kunder. Eika Kredittbank og morselskapet hadde ved utgangen av året til sammen tilgjengelige midler i form av bankinnskudd, investeringer i likvide verdipapirer og ubenyttede trekkrettigheter på 1,9 milliarder kroner.

Eika Kredittbank som står for den vesentligste delen av konsernets likviditetsrisiko, hadde per 31. desember 2017 en innskuddsdekning på 106 prosent. Selskapets Likviditetsindikator 1 (over 1 år) var 127 prosent og Likviditetsindikator (over 1 måned) var 133 prosent. Selskapets LCR var 147 og NSFR 117.

Oversikt over forfallstruktur på eiendeler og gjeld:

Beløp i tusen kroner	Balanse 31.12.2017	Uten avtalt forfall	Løpetid 0 - 1 mnd	Løpetid 1 - 3 mnd	Løpetid 3 - 12 mnd	Løpetid 1 - 5 år	Løpetid over 5 år	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	53.343	-	53.343	-	-	-	-	53.343
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.354.812	27.101	1.327.711	-	-	-	-	1.354.812
Utlån til kunder	3.977.996	2.074.231	590	3.631	46.828	1.275.510	577.206	3.977.996
Verdipapirer	4.187.639	1.122.705	33.006	457.972	745.132	1.666.705	162.119	4.187.639
Andre eiendeler med avtalt løpetid	1.467.150	-	637.356	29.037	800.757	-	-	1.467.150
Andre eiendeler uten avtalt løpetid	1.057.424	1.057.424	-	-	-	-	-	1.057.424
Sum eiendeler	**12.098.364**	**4.281.461**	**2.052.006**	**490.640**	**1.592.717**	**2.942.215**	**739.325**	**12.098.364**
Gjeld til kredittinstitusjoner	278.738	35.517	-	32.715	-	210.506	-	278.738
Innskudd fra kunder	4.325.214	4.322.538	-	2.676	-	-	-	4.325.214
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	224.945	-	-	-	224.945	-	-	224.945
Forsikringstekniske avsetninger	3.434.647	3.434.647	-	-	-	-	-	3.434.647
Annen gjeld med avtalt forfall	389.562	-	145.449	24.610	188.803	30.700	-	389.562
Annen gjeld uten avtalt forfall	934.418	934.418	-	-	-	-	-	934.418
Ansvarlig lånekapital	473.984	-	-	-	-	-	473.984	473.984
Egenkapital	2.036.856	2.036.856	-	-	-	-	-	2.036.856
Sum gjeld og egenkapital	**12.098.364**	**10.763.976**	**145.449**	**60.001**	**413.748**	**241.206**	**473.984**	**12.098.364**
Netto	**-**	**(6.482.515)**	**1.906.557**	**430.639**	**1.178.969**	**2.701.009**	**265.341**	**0**

Markedsrisiko
Markedsrisiko er risikoen for tap i markedsverdier til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i aksjekurser, renter, kredittspreader, valutakurser, eiendomspriser, råvare- og energipriser og endringer i forsikringstekniske avsetninger som følge av endring i renter. Markedsrisikoen i konsernet relaterer seg til plasseringer i finansielle instrumenter.

Aksjerisiko
Aksjerisiko består av markedsrisiko knyttet til posisjoner i egenkapitalinstrumenter, inkludert derivater med egenkapital-instrumenter som underliggende. Plasseringer i aksjefond og kombinasjonsfond medregnes i aksjerisikovurderingen. Aksjer i datterselskap og strategiske eierposisjoner medregnes ikke.

Valutarisiko
Valutarisiko består av risikoen for tap når valutakursene endres. Konsernets valutaeksponering er lav. Morselskapet har en aksje-investering i danske kroner som i er sikret ved låneopptak i samme valuta. Valutaeksponering per 31. desember 2017 er vist nedenfor.

Beløp i tusen kroner	Valuta	NOK
Aksjer i DKK	126.223	167.005
Lån i DKK	(159.100)	(210.505)
Netto valutaeksponering i NOK		(41.952)

Renterisiko
Renterisiko består av markedsrisiko knyttet til posisjoner i rentebærende finansielle instrumenter, herunder derivater med renteinstrumenter som underliggende. Plasseringer i obligasjonsfond og pengemarkedsfond medregnes under renterisikovurderingen.

Konsernet er eksponert for renterisiko knyttet til renteendringer for investeringsporteføljen. Konsernets selskaper kan ha overskudds-likviditet plassert i likvide investeringer eller som ledd i investerings-tjenestevirksomhet som kan medføre risiko knyttet til renteendringer.

Konsernet er videre eksponert for renterisiko knyttet til ulik rentebinding, referanserenter og spreadnivå på utlån og innlån som gir utslag på rentenettoen. Renterisiko reduseres ved at innlån og utlån i høy grad tilpasses samme rentebetingelser. Eksponeringen er i første rekke knyttet til finansiering av utlånsporteføljen gjennom bank, obligasjoner og innskudd fra kunder.

Konsernet har gjennom Eika Forsikring renterisiko relatert til de forsikringsmessige forpliktelsene. Selskapet er opptatt av at det er god sammenheng mellom investeringenes durasjon og lengde på de forsikringsmessige forpliktelsene. Forpliktelser som er knyttet til personskader og tap av fremtidig inntektserverv, verdsettes ved bruk offentlig fastsatt kapitaliseringsrente. Svingninger i det generelle rentenivået reflekteres ikke løpende i denne og medfører således en renterisiko.

Oversikt over renteeksponering for konsernets eiendeler og gjeld:

Beløp i tusen kroner	Balanse 31.12.2017	Uten rente-eksponering	Rentebinding 0 - 1 mnd	Rentebinding 1 - 3 mnd	Rentebinding 3 - 12 mnd	Rentebinding 1 - 5 år	Rentebinding over 5 år	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	53.343	-	53.343	-	-	-	-	53.343
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.354.812	-	1.349.812	5.000	-	-	-	1.354.812
Utlån til kunder	3.977.996	23.900	1.267.411	2.686.685	-	-	-	3.977.996
Verdipapirer	4.187.639	1.122.705	565.103	1.625.500	178.099	569.040	127.192	4.187.639
Ikke rentebærende eiendeler	2.524.574	2.524.574	-	-	-	-	-	2.524.574
Sum eiendeler	**12.098.364**	**3.671.179**	**3.235.669**	**4.317.185**	**178.099**	**569.040**	**127.192**	**12.098.364**
Gjeld til kredittinstitusjoner	278.738	-	68.232	210.506	-	-	-	278.738
Innskudd fra kunder	4.325.214	-	-	4.325.214	-	-	-	4.325.214
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	224.945	-	-	224.945	-	-	-	224.945
Forsikringstekniske avsetninger	3.434.647	3.434.647	-	-	-	-	-	3.434.647
Ikke rentebærende gjeld	1.323.980	1.323.980	-	-	-	-	-	1.323.980
Ansvarlig lånekapital	473.984	-	99.895	374.089	-	-	-	473.984
Egenkapital	2.036.856	2.036.856	-	-	-	-	-	2.036.856
Sum gjeld og egenkapital	**12.098.364**	**6.795.483**	**168.127**	**5.134.754**	**-**	**-**	**-**	**12.098.364**
Netto renteeksponering	**-**	**(3.124.304)**	**3.067.542**	**(817.569)**	**178.099**	**569.040**	**127.192**	**-**

Forsikringsrisiko
Konsernets forsikringsrisiko er knyttet til virksomheten i Eika Forsikring. Risiko er knyttet til hvorvidt forsikringspremier og reserver er tilstrekkelige til å dekke forpliktelsene ovenfor forsikringstagerne. Forsikringsvirksomheten kjøper reassuranse for å redusere risikoen og programmet fastsettes med bakgrunn i forretningsmål og risikoappetitt.

Forsikringsrisiko er risikoen for uventede tap på forsikringskontrakter. Risikoen omfatter risiko for tap som følge av at forsikringspremier og reserveringer blir utilstrekkelig for den risiko som tegnes, og derved ikke dekker skadeutbetalinger og kostnader til drift og administrasjon av forsikringsordningene. Forsikringsrisiko består av reserverisiko, premierisiko, kostnadsrisiko, naturskaderisiko og annen katastroferisiko.

Selskapets strategi for forsikringsrisiko sikrer at forsikringsrisikoen til enhver tid er tilpasset styrets risikovilje. Risikoviljen operasjonaliseres gjennom fastsettelse av rammer og delegering av ansvar og fullmakt, samt jevnlig rapportering som bidrar til at styret og ledelsen får tilstrekkelig informasjon om og styring og kontroll med risikoene. Det er utarbeidet produktstrategier, tegningshåndbøker og underwriting guidelines, rutiner for skadeoppgjør og skadereservering som er førende for virksomheten.

Eika Forsikring foretar risikovurderinger i forhold til produkter, kundesegmenter og ved forsikringstegning av den enkelte kunde. Risikovurderingene benyttes som grunnlag for justering av vilkår, tegningsadgang, prismodell og tariffer. Selskapet har en vel diversifisert portefølje både på produkter og kunder som hovedsakelig er privatpersoner og SMB-markedet. Selskapet har begrenset med langhalede forsikringer.

Skadeutbetalinger er en naturlig del av forsikringsvirksomheten, og Eika Forsikring reduserer sin eksponering gjennom kjøp av reassuranse og excess of loss kontrakter. Gjennom policy for forsikringsrisiko stilles det krav til rating for aktuelle reassurandører. Det gjennomføres en årlig prosess knyttet til forhandling og fastsettelse av reassuranseprogrammet.

Minstekravene til de forsikringstekniske avsetningene beregnes av ansvarshavende aktuar som påser at disse beregningene avspeiles i selskapets regnskap. IBNR estimeres av ansvarshavende aktuar 4 ganger i året, per kvartal. For mellomliggende måneder gjøres det en forenklet beregning av IBNR utfra nedskriving med etteranmeldte skader og særskilte vurderinger av frost, flom mv.

Operasjonell risiko
Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser. Operasjonell risiko omfatter også compliancerisiko, omdømmerisiko og juridisk risiko. Denne type risiko ligger i den løpende driften av konsernet og konsernets selskaper. Den operasjonelle risikoprofilen er et uttrykk for hvor godt risikostyring og kontroll bidrar til kartlegging, vurdering, forståelse og håndtering av risikoeksponering på tvers av alle risikoklasser, i hvilken grad risikoer er kvantifisert og prioritert, bevissthet knyttet til om informasjonen er troverdig og av en slik kvalitet at den kan brukes i daglig beslutningsstøtte.

Konsernet har utarbeidet policyer, rutinebeskrivelser og fullmaktstrukturer. Dette, sammen med klare roller og ansvar, er tiltak som reduserer den operasjonelle risikoen. Det er videre tegnet hensiktsmessige forsikringsordninger, samt utarbeidet relevante beredskapsplaner for å håndtere krisesituasjoner.

Konsernets virksomhet er underlagt omfattende regulering gjennom lover og forskrifter. Flere av konsernets virksomheter krever konsesjon, og selskapene og konsernet er underlagt tilsyn fra Finanstilsynet knyttet til etterlevelse av konsesjonskrav. Selskapet har også konsesjon fra Datatilsynet som betinger at personopplysninger ivaretas på en betryggende måte. Selskapets størrelse innebærer sårbarhet på operasjonelle aktiviteter, og stiller ekstra krav til at selskapet har gode rutiner og etablert back-up på alle vesentlige funksjoner. Konsernet vektlegger tilstrekkelig risikovurdering- og håndtering som sikrer løpende oppfølging og god styring og kontroll med operasjonelle aktiviteter.

Det enkelte selskap innretter sin compliancefunksjon etter regulatoriske krav og selskapsspesifikke behov. Dette inkluderer etablering av egne planer, kontrollbeskrivelser og testing knyttet til årlige complianceplaner.

Note 4 – Soliditet

Eika Gruppen er en tverssektoriell finansiell gruppe med omtrent like store deler av bank- som forsikringsvirksomhet. Etter vedtak gjort av Finanstilsynet er konsernet underlagt både CRD IV- og Solvens II-regelverket, i tillegg til reglene om konsolidering i tverrsektorielle grupper (Konglomeratreglene).

Kapitaldekning CRD IV

Eika Gruppen beregner og rapporterer konsolidert kapitaldekning for delkonsern CRD IV bestående av morselskapet, Eika Kredittbank, Eika Kapitalforvaltning.

Etter CRD IV-regelverket skal det i på konsernets ansvarlige kapital gjøres fradrag for investeringen i forsikrings-virksomheten. Fradraget gjøres for den delen av investeringen som overstiger 10 prosent av ren kjernekapital og den overskytende delen av investeringen inngår i beregningsgrunnlaget for kredittrisiko med 250 prosent vekt.

Standardmetoden benyttes for beregning av kapitalkrav for kredittrisiko og basismetoden for beregning av operasjonell risiko.

	Morselskap		Delkonsern CRD IV	
Beløp i tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Aksjekapital	24.225	24.225	24.225	24.225
Overkurs	817.814	817.814	817.814	817.814
Annen egenkapital	453.973	403.735	563.470	464.573
Sum egenkapital	**1.296.012**	**1.245.774**	**1.405.509**	**1.306.612**
Immaterielle eiendeler	(942)	(1.721)	(44.665)	(54.670)
Forsvarlig verdsettelse av poster ført til virkelig verdi	(121)	-	(679)	-
Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller	-	-	-	(12)
Sum ren kjernekapital før regulatoriske justeringer	**1.294.949**	**1.244.053**	**1.360.165**	**1.251.930**
Fradrag for forsikring og vesentlige invest. i finansiell sektor	-	-	(350.450)	(268.915)
Ren kjernekapital	**1.294.949**	**1.244.053**	**1.009.715**	**983.015**
Annen godkjent kjernekapital - fondsobligasjon	100.000	100.000	100.000	100.000
Kjernekapital	**1.394.949**	**1.344.053**	**1.109.715**	**1.083.015**
Tilleggskapital - ansvarlig lån	125.000	125.000	125.000	125.000
Ansvarlig kapital	**1.519.949**	**1.469.053**	**1.234.715**	**1.208.015**
Vektet beregningsgrunnlag kredittrisiko	2.216.119	2.057.067	4.919.626	4.824.296
Vektet beregningsgrunnlag operasjonell risiko	610.125	532.487	1.196.793	1.373.291
Tilleggsberegning faste kostnader i forvaltningsvirksomheten	-	-	189.465	-
Sum vektet beregningsgrunnlag	**2.826.244**	**2.589.554**	**6.305.884**	**6.197.587**
Kapitalkrav tilsvarende 8 % av beregningsgrunnlag	**226.100**	**207.164**	**504.471**	**495.807**
Kapitalbevaringsbuffer (2,5 %)	70.656	64.739	149.854	154.940
Systemrisikobuffer (3,0 %)	84.787	77.687	179.826	185.928
Motsyklisk buffer (2,0 % fra 31.12.2017)	52.175	38.843	116.258	92.964
Kombinerte bufferkrav	**207.618**	**181.269**	**445.938**	**433.831**
Pilar 2-krav	**-**	**-**	**111.725**	**-**
Ren kjernekapitaldekning	**45,8 %**	**48,0 %**	**16,0 %**	**15,9 %**
Kjernekapitaldekning	**49,4 %**	**51,9 %**	**17,6 %**	**17,5 %**
Ansvarlig kapitaldekning	**53,8 %**	**56,7 %**	**19,6 %**	**19,5 %**
Overskudd av ansvarlig kapital	**1.086.231**	**1.080.620**	**172.581**	**278.377**

Kapitalkrav Solvens II

Eika Forsikring har implementert EIOPASs standardmodell for beregning av solvenskapitalkrav og tellende ansvarlig kapital.

Sammenligningstallene for 2016 er omarbeidet etter endring i beregnings-prinsipper.

	Forsikringsvirksomheten	
Beløp i tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016
Tilgjengelig tellende kapital		
Basiskapital - kapitalgruppe 1	874.853	1.028.057
Basiskapital - kapitalgruppe 2	333.607	320.084
Totalt tilgjengelig og tellende ansvarlig kapital	**1.208.460**	**1.348.141**
Solvenskapitalkrav (SCR)		
Kapitalkrav markedsrisiko	170.335	138.443
Kapitalkrav motpartsrisiko	81.592	106.948
Kapitalkrav helseforsikringsrisiko	171.483	163.670
Kapitalkrav skadeforsikringsrisiko	452.715	477.299
Diversfiseringseffekt	(264.510)	(256.458)
Kapitalkrav operasjonell risiko	84.906	80.996
Samlet solvenskapitalkrav	696.520	710.898
Forholdet mellom tellende ansvarlig kapital og solvenskapitalkrav		
Tellende ansvarlig kapital til dekning av SCR	1.208.460	1.348.141
Solvenskapitalkrav (SCR)	696.520	710.898
Dekningsprosent SCR	**173 %**	**190 %**
Minstekapitalkrav (MCR)		
Minstekapitalkrav øvre grense (45% av SCR)	313.434	357.010
Minstekapitalkrav nedre grense (25% av SCR)	174.130	198.339
Absolutt minstekapitalkrav (Eur 2,5 mill.)	35.238	33.428
Minstekapitalkrav (MCR)	313.434	343.975
Forholdet mellom tellende ansvarlig kapital og solvengkapitalkrav		
Tellende ansvarlig kapital til dekning av MCR	937.539	1.096.852
Minstekapitalkrav (MCR)	313.434	343.975
Dekningsprosent MCR	**299 %**	**319 %**

Tverrsektoriell soliditet

Konsernet rapporterer konsernets samlede soliditet i tråd med regelverket om tverrsektoriell rapportering (konglomeratreglene). Sammenligningstallene for 2016 er omarbeidet etter endring i beregnings-prinsipper, jf. Kapitalkrav Solvens II

	Konsern	
Beløp i tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016
Kapitalkrav for CRD IV-foretakene	945.832	882.691
Solvenskapitalkrav for forsikringsdelen av gruppen	696.520	710.898
Netto ansvarlig kapital i gruppen	**2.332.982**	**2.430.963**
Overskudd av ansvarlig kapital	**690.630**	**837.374**
Overoppfylleslse i prosent av samlet kapitalkrav og solvenskapitalkrav	**142 %**	**153 %**

Note 5 – Segmentanalyse

	Fellestjenster, drift og utvikling		Forsikring		Finansiering		Sparing og plassering		Eiendomsmegling		Øvrig virksomhet og konsernposter		Konsern	
Beløp i tusen kroner	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Netto renteinntekter	-	-	42.222	46.292	409.436	405.646	391	665	47	(760)	(10.065)	(14.453)	442.031	437.390
Netto premieinntekter	-	-	1.992.037	1.905.866	-	-	-	-	-	-	-	-	1.992.037	1.905.866
Prov- og øvr.inntekter	363.825	333.408	278.297	258.350	18.177	75.089	251.310	204.003	47.185	44.835	(103.274)	(78.398)	855.520	837.287
Provisjonskostnader	-	-	(380.746)	(368.580)	(74.351)	(75.609)	(91.443)	(69.711)	(52)	(63)	(1.073)	(915)	(547.665)	(514.878)
Netto driftsinntekter	**363.825**	**333.408**	**1.931.810**	**1.841.928**	**353.262**	**405.126**	**160.258**	**134.957**	**47.180**	**44.012**	**(114.412)**	**(93.766)**	**2.741.923**	**2.665.665**
Erstatningskostnader	-	-	1.235.608	1.249.597	-	-	-	-	-	-	-	-	1.235.608	1.249.597
Driftskostnader	367.759	332.462	211.771	196.528	191.803	194.369	116.332	94.716	42.221	40.259	(47.805)	(4.787)	882.081	853.547
Tap på utlån og fordr.	-	356	4.808	1.197	48.624	52.126	-	-	615	(62)		-	54.047	53.617
Resultat før skatt	**(3.934)**	**590**	**479.623**	**394.606**	**112.835**	**158.631**	**43.926**	**40.241**	**4.344**	**3.815**	**(66.607)**	**(88.979)**	**570.187**	**508.904**
Skattekostnad	(944)	142	107.483	91.947	28.126	31.247	10.524	9.610	1.163	1.187	(23.866)	(19.223)	122.486	114.910
Resultat etter skatt	**(2.990)**	**448**	**372.140**	**302.659**	**84.709**	**127.384**	**33.402**	**30.631**	**3.181**	**2.628**	**(42.741)**	**(69.756)**	**447.701**	**393.994**
Eiendeler	130.794	166.969	5.707.657	5.436.240	5.626.716	5.847.689	163.005	148.572	29.360	30.187	440.832	390.211	**12.098.364**	**12.019.868**
Gjeld og forpliktelser	155.253	193.273	4.663.883	4.396.215	4.868.033	5.131.341	119.894	110.513	12.459	13.289	241.986	222.708	**10.061.508**	**10.067.339**

Konsernets interne styrings- og rapporteringsstruktur er lagt til grunn for segmentrapporteringen. Tallene fra de enkelte datterselskapene er satt opp setter konsernets prinsipper for klassifisering. Resultatpostene vil derfor kunne avvike fra selskapenes egne regnskaper.

Eika Gruppen utvikler og leverer fellesløsninger på en rekke områder til lokalbankene i Eika Alliansen, samarbeidende selskapet og til konsernets egne virksomhetsområder. Formålet er å utnytte stordrifts-fordelene gjennom blant annet større fag- og kompetansemiljøer. Hovedprinsippet er leveranser til selvkost. Leveransene består i hovedsak av drift og utvikling av IT-systemer, digitale løsninger og betalings-løsninger, kundesenter, regnskap, rapportering og depot-service, bank- og makroanalyse, næringspolitikk, kompetanseutvikling og administrative tjenester.

Annen virksomhet i Eika Gruppen er lagt under øvrig virksomhet.

Virksomheten innenfor forsikringsområdet drives gjennom Eika Forsikring. Selskapets produkter er innenfor skade- og helseforsikring. Selskapets kunder er privatpersoner, landbrukskunder og småbedrifter.

Virksomheten innen finansiering drives gjennom Eika Kredittbank. Selskapets har tre virksomhetsområder; kort og betalingsløsninger, objektsfinansiering og nettbanken Sparesmart.no. Selskapets kunder er innen person og SMB-markedet.

Sparing og plassering er et virksomhetsområde som drives gjennom Eika Kapitalforvaltning. Selskapets produkt- og tjenestetilbud består av verdipapirfond, innskuddspensjon og aktiv forvaltning av diskresjonære porteføljer.

Virksomheten innen eiendomsmegling drives gjennom Aktiv Eiendomsmegling som eier av franchisekjeden Aktiv.

Note 6 – Netto renteinntekter, netto provisjonsinntekter, og andre inntekter

	Morselskap		Konsern	
Beløp i tusen kroner	2017	2016	2017	2016
Netto renteinntekter				
Renter av utlån til kunder	-	-	336.479	331.268
Renter av bankinnskudd og fordringer på kredittinstitusjoner	127	581	12.803	16.930
Renter av utlån til selskap i samme konsern	11.683	13.393	-	-
Renter av verdipapirer	-	-	56.445	61.000
Leiefinansieringsinntekter	-	-	65.261	70.139
Andre renteinntekter og lignende inntekter	-	-	81.553	79.830
Sum renteinntekter og lignende inntekter	**11.810**	**13.974**	**552.541**	**559.168**
Renter på gjeld til og innskudd fra kredittinstitusjoner	3.049	**3.373**	5.292	6.550
Renter på innskudd fra kunder	-	-	75.412	77.843
Rentekostnader på utstedte verdipapirer	5.520	**11.738**	5.520	11.738
Rentekostnader på ansvarlig lånekapital	8.781	**9.100**	20.081	20.747
Andre rentekostnader og lignende kostnader	46	42	4.205	4.899
Sum rentekostnader og lignende kostnader	**17.396**	**24.253**	**110.510**	**121.777**
Netto renteinntekter	**(5.586)**	**(10.279)**	**442.031**	**437.390**
Netto provisjonsinntekter				
Provisjonsinntekter forsikring	-	-	237.144	232.071
Provisjonsinntekter finansiering	-	-	15.889	35.283
Provisjonsinntekter forvaltning	-	-	237.511	189.459
Andre provisjonsinntekter og lign. inntekter	363	467	363	487
Sum provisjonsinntekter	**363**	**467**	**490.907**	**457.300**
Distributørprovisjoner	-	-	541.662	508.382
Andre provisjonskostnader og kostnader ved banktj.	1.073	939	6.003	6.497
Sum provisjonskostnader	**1.073**	**939**	**547.665**	**514.879**
Netto provisjonsinntekter	**(710)**	**(472)**	**(56.758)**	**(57.578)**
Andre inntekter				
Leveranser til alliansebankene	249.936	238.974	249.936	238.974
Leveranser til konsernselskap og samarbeidende selskap	109.036	86.133	6.436	7.183
Andre driftsinntekter	5.168	8.301	63.603	60.722
Andre inntekter	**364.140**	**333.408**	**319.975**	**306.879**

Note 7 – Premieinntekter og erstatningskostnader

Premieinntekter og erstatningskostnader fordelt på forsikringsbransjer:

Beløp i tusen kroner	Utgifter til medisinsk behandling	Yrkesskade	Motorvogn trafikk	Motorvogn øvrig	Sjø, transport og luftfart	Brann og annen skade på eiendom	Ansvar	Assistanse	Diverse økonomisk tap	Helse	Totalt
Forfalte bruttopremier	35.999	72.757	422.087	657.373	1.915	996.648	7.820	141.765	34.665	380.725	**2.751.753**
Gjenforsikringsandel	18.078	526	91.263	142.115	32	297.372	137	969	351	176.689	**727.532**
Forfalte premier f.e.r.	17.921	72.231	330.824	515.258	1.882	699.276	7.683	140.796	34.315	204.036	**2.024.221**
Opptjente bruttopremier	33.147	72.538	419.614	653.509	1.894	984.007	8.017	133.139	33.471	368.140	**2.707.475**
Gjenforsikringsandel	16.659	526	90.773	141.349	32	294.097	137	969	351	170.546	**715.438**
Opptjente premier f.e.r	**16.488**	**72.012**	**328.841**	**512.160**	**1.861**	**689.910**	**7.880**	**132.171**	**33.120**	**197.594**	**1.992.037**
Brutto erstatningskostnad	10.170	11.926	272.032	424.787	537	636.560	4.126	78.723	23.929	144.238	**1.607.026**
Gjenforsikringsandel	4.314	3.782	45.083	70.599	(2)	187.424	(119)	500	-453	60.289	**371.419**
Erstatningskostnader f.e.r.	**5.856**	**8.144**	**226.948**	**354.188**	**539**	**449.135**	**4.246**	**78.222**	**24.381**	**83.948**	**1.235.608**
Skader innruffet i år	20.645	39.615	285.291	508.180	745	697.761	3.497	78.343	24.473	189.300	**1.847.851**
Skader inntruffet tidligere år	(10.476)	(27.689)	(13.260)	(83.393)	(208)	(61.202)	630	380	(545)	(45.063)	**(240.825)**

Note 8 – Lønn og andre personalkostnader

	Morselskap		Konsern	
Beløp i tusen kroner	2017	2016	2017	2016
Lønn, honorar mv.	202.205	166.208	388.587	350.852
Arbeidsgiveravgift	33.043	27.640	72.473	59.718
Pensjonskostnader	21.813	14.720	39.847	13.481
Andre personalkostnader	16.033	17.517	28.560	32.171
Sum lønn og andre personalkostnader	**273.094**	**226.086**	**529.467**	**456.222**
Antall ansatte per 31.12.	275	241	507	486

Eika Forsikring klassifiserer den delen av personalkostnadene som er knyttet til skadebehandlingsfunksjonen som indirekte skade-behandlingskostnader. Indirekte skadebehandlingskostnader er klassifisert som erstatningskostnader. Denne klassifiseringen er videreført i konsernets resultatoppstilling. I noten for lønn- og andre personalkostnader er kostnadene presentert brutto.

Note 9 – Generelle administrasjonskostnader og andre driftskostnader

	Morselskap		Konsern	
Beløp i tusen kroner	2017	2016	2017	2016
IT- kostnader	47.649	43.992	128.266	118.561
Markedsføringskostnader	20.861	20.439	39.767	38.356
Andre administrasjonskostnader	42.622	43.687	93.466	108.103
Sum generelle administrasjonskostnader	**111.132**	**108.118**	**261.499**	**265.020**
Fremmede tjenester	18.945	39.292	63.587	95.226
Øvrige driftskostnader	23.538	39.823	41.938	66.518
Sum andre driftskostnader	**42.483**	**79.115**	**105.525**	**161.744**

Note 10 – Tap på utlån og andre fordringer

Beløp i tusen kroner	2017	2016
Spesifikasjon av periodens tap og nedskrivninger på utlån til kunder		
Periodens endring i individuelle nedskrivninger for verdifall	(3.508)	3.731
Periodens endring i gruppevise nedskrivninger	46.142	6.088
Resultatførte renter på utlån hvor det er foretatt nedskrivning for tap	1.192	2.529
Konstaterte tap i perioden	51.886	53.083
Inngang på tidligere konstaterte tap	(47.088)	(13.306)
Sum tap og nedskrivinger på utlån	**48.624**	**52.125**
Spesifikasjon av periodens tap på andre fordringer		
Endring i tapsavsetning	1.619	(65)
Konstaterte tap i perioden	5.345	1.780
Inngang på tidligere konstaterte tap	1.541	223
Sum tap og nedskrivnigner på andre fordringer	**5.423**	**1.492**
Sum tap og nedskrivinger	**54.047**	**53.617**

Note 11 – Fordringer på og utlån til kredittinstitusjoner

	Morselskap		Konsern	
Beløp i tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Bankinnskudd driftskonti	80	142	563.393	576.968
Bankinnskudd plasseringskonti	3.459	3.434	746.686	869.543
Bundne bankinnskudd	31.256	29.286	39.733	45.086
Sum innskudd i banker	**34.795**	**32.862**	**1.349.812**	**1.491.597**
Utlån til selskap i samme konsern	200.000	200.000	-	-
Utlån til andre kredittinstitusjoner	5.000	5.000	5.000	5.000
Sum utlån til kredittinstitusjoner	**205.000**	**205.000**	**5.000**	**5.000**
Sum fordringer på og utlån til kredittinstitusjoner	**239.795**	**237.862**	**1.354.812**	**1.496.597**

Det er etablert retningslinjer og rammer for plassering av midler i kredittinstitusjoner. Av konsernets plasseringer på 1,4 milliarder kroner per 31. desember 2017 var 90,8 prosent plassert i banker med rating A- eller bedre. Av morselskapets innskudd i banker var 99,9 prosent plassert i banker med rating A- eller bedre.

Spesifikasjon av bundne bankinnskudd:

	Morselskap		Konsern	
Beløp i tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Bundne midler til skattetrekk	9.698	8.860	17.632	24.118
Bundne midler til pensjonsforpliktelser	21.558	20.426	21.558	20.426
Depositumkonti husleie	-	-	543	542
Sum bundne bankinnskudd	**31.256**	**29.286**	**39.733**	**45.086**

Note 12 – Utlån til kunde

	31.12.2017	31.12.2016
Nedbetalingslån	964.098	832.136
Leiefinansieringsavtaler	1.049.162	1.232.768
Brukskreditter	2.065.165	1.984.023
Utlån før spesifiserte og uspesifiserte nedskrivinger	**4.078.425**	**4.048.927**
Individuelle nedskrivninger	10.224	13.732
Gruppevise nedskrivninger	90.205	44.064
Netto utlån til kunder	**3.977.996**	**3.991.131**
Individuelle nedskrivninger		
Nedskrivning for verdifall på utlån 1. januar	13.732	10.001
- Konstaterte tap i perioden hvor det tidligere er foretatt nedskrivninger	4.897	3.198
Periodens nedskrivninger til dekning av tap på utlån	1.389	533
Individuelle nedskrivninger for verdifall	**10.224**	**13.732**
Gruppevise nedskrivninger		
Nedskrivning for verdifall på utlån 1. januar	44.064	37.977
Periodens nedskrivninger på grupper av utlån	46.141	6.087
Gruppevise nedskrivninger for verdifall	**90.205**	**44.064**

Bevilgede lån og rammer per 31. desember 2017
Ved årsskiftet var det gitt innvilgede, men ikke utbetalte låne- og leiefinansieringssaker på til sammen 184 millioner kroner. Maksimal kredittgrense for kredittkort var på 10,9 milliarder kroner, hvorav ubenyttet ramme utgjorde 8,9 milliarder kroner. Som sikkerhet for lån benyttes det finansierte objektet, mens i leiefinansieringssaker er det utleier som eier utleieobjektet. For kredittkort er det ikke sikkerhetsstillelser.

Note 13 – Misligholdte og tapsutsatte engasjementer

Beløp i tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016
Brutto misligholdt	159.530	128.946
Tapsutsatte, ikke misligholdte engasjementer	12.246	9.297
- Nedskrivninger misligholdte/tapsutsatt [1]	(91.992)	(50.393)
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjementer	**79.784**	**87.850**
Aldersfordeling av brutto misligholdte engasjementer uten verdifall		
Misligholdte engasjementer (3-6 mnd)	2.597	1.491
Misligholdte engasjementer (6-12 mnd)	1.540	2.291
Misligholdte engasjementer (over ett år)	1.179	2.077
Sum misligholdte engasjementer uten verdifall	**5.316**	**5.859**
Aldersfordeling av brutto misligholdte engasjement som har verdifall		
Misligholdte engasjementer (3-6 mnd)	38.884	37.388
Misligholdte engasjementer (6-12 mnd)	44.161	51.364
Misligholdte engasjementer (over ett år)	71.169	34.335
Sum misligholdte engasjementer med verdifall	**154.214**	**123.087**

1 Nedskrivinger for misligholdte og tapsutsatte engasjementer omfatter individuelle nedskrivninger for objektsfinansiering og totale nedskrivninger for kredittkort.

Note 14 – Obligasjoner og andre rentepapirer med fast avkastning

Obligasjoner og sertifikater etter utstedersektor

Beløp i tusen kroner	Gj.snitt. eff.rente	Modifisert durasjon	Nominell verdi	Kostpris	Markedsverdi
Stat/Statsgarantert	0,34 %	0,50	85.000	84.782	84.856
Offentlig eide foretak	1,13 %	0,21	20.000	20.005	20.013
Kommuner og fylkeskommuner	1,15 %	0,89	674.666	679.725	679.497
Banker og finansinstitusjoner	1,38 %	1,15	1.254.400	1.267.985	1.266.060
Obligasjoner med fortrinnsrett	1,04 %	0,66	997.724	1.014.708	1.014.508
Sum markedsbaserte verdipapirer			**3.031.790**	**3.067.205**	**3.064.934**
Verdiendring ført over resultatet					**6.665**

Ved pris prisberegning av obligasjoner og sertifikater benytter konsernet priser fra Nordic Bond Pricing. Verdipapirfondenes forening og Nordic Trustee står bank selskapet Nordic Bond Pricing som publiserer uavhengige priser på obligasjoner. Andelen av børsnoterte papirer utgjør 87 prosent.

Morselskapets investeringer i obligasjoner utstedt av Eika Kredittbank på 140 millioner kroner er klassifisert som anleggsmidler. Investeringene er i ansvarlig lånekapital i datterselskapet.

Note 15 – Aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastning

			Morselskap		Konsern	
Beløp i tusen kroner	Antall	Eierandel	Kostpris	Bokført verdi	Kostpris	Bokført verdi
SDC AS	339.310	19,6 %	159.816	167.007	159.816	167.007
Vipps AS	40.455	10,0 %	92.358	92.358	92.358	92.358
Andre aksjer	-	-	16.489	12.510	13.422	9.359
Verdipapirfond	-	-	121.199	121.151	770.695	853.981
Sum aksjer og andeler			**389.862**	**393.026**	**1.036.291**	**1.122.705**
Verdiendring ført over resultatet				**1.311**		**71**

Eika Gruppen har en strategisk eierpost i SDC AS på 339 310 aksjer, som utgjør en eierandel på 19,6 prosent. Investeringen er foretatt for å samle eierskapet i felles datasentral for bankene i Eika Alliansen. Basert på resultatutviklingen i selskapet var aksjeposten ved utgangen av 2014 nedskrevet med DKK 32 millioner. Denne verdsettelsen er opprettholdt per 31. desember 2017. Aksjeinvesteringen er finansiert ved låneopptak på DKK 159 millioner. Lån i DKK er omregnet til valutakursen på balansedagen og urealisert valutagevinst/tap er tillagt aksjenes bokførte verdi (sikringsbokføring).

Note 15 – Aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastning forts.

Spesifikasjon av investeringer i verdipapirfond

	Morselskap			Konsern		
Beløp i tusen kroner	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Antall	Kostpris	Markedsverdi
Verdipapirfondet Eika Norden	-	-	-	9.290	38.618	59.944
Verdipapirfondet Eika Norge	-	-	-	23.860	87.584	128.542
Verdipapirfondet Eika Global	-	-	-	29.926	30.748	52.369
Sum aksjefond	**-**	**-**	**-**	**63.076**	**156.950**	**240.855**
Verdipapirfondet Eika Sparebank	92.006	92.844	92.791	186.828	189.893	188.420
Verdipapirfondet Eika Obligasjon	-	-	-	97.058	97.640	97.988
Verdipapirfondet Eika Likviditet	-	-	-	124.957	126.291	125.430
Verdipapirfondet Eika Pengemarked	27.762	28.355	28.360	74.873	76.955	76.487
Verdipapirfondet Eika Kreditt	-	-	-	122.147	122.966	124.801
Sum rente- og obligasjonsfond	**119.768**	**121.199**	**121.151**	**605.863**	**613.745**	**613.126**
Sum	**119.768**	**121.199**	**121.151**	**668.939**	**770.695**	**853.981**
Verdiendring ført over resultatet			**(1.155)**			**3.819**

Note 16 – Eierinteresser i konsernselskap

Beløp i tusen kroner	Anskaffelses-tidspunkt	Kontor-adresse	Eierandel	31.12.2017	31.12.2016
Eika Forsikring AS	1997	Hamar	100 %	394.108	394.108
Eika Kredittbank AS	2006	Oslo	100 %	542.666	542.666
Eika Kapitalforvaltning AS	1997-2012	Oslo	100 %	145.938	145.938
Aktiv Eiendomsmegling 1	2001	Oslo	100 %	35.000	27.300
Terra Gruppen AS	2000	Oslo	100 %	156	156
Norsk Sparebankgruppe AS	2001	Oslo	100 %	170	170
Terra Alliansen AS	2008	Oslo	100 %	156	156
Eika Alliansen AS	2008	Oslo	100 %	151	151
Sum eierinteresser i konsernselskap				**1.118.345**	**1.110.645**

1 Aktiv Eiendomsmegling består av Aktiv Eiendomsmegling AS og det heleide datterselskapet Aktiv Eiendomsoppgjør AS.

Note 17 – Driftsløsøre, eiendom og immaterielle eiendeler

						Konsern
Beløp i tusen kroner	Inventar og utstyr	Kunst	Eiendom	Programvare	Andre immat. eiendeler	Sum
Anskaffelseskost 1.1.	46.576	5.104	3.602	174.961	14.988	245.231
Tilgang	1.868	-	-	21.254	-	23.122
Avgang	-	-	-	6.608	-	6.608
Anskaffelseskost 31.12.	48.444	5.104	3.602	189.607	14.988	261.745
Akkumulerte avskrivninger 1.1.	26.898	-	-	113.699	8.312	148.909
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	33.564	-	-	147.786	10.219	191.569
Bokført verdi 31.12.	14.880	5.104	3.602	41.821	4.769	70.176
Årets ordinære avskrivinger og nedskrivninger	5.827	-	-	39.170	1.908	46.905
Økonomisk levetid/avskrivningsplan	3-5 år/Lineær	-	-	3-5 år/Lineær	3-10 år/Lineær	
Årlig leiekostnad for ikke balanseførte driftsmidler og husleiekostnader						45.612

Med dagens endringstakt innenfor digital utvikling blir teknologiske løsninger raskt umoderne og taper sin verdi. Det gjøres løpende vurderinger av framtidig inntektspotensial fra aktiverte immaterielle eiendeler. I 2017 er det foretatt nedskrivinger av flere tidligere aktiverte prosjekter da framtidig inntektspotensial er funnet å være for usikkert til at tidligere aktivert verdi kan forsvares. Selskapene i konsernet følger en restriktiv linje for aktivering av utgifter til investeringer i digitale løsninger.

Note 17 – Driftsløsøre, eiendom og immaterielle eiendeler forts.

						Morselskap
Beløp i tusen kroner	Inventar og utstyr	Kunst	Eiendom	Programvare	Andre immat. eiendeler	Sum
Anskaffelseskost 1.1.	30.568	5.023	3.602	23.156	751	63.100
Tilgang	1.648	-	-	-	-	1.648
Avgang	-	-	-	-	-	-
Anskaffelseskost 31.12.	32.216	5.023	3.602	23.156	751	64.748
Akkumulerte avskrivninger 1.1.	22.212	-	-	22.186	-	44.398
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	25.492	-	-	22.965	-	48.457
Bokført verdi 31.12.	6.724	5.023	3.602	191	751	16.291
Årets ordinære avskrivinger og nedskrivninger	3.280	-	-	779	-	4.059
Økonomisk levetid/avskrivningsplan	3-5 år/Lineær	-	-	3-5 år/Lineær	5-10 år/Lineær	
Årlig leiekostnad for ikke balanseførte driftsmidler og husleiekostnader						38.265

Note 18 – Andre eiendeler, kortsiktig gjeld og periodiserte poster

	Morselskap		Konsern	
Beløp i tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Kundefordringer	94.973	125.269	98.620	129.185
Fordringer på selskap i samme konsern	590.211	505.824	-	-
Andre kortsiktige fordringer	214	8.626	5.111	14.514
Sum andre eiendeler	**685.398**	**639.719**	**103.731**	**143.699**
Opptjente renteinntekter	365	392	17.654	17.492
Opptjente andre inntekter	1.273	2.916	77.250	64.347
Forskuddsbetalte kostnader	10.060	6.408	26.090	25.892
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente inntekter	**11.698**	**9.715**	**120.994**	**107.732**
Leverandørgjeld	38.219	38.640	100.420	116.787
Skyldig skattetrekk og mva	12.032	9.832	39.496	33.505
Gjeld til selskap i samme konsern	23	17.735	-	-
Gjeld og forpliktelser forsikring	-	-	86.101	177.085
Sum annen gjeld	**50.274**	**66.207**	**226.017**	**327.377**
Forskuddsfakturert leasingleie	-	-	32.545	39.123
Premiereserver Trafikkavgift (TFA)	-	-	246.164	-
Andre forskuddsfakturerte inntekter	16.605	29.307	16.705	20.976
Skyldig arbeidsgiveravgift	9.021	9.357	27.496	26.828
Avsatt lønn, feriepenger, bonus mv.	24.826	27.860	91.698	83.932
Påløpne kostnader	44.050	45.080	101.737	126.614
Sum påløpte kostnader og ikke opptjente inntekter	**94.502**	**111.604**	**516.345**	**297.473**

Note 19 – Forsikringstekniske avsetninger

												31.12.2017
Beløp i tusen kroner	Utgifter til medisinsk behandling	Yrkesskade	Motorvogn trafikk	Motorvogn øvrig	Sjø, transport og luftfart	Brann og annen skade på eiendom	Ansvar	Assistanse	Diverse økonomisk tap	Helse	Natur-skade-poolen	Totalt
Avsetning for ikke opptjent premie, brutto	17.608	32.807	207.983	323.673	966	468.459	3.610	65.869	16.868	183.003	21.361	1.342.206
Erstatningsavsetning brutto	18.963	218.590	332.819	356.031	532	542.693	11.539	42.646	9.063	527.794	31.771	2.092.441
Sum forsikringstekniske bruttoavsetninger	**36.570**	**251.397**	**540.802**	**679.704**	**1.498**	**1.011.153**	**15.149**	**108.515**	**25.931**	**710.797**	**53.132**	**3.434.647**

Note 19 – Forsikringstekniske avsetninger forts.

Beløp i tusen kroner	Utgifter til medisinsk behandling	Yrkesskade	Motorvogn trafikk	Motorvogn øvrig	Sjø, transport og luftfart	Brann og annen skade på eiendom	Ansvar	Assistanse	Diverse økonomisk tap	Helse	Natur-skade-poolen	31.12.2016 Totalt
Avsetning for ikke opptjent premie, brutto	14.768	32.587	205.510	319.809	945	456.923	3.807	57.476	15.673	170.328	20.101	1.297.929
Erstatningsavsetning brutto	21.781	219.041	289.932	452.723	293	555.938	8.330	38.241	6.273	494.998	26.098	2.113.648
Sum forsikringstekniske bruttoavsetninger	**36.549**	**251.628**	**495.443**	**772.533**	**1.237**	**1.012.861**	**12.137**	**95.717**	**21.946**	**665.326**	**46.199**	**3.411.577**

Tabellene ovenfor viser forsikringstekniske avsetninger i skadeforsikring fordelt på forsikringsbransjer. Avsetningene tilfredsstiller minstekravet til avsetninger fastsatt av Finanstilsynet.

Note 20 – Gjeld til og innskudd fra kredittinstitusjoner

Beløp i tusen kroner	Valuta	Rentebetingelser	Forfall	Morselskap 31.12.2017	Morselskap 31.12.2016	Konsern 31.12.2017	Konsern 31.12.2016
Kassekreditt	NOK	Flytende+margin	-	35.344	56.215	35.344	56.215
Annen gjeld	DKK	Flytende+margin	2020	210.506	194.468	210.506	194.468
Sum gjeld til kredittinstitusjoner				**245.850**	**250.683**	**245.850**	**250.683**
Innskudd med avtalt løpetid	NOK	Flytende+margin	-	-	-	32.715	52.688
Innskudd uten avtalt løpetid	NOK	Flytende+margin	-	-	-	173	197
Sum innskudd fra kredittinstitusjoner				**-**	**-**	**32.888**	**52.885**
Sum gjeld til og innskudd fra kredittinstitusjoner				**245.850**	**250.683**	**278.738**	**303.568**

Klassifisering i balansen
Bankinnskudd og kassekreditt er presentert netto i balansen når disse har samme motpart. Ved netto innestående er beløpet presentert under fordringer på kredittinstitusjoner og ved netto trekk som gjeld til kredittinstitusjoner.

Ubenyttede trekkrammer
Konsernets selskaper hadde per 31. desember ubenyttede trekkrammer på kassekreditt på 315 millioner kroner og trekkfasiliteter på 300 millioner kroner. Morselskapet hadde ubenyttet trekkramme på kassekreditt på 115 millioner kroner.

Covenants
Selskapene i Eika Gruppen er bundet av kryssende mislighold innenfor konsernet og der er vilkår knyttet til eventuell endringer i Eika Gruppen AS sin eierstruktur. Eika Gruppen AS og Eika Kredittbank AS kan ikke pantsette aktiva uten långivers samtykke (negativ pledge). Rullerende tre års distribusjonsavtale med eierbankene forutsettes opprettholdt.

I forbindelse med trekkrettigheter og kassekreditter er det stillet krav om minimum 10 prosent kapitaldekning.

Note 21 – Innskudd fra kunder

Beløp i tusen kroner	31.12.2017 Beløp	31.12.2017 Gj.snitt rente	31.12.2016 Beløp	31.12.2016 Gj.snitt rente
Innskudd fra kunder uten avtalt løpetid	4.322.538	1,70 %	4.523.528	2,24 %
Innskudd fra kunder med avtalt løpetid	2.676	1,98 %	5.548	1,82 %
Sum innskudd fra kunder	**4.325.214**		**4.529.076**	

Gjennomsnittlig rente på innskudd og gjeld til kunder uten løpetid er beregnet ut fra et aritmetisk gjennomsnitt av uvektet nominell rentesats. Innskuddene er i hovedsak fra privatmarkedet. De 10 største innskuddene utgjør samlet 1,8 prosent av total portefølje. Det største innskuddet utgjør 0,28 prosent av total portefølje

Note 22 – Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Beløp i tusen kroner	Ramme	Valuta	Rente	Rentebetingelser	Opptak	Forfall	31.12.2017	31.12.2016
NO0010699093	250.000	NOK	Flytende	3M Nibor +1,45%	2013	2018	250.000	250.000
NO0010699093 Tilbakekjøp					2013	2018	(25.000)	(25.000)
Over/underkurs							(55)	(115)
Sum verdipapirgjeld							**224.945**	**224.885**

Note 23 – Ansvarlig lånekapital

							Morselskap		Konsern	
Beløp i tusen kroner	Ramme	Valuta	Rente	Rentebetingelser	Opptak	Forfall	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
NO0010712508	100.000	NOK	Flytende	3M Nibor + 3,50%	2014	Evigvarende	100.000	100.000	100.000	100.000
Amortiserte kostnader							(105)	(175)	(105)	(175)
Sum fondsobligasjoner							**99.895**	**99.825**	**99.895**	**99.825**
NO0010708324	125.000	NOK	Flytende	3M Nibor + 2,30%	2014	2024	125.000	125.000	125.000	125.000
NO0010753346	250.000	NOK	Flytende	3M Nibor + 3,50%	2015	2045	-	-	250.000	250.000
Amortiserte kostnader							(85)	(165)	(911)	(1.093)
Sum ansvarlig lån							**124.915**	**124.835**	**374.089**	**373.907**
Sum ansvarlig lånekapital							**224.810**	**224.660**	**473.984**	**473.732**

Evigvarende fondsobligasjon 100 millioner kroner har innløsningsrett for utsteder, første gang 3. juli 2019.
Ansvarlig obligasjonslån 250 millioner kroner har innløsningsrett for utsteder, første gang 11. desember 2025.
Ansvarlig obligasjonslån 125 millioner kroner har innløsningsrett for utsteder, første gang 26. mars 2019.

Note 24 – Pensjoner

Konsernets selskaper er pliktige til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon og alle selskapene har pensjonsordninger som oppfyller lovens krav.

Innskuddsbasert pensjonsordning
Innskuddsbasert pensjonsordning innebærer at selskapet betaler et årlig innskudd til de ansattes pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Selskapet har ingen ytterligere forpliktelse ut over det årlige innskuddet. Innskuddsbaserte pensjonsordninger blir kostnadsført direkte og det er ingen avsetning for påløpte pensjonsforpliktelser. Alle konsernets selskaper har innskuddsbaserte pensjonsordninger hos Danica Pensjon. Ordningene baserer seg på at selskapet yter et tilskudd på 7 prosent av lønn fra 0 til 7,1 G og 20 prosent av lønn fra 7,1 til 12 G. I tillegg dekkes risikoforsikring som omfatter uførhet.

Individuelle pensjonsavtaler
Konsernsjefen og tre konserndirektører har i tillegg individuelle pensjonsavtaler. Disse er usikrede avtaler med et avtalt årlig tilskudd. Innbetalt pensjonskapital føres som pensjonsforpliktelse i selskapets balanse. Årets endring i pensjonsforpliktelsen kostnadsføres. Til pensjonsavtalene er det knyttet en avtale om pantesikring der et beløp tilsvarende pensjonsforpliktelsen settes inn på av sperret bankkonto.

Avtalefestet pensjonsordning (AFP)
AFP er en tariffestet pensjonsordning i privat sektor. For å ha rett til AFP må arbeidstaker ha vært ansatt i en bedrift tilsluttet AFP i 7 av de 9 siste årene før fylte 62 år. Premien beregnes med utgangspunkt i en fast prosent av årslønn mellom 1 og 7,1 G. For 2017 var satsen 2,5 prosent. Det betales ikke premie for arbeidstakere etter det året de fyller 61 år. Alle selskapene i konsernet er tilknyttet ordningen fra fjerde kvartal 2013. Innbetalt premie kostnadsføres.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

	Morselskap		Konsern	
Årets pensjonskostnad				
Beløp i tusen kroner	**2017**	**2016**	**2017**	**2016**
Ytelsesbaserte ordninger	-	(3.287)	-	(14.679)
Individulle ordninger	1.614	4.590	1.614	4.590
Innskuddsbaserte ordninger	20.628	13.328	38.368	22.684
Avtalefestet pensjon, ny ordning	3.318	2.889	6.691	5.757
Netto pensjonskostnader	25.560	17.520	46.673	18.352

Balanseførte pensjonsforplikter				
Beløp i tusen kroner	**31.12.2017**	**31.12.2016**	**31.12.2017**	**31.12.2016**
Individulle ordninger	14.940	27.912	14.940	27.912
Sum pensjonsforpliktelser	**14.940**	**27.912**	**14.940**	**27.912**

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser er presentert inklusive arbeidsgiveravgift

Note 25 – Godtgjørelse til ledende ansatte, styrende organer, revisor mv.

Eika Gruppens godtgjørelsesordning
I henhold til finansforetaksloven skal foretaket offentliggjøre informasjon om hovedprinsippene for fastsettelse av godtgjørelse, kriterier for godtgjørelse samt informasjon om godtgjørelse til ledende ansatte. Informasjon i denne noten dekker kravene til informasjon henhold finansforetaksloven og regnskapsloven.

Eika Gruppen har etablert generelle retningslinjer for godtgjørelse i konsernet som også er vedtatt av styret i Eika Gruppen AS. I tillegg har styret i morselskapet og styrene i de enkelte datterselskapene utarbeidet egne retningslinjer for godtgjørelse basert på konsernets retningslinjer. De generelle retningslinjene skal gjelde for alle selskaper i Eika Gruppen som ikke er særskilt unntatt. Eika Gruppen legger stor vekt på at godtgjørelsesordningen skal være bærekraftig både i et kortsiktig og et langsiktig perspektiv. Retningslinjene gjelder for alle ansatte. Godtgjørelsene i Eika Gruppen skal være konkurransedyktige, men ikke markedsledende.

Eika Gruppens ansatte får sin godtgjørelse fastsatt ved individuelle avtaler, kollektive avtaler (tariffavtaler) eller ved administrativ beslutning fra foretaket hvor den ansatte har sitt arbeidsforhold. Eika Gruppen har etablert hovedprinsipper for konsernets belønnings-strategi. Prinsippene gjelder generelt, men vil ha ulik anvendelse på de forskjellige godtgjørelsesordninger, virksomhetsområder og stillingskategorier. Fast grunnlønn skal være hovedelementet i den samlende godtgjørelsen som også består av pensjons- og forsikringsordninger, naturalytelser og etterlønn. Konsernets generelle bonusordning ble avviklet med virkning fra 1. januar 2017.

Eika Kapitalforvaltning AS har som eneste selskap i konsernet en særskilte ordningen for variabel avlønning. Det skal ikke inngås individuelle avtaler som gir rett til bonus utover det som til enhver tid følger av selskapets retningslinjer for bonus. Bonus for særskilte ansatte utbetales med 50 prosent, mens resterende plasseres i bonusbank hvor 1/3 av bonus utbetales i de tre etterfølgende år. Prinsippet om bonusbank gjelder fortsatt for bonus opptjent for regnskapsår 2014, 2015 og 2016. Tildelt bonus for 2017 i Eika Kapitalforvaltning fremgår av oversikten nedenfor:

Beløp i tusen kroner	
Gjennomsnittlig antall ansatte	24
Ordinær lønn	25.908
Antall ansatte særskilt ordning	4
Variabel godtgjørelse særskilt ordning	8.830
Antall ansatte ikke særskilt ordning	16
Variabel godtgjørelse ikke særskilt ordning (øvrige)	13.330

Eika Gruppen er et finanskonsern som er eiet av sparebanker og OBOS. Eika Gruppen tilbyr derfor for tiden ikke opsjoner, aksjeprogrammer eller andre former for godtgjørelse som er knyttet til aksjer eller utviklingen av aksjekursen i Eika Gruppen AS eller foretak i samme konsern.

Beslutningsprosess
Eika Gruppen AS har etablert et godtgjørelsesutvalg på bestående av 3 medlemmer. Godtgjørelsesutvalget skal forberede alle saker om godtgjørelsesordningen som skal avgjøres av styret, og skal ha tilgang til dokumentasjon og informasjon som godtgjørelsesutvalget finner nødvendig. Styret kan, når det er rom for dette innenfor gjeldende regelverk, beslutte å la det samlede styret fungere som kompensasjonsutvalg. For Eika Forsikring AS og Eika Kredittbank AS består godtgjørelsesutvalget av samlet styre.

Gjeldende retningslinjer
Eika Gruppen har, i tråd med finansforetaksloven etablert særlige regler for godtgjørelse til ledende ansatte, ansatte og tillitsvalgte med arbeidsoppgaver av betydning for foretakets risikoeksponering og ansatte og tillitsvalgte med kontrolloppgaver.

Ledende ansatte
Styret i det enkelte foretak skal sørge for at foretaket definerer hvilke stillinger/stillingskategorier som er å anse som ledende ansatte. Med ledende ansatte i foretak i Eika Gruppen menes normalt foretakets daglige leder, medlemmer av foretakets ledergruppe, ledere som er godkjent av eller innmeldt til Finanstilsynet og ledere av forretningsområder som er å anse som vesentlige for foretaket. Det enkelte foretak skal utarbeide lister over stillingskategorier som er definert som ledende ansatte, samt ansatte som innehar disse stillingene. Listen skal til enhver tid holdes à jour og skal revideres og godkjennes av godtgjørelsesutvalget minst en gang i året. Listen skal også revideres i forbindelse med omorganiseringer som kan påvirke listens riktighet. Eika Gruppen tilbyr ikke sluttvederlag til ledende ansatte med mindre særlige forhold tilsier dette. Eventuelle sluttvederlag skal tilpasses de resultater som er oppnådd over tid og utformes slik at manglende resultater ikke blir belønnet.

Konsernsjef
Konsernsjefens godtgjørelse fastsettes av Eika Gruppen AS sitt styre etter drøftelse i godtgjørelsesutvalget. Godtgjørelsen består av fast lønn, bil-, pensjon- og forsikringsordninger samt andre naturalytelser. Fastlønn er gjenstand for årlig vurdering og fastsettes blant annet på bakgrunn av lønnsutvikling i finansnæringen og samfunnet generelt. Konsernsjef inngår i konsernets ordinære pensjonsordninger og har i tillegg en innskuddsbasert tilleggspensjon med en beregning av fast tilskudd til driftspensjon. Tilskuddet består av et innskudd på 18 prosent av lønn over 12G for alderspensjon fra 67 – 77 år, samt et beregnet tilskudd til førtidspensjon fra 63 – 67 år som ved pensjonsalder 63 år vil gi en pensjon på tilnærmet 66 prosent av lønn fra 63 til 67 år. Konsernsjef har en oppsigelsestid på seks måneder og har rett til seks måneders etterlønn utover lønn i oppsigelsestid.

Konsernledelse
Godtgjørelse til konsernledelse fastsettes av konsernsjef basert på retningslinjer fastsatt av styre og rammer drøftet med godtgjørelses-utvalget. Godtgjørelsen til medlemmer av konsernledelsen består av fast lønn, bil-, pensjon- og forsikringsordninger samt andre naturalytelser. Fastlønn er gjenstand for årlig vurdering og fastsettes blant annet på bakgrunn av lønnsutvikling i finansnæringen og samfunnet generelt.

Konsernledelsens medlemmer inngår i konsernets ordinære pensjonsordninger. Tre av medlemmene har i tillegg en innskuddsbasert tilleggspensjon med en beregning av fast tilskudd til driftspensjon. Tilskuddet består av et innskudd på 18 prosent av lønn over 12G for alderspensjon fra 67 – 77 år, samt et beregnet tilskudd til førtidspensjon fra 63 – 67 år som ved pensjonsalder 63 år vil gi en pensjon på tilnærmet 66 prosent av lønn fra 63 til 67 år. Medlemmene i konsernledelsen har en oppsigelsestid på seks måneder. De har ikke krav på etterlønn.

Ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering
Styret i hvert foretak skal sørge for at foretaket definerer hvilke stillinger/stillingskategorier som er å anse som «ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering». Det enkelte foretak skal utarbeide lister over stillingskategorier som er definert å ha oppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering, samt ansatte som innehar disse stillingene. Listen skal til enhver tid holdes à jour og skal revideres minst en gang i året. Listen skal også revideres i forbindelse med omorganiseringer som kan påvirke listens riktighet.

For godtgjørelse til ansatte med oppgaver av betydning for foretakets risikoeksponering gjelder samme retningslinjer som for «ledende ansatte». Ved avgjørelsen av hvem som skal anses å ha vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering skal foretaket

også vurdere å la kravene ovenfor gjelde for andre ansatte med tilsvarende godtgjørelse som ledende ansatte og ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering.

Ansatte med kontrolloppgaver
Styret i hvert foretak skal sørge for at foretaket definerer hvilke stillinger/stillingskategorier som er å anse som "ansatte med kontrolloppgaver". Det enkelte foretak skal utarbeide lister over stillingskategorier som er definert som å ha kontrolloppgaver, samt ansatte som innehar disse stillingene. Listen skal til enhver tid holdes à jour og skal revideres minst en gang i året. Listen skal også revideres i forbindelse med omorganiseringer som kan påvirke listens riktighet.
For godtgjørelse til ansatte med oppgaver av betydning for foretakets risikoeksponering gjelder samme retningslinjer som for øvrige ansatte. Fastlønn baseres på konsernets generelle prinsipper om konkurransedyktige, men ikke markedsledende avlønning.

Tillitsvalgte
Som tillitsvalgte regnes medlemmer, inkl. varamedlemmer, i foretakets styre og eventuelt i foretakets godtgjørelsesutvalg. Godtgjørelse til styremedlemmer fastsettes av generalforsamlingen, jf. asl. § 6-10. Med unntak av ansattrepresentanter mottar ikke ansatte i Eika Gruppen godtgjørelse for konserninterne styreverv.

Internkontroll
Det enkelte foretaks praktisering av Eika Gruppens godtgjørelsesordning skal minst en gang i året gjennomgås av uavhengige kontrollfunksjoner, jf. FOR-2008-09-22-1080 om risikostyring og internkontroll. Eika Gruppens internrevisor gjennomgår årlig godtgjørelsesordningen.

Godtgjørelse til konsernledelsen

Beløp i tusen kroner			Lønn 1)	Annet 2)	Pensjon ordinær avtale	Pensjon tilleggs-avtale
Hege Toft Karlsen	Konsernsjef		4.159	310	155	1.003
Sverre V. Kaarbøe	Konserndirektør Økonomi og finans		3.160	301	160	667
Steinar Simonsen	Konserndirektør IT		3.129	282	158	1.236
Ola Jerkø	Konserndirektør Kundeopplevelse		2.573	197	160	430
Finn M. Rogne-Hansen	Konserndirektør Salg og marked	(20.09. - 31.12.2017)	635	69	81	-
Audun Bø	Konserndirektør Salg og marked	(01.01. - 30.09.2017)	2.831	217	147	688
Tom Høiberg	Konserndirektør Bank	(01.01. - 31.08.2017)	4.188	199	112	399

1) Omfatter utbetalt lønn og feriepenger for 2017 eksklusiv utbetalt bonus påløpt i 2016.
2) Naturalytelser og andre ytelser.

Godtgjørelse til styret, risiko- og revisjonsutvalg, godtgjørelsesutvalg, valgkomité

Beløp i tusen kroner	Honorar
Styret	
Allan Troelsen	335
Rolf Endre Delingsrud	251
Arild Bohlin	223
Bente Sollid Storehaug	223
Elling Berntsen	223
Svein Sivertsen	223
Jan L. Andreassen	170
Svein Ivar Førland	89
Kristin Rønning	75
Mats Indrehus	47
Siri Berggreen	8
Sum	1.866

Beløp i tusen kroner	Honorar
Risiko- og revisjonsutvalg	
Elling Berntsen	39
Rolf Endre Delingsrud	39
Allan Troelsen	28
Svein Ivar Førland	11
Sum	117
Godtgjørelseskomité	
Allan Troelsen	28
Svein Sivertsen	28
Jan L. Andreassen	18
Kristin Rønning	6
Sum	79

Beløp i tusen kroner	Honorar
Valgkomité	
Hans Kristian Glesne	36
Jørn Berg	18
Odd Ivar Bjørnlie	18
Sum	71

Godtgjørelse til revisor
Godtgjørelse til Deloitte AS og deres samarbeidspartnere er vist i tabellen nedenfor. Honoraret for lovpålagt revisjon inkluderer, foruten revisjon av konsernselskapene, revisjon av 13 verdipapirfond. Alle er beløp er eksklusiv merverdiavgift.

	Morselskap		Konsern	
Beløp i tusen kroner	2017	2016	2017	2016
Lovpålagt revisjon	423	494	1.913	2.034
Andre attestasjonstjenester	125	-	152	55
Skatterådgivning	135	150	183	194
Andre tjenester utenfor revisjon	2.885	114	3.261	355
Sum	3.568	759	5.509	2.637

Note 26 – Skattekostnad

	Morselskap		Konsern	
Beløp i tusen kroner	2017	2016	2016	2016
Årets skattekostnad fremkommer slik:				
Betalbar skatt	109.133	80.195	127.805	94.566
Endring skatt tidligere år	-	(1)	(108)	-
Endring utsatt skattefordel	(761)	4.064	(6.349)	17.269
Endring utsatt skatt sikkerhetsavsetning	-	-	1.138	3.075
Sum skattekostnad	**108.372**	**84.258**	**122.486**	**114.910**
Herav skatt på konsernbidrag	133.183	103.341	-	-
Avstemning av skattekostnad mot ordinært resultat				
Resultat før skatt	521.985	406.698	570.187	508.904
Forventet inntektsskatt etter nominell sats	125.276	101.675	137.881	127.226
Ikke fradragsberettiget kostnad og ikke skattepliktige inntekter	133	272	524	726
Utbytteeffekt og konsernbidrag uten skatteeffekt	(9.579)	(20.490)	(83)	(8.470)
Effekt av realisasjon og verdiendring aksjer og andeler	-3.782	1.970	(12.082)	(998)
Effekt av gevinst og rev. nedskriving finansielle anleggsmidler	(4.557)	-	-	-
Effekt av forsikringstekniske avsetninger mot egenkapitalen	-	-	(4.553)	(4.438)
Andre permanente forskjeller	-	18	(108)	19
Effekt av endring i skattesats utsatt skatt	881	813	907	845
Sum skattekostnad	**108.372**	**84.258**	**122.486**	**114.910**
Effektiv skattesats	20,8 %	20,7 %	21,5 %	22,6 %
Endring av utsatt skatt fremkommer slik:				
Driftsmidler	(106)	76	3.792	2.274
Pensjonsforpliktelser	(3.243)	(161)	(3.243)	(4.002)
Verdipapirer	4.046	(3.248)	2.339	(6.993)
Annen eiendel og gjeld	1.014	81	4.442	(7.703)
Fremførbart underskudd	-	-	(13)	(1)
Sum endring utsatt skatt før endring av skattesats	**1.711**	**(3.252)**	**7.317**	**(16.425)**
Effekt av endring av skattesats	(881)	(813)	(907)	(845)
Sum endring utsatt skatt	**830**	**(4.065)**	**6.410**	**(17.270)**

Beløp i tusen kroner	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Utsatt skattefordel				
Balanseført utsatt skattefordle vedrører følgende midlertidige forskjeller				
Driftsmidler	4.141	4.563	196.585	181.416
Pensjonsforpliktelser	14.940	27.912	14.940	27.912
Verdipapirer	50.738	34.554	53.578	44.223
Annen eiendel og gjeld	18.287	14.233	91.625	73.857
Underskudd til fremføring	-	-	-	48
Sum midlertidige forskjeller	88.106	81.262	356.728	327.456
Utsatt skattefordel før endring av skattesats	21.145	20.316	88.275	81.864
Endring av skattesats	(881)	(813)	(907)	(845)
Balanseført utsatt skattefordel 31.12.	**20.264**	**19.503**	**87.368**	**81.019**
Utsatt skatt				
Balanseført utsatt skatt vedrører følgende midlertidige forskjeller				
Sikkerhetsavsetning	-	-	297.935	293.382
Sum midlertidige forskjeller	-	-	297.935	293.382
Balanseført utsatt skatt 31.12.	**-**	**-**	**74.484**	**73.345**

Note 27 – Nærstående parter

Som nærstående parter for Eika Gruppen AS ansees alle selskaper innen konsernet samt styremedlemmer og ledende ansatte. Det er transaksjoner mellom morselskapet og de øvrige selskapene som inngår som en del av den ordinære virksomheten. Transaksjonene omfatter administrative tjenester, konsulenttjenester, leie av lokaler, driftsmidler samt finansiering.

Morselskapet hadde ved utgangen av 2017 utlån til Eika Kredittbank på 200 millioner kroner og investeringer i ansvarlig lånekapital på 140 millioner kroner. Inntektsførte renter utgjorde 12 millioner kroner. I tillegg hadde morselskapet kortsiktige fordringer på datterselskapene på 590 millioner kroner, hvorav konsernbidrag utgjorde 576 millioner kroner. I 2017 var det leveranser til de øvrige selskapene i konsernet på 117 millioner kroner samt viderefakturert husleie med 12 millioner kroner. Morselskapet leaset driftsmidler for 4 millioner kroner.

Note 28 – Aksjekapital og aksjonærer

Aksjekapitalen bestod 31. desember 2017 av 24 225 022 aksjer pålydende kr 1,00.

Aksjonærer	Sted	Antall aksjer	Eierandel	Aksjonærer	Sted	Antall aksjer	Eierandel
Sandnes Sparebank	Sandnes	1.938.002	8,00 %	Grue Sparebank	Kirkenær	239.889	0,99 %
Obos Bbl	Oslo	1.518.227	6,27 %	Østre Agder Sparebank	Sundebru	239.777	0,99 %
Totens Sparebank	Lena	1.281.041	5,29 %	Hjelmeland Sparebank	Hjelmeland	231.597	0,96 %
Jæren Sparebank	Bryne	1.110.846	4,59 %	Valdres Sparebank	Slidre	213.981	0,88 %
Jernbanepersonalets Sparebank	Oslo	705.309	2,91 %	Strømmen Sparebank	Strømmen	213.404	0,88 %
Lillestrøm Sparebank	Lillestrøm	692.143	2,86 %	Sunndal Sparebank	Sunndalsøra	199.851	0,82 %
Aurskog Sparebank	Aurskog	655.498	2,71 %	Drangedal Sparebank	Drangedal	181.252	0,75 %
Skue Sparebank	Nesbyen	648.014	2,67 %	Arendal og Omegns Sparekasse	Arendal	177.200	0,73 %
Skagerrak Sparebank	Stathelle	638.870	2,64 %	Fornebu Sparebank	Fornebu	176.388	0,73 %
Sparebanken Narvik	Narvik	610.641	2,52 %	Birkenes Sparebank	Birkeland	158.506	0,65 %
Orkla Sparebank	Orkanger	583.473	2,41 %	Stadsbygd Sparebank	Rissa	157.766	0,65 %
Larvikbanken Brunlanes Sparebank	Larvik	572.831	2,36 %	Ofoten Sparebank	Bogen I Ofoten	149.818	0,62 %
Askim og Spydeberg Sparebank	Askim	567.792	2,34 %	Rindal Sparebank	Rindal	144.840	0,60 %
Sparebanken Din	Bø I Telemark	513.464	2,12 %	Bjugn Sparebank	Bjugn	140.882	0,58 %
Melhus Sparebank	Melhus	505.488	2,09 %	Vik Sparebank	Vik I Sogn	136.397	0,56 %
Eidsberg Sparebank	Mysen	463.495	1,91 %	Klæbu Sparebank	Klæbu	128.687	0,53 %
Indre Sogn Sparebank	Årdalstangen	458.342	1,89 %	Evje og Hornnes Sparebank	Evje	121.500	0,50 %
Tinn Sparebank	Rjukan	456.761	1,89 %	Hemne Sparebank	Kyrksæterøra	119.792	0,49 %
Rørosbanken Røros Sparebank	Røros	453.748	1,87 %	Aurland Sparebank	Aurland	118.779	0,49 %
Hønefoss Sparebank	Hønefoss	439.237	1,81 %	Ørland Sparebank	Brekstad	117.156	0,48 %
Odal Sparebank	Sagstua	407.664	1,68 %	Sparebanken Sogn og Fjordane	Førde	113.674	0,47 %
Berg Sparebank	Halden	401.871	1,66 %	Grong Sparebank	Grong	111.443	0,46 %
Surnadal Sparebank	Surnadal	379.242	1,57 %	Aasen Sparebank	Åsen	111.028	0,46 %
Romsdal Sparebank	Elnesvågen	363.738	1,50 %	Etnedal Sparebank	Etnedal	99.886	0,41 %
Selbu Sparebank	Selbu	362.031	1,49 %	Valle Sparebank	Valle	99.161	0,41 %
Marker Sparebank	Ørje	329.826	1,36 %	Soknedal Sparebank	Soknedal	92.709	0,38 %
Hjartdal og Gransherad Sparebank	Sauland	320.762	1,32 %	Lofoten Sparebank	Bøstad	73.665	0,30 %
Høland og Setskog Sparebank	Bjørkelangen	310.508	1,28 %	Ørskog Sparebank	Ørskog	72.916	0,30 %
Kvinesdal Sparebank	Kvinesdal	298.438	1,23 %	Åfjord Sparebank	Åfjord	71.304	0,29 %
Harstad Sparebank	Harstad	294.498	1,22 %	Voss Veksel- og Landmandsbank Asa	Voss	43.859	0,18 %
Trøgstad Sparebank	Trøgstad	278.972	1,15 %	Haltdalen Sparebank	Haltdalen	41.974	0,17 %
Andebu Sparebank	Andebu	262.745	1,08 %	Tysnes Sparebank	Tysnes	41.712	0,17 %
Bien Sparebank As	Oslo	262.000	1,08 %	Bank2 Asa	Oslo	37.500	0,15 %
Blaker Sparebank	Sørumsand	250.000	1,03 %	Gildeskål Sparebank	Inndyr	10.370	0,04 %
Tolga-Os Sparebank	Tolga	247.181	1,02 %	Hegra Sparebank	Hegra	10.366	0,04 %
Oppdalsbanken	Oppdal	243.294	1,00 %	Eika Kredittbank As	Oslo	1	0,00 %
				Totalt		**24.225.022**	**100 %**

Revisjonsberetning

Deloitte.

Deloitte AS
Dronning Eufemias gate 14
Postboks 221 Sentrum
NO-0103 Oslo
Norway

Tel.: +47 23 27 90 00
Fax: +47 23 27 90 01
www.deloitte.no

Til generalforsamlingen i Eika Gruppen AS

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Eika Gruppen AS' årsregnskap som viser et overskudd i selskapsregnskapet på tkr 413 613 og et overskudd i konsernregnskapet på tkr 447 701. Årsregnskapet består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettvisende bilde av den finansielle stillingen til Eika Gruppen AS per 31. desember 2017 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettvisende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Eika Gruppen AS per 31. desember 2017 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

© Deloitte AS

Registrert i Foretaksregisteret
Medlemmer av Den norske Revisorforening
Organisasjonsnummer: 980 211 282

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en

mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets og konsernets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo 15. mars 2018
Deloitte AS

Eivind Skaug
statsautorisert revisor

English summary

Director' report ..... Page 55
Income statement ..... Page 64
Balance sheet assets ..... Page 65
Balance sheet liabilities and equity ..... Page 66

Directors' report 2017

Eika Gruppen achieved a record result in 2017. The attention paid to profitability and effective operation over time has yielded good results. The Eika Alliance has established a common alliance strategy intended to ensure competitive and leading local banks in the future.

Eika Gruppen and the Eika Alliance

The Eika Alliance comprises Eika, 69 local banks and Eika Boligkreditt AS. It has total assets of Gruppen more than NOK 400 billion, almost a million customers, 3 000 employees and over 200 local bank offices. That makes the Eika Alliance one of the largest players in the Norwegian financial market and an important player for many of the country's local communities.

Eika Gruppen is a financial group comprising parent company Eika Gruppen AS and subsidiaries Eika Forsikring AS, Eika Kredittbank AS, Eika Kapitalforvaltning AS and Aktiv Eiendomsmegling AS. No changes were made to the group structure during 2017.

The group's core business is deliveries to the local banks in the alliance and their customers. Among its activities, it develops and delivers a complete platform for bank infrastructure, including IT, payment processing and such digital services as web and mobile banking. Eika Gruppen has a project and development team which develops new digital solutions for the local banks. The latter are also the primary distribution channel for the group's product companies, which deliver a broad range of financial products, commercial solutions and expertise-enhancing services. In addition, the local banks have access to expertise development from the Eika School, enterprise management from Eika ViS, financial and accountancy services from Eika Økonomi-service, and depository services from Eika Depotservice. Eika Gruppen also works in such areas as communication, marketing and branding, and with industry policy to protect the interests of the local banks in these areas.

The level of satisfaction with the local banks in the alliance among both private and business customers is one of the highest in Norway. The local banks are concerned to create good customer experiences through personal service and advice in consultation with an intelligent digital bank for everyday services. They have secured more than 100 000 new customers since the beginning of 2016, and digital conversions for the local banks more than doubled in 2017.

Eleven banks in the Eika Alliance opted in January 2018 to give notice of terminating their agreements with Eika Gruppen, including its subsidiaries. These 11 account for about 11 per cent of the shares in the group. The principal agreements expire on 31 December 2021. Solid support has been expressed by the majority of the owner banks for the strategic direction chosen by the Eika Alliance. The board regrets that the 11 banks have decided to terminate their agreements.

Vision, core values and strategy

Eika Gruppen's vision is "We strengthen the local bank". This describes how the group wishes to develop in the future, and will guide the prioritisation of group resources. Eika Gruppen's primary aim is to ensure strong and competitive local banks which serve as a driving force for the growth and development of customers and of the local community. The group will seek to enter into partnerships or other forms of collaboration where this helps to secure the user-friendliness of and cost-effective solutions for the local banks.

Eika Gruppen's core values are professional, customer-oriented and team player. "Professional" involves having strong specialist capabilities and being able at all times to deliver efficiently and with high quality. Eika Gruppen's "customer orientation" means developing services and solutions tailored to the needs of local bank customers and supporting the local banks in their active customer care. "Team player" involves being available and utilising employee expertise across departments. Team players in Eika also help each other to achieve their full potential.

The group's core business is the provision of services to the local bank and its customers. Its business concept is "to deliver integrated and competitive financial solutions to the local bank, local industry and everyone who values personal service and advice in combination with an intelligent digital bank for everyday services. This will be achieved through efficient operation and innovation combined with a purposeful concentration on the customer."

Eika Gruppen's strategic market position is summed up in the formulation "By your side". With the competitiveness conferred by their community in the Eika Alliance, the local banks will remain the best providers of personal and proactive customer care. To a greater extent than their competitors, the local banks in the alliance will also continue to offer both good digital solutions and personal advice when the customer needs it.

A project entitled Local Bank 2023 was established by Eika Gruppen in 2017 to develop a new alliance strategy. This work has a high priority and has attracted substantial involvement and participation from the whole Eika Alliance. The overarching goal of the project is to ensure that local banks remain leaders in the future. This involves establishing a joint strategic direction with specific targets for the alliance and measures for how to reach these goals, meet changes and exploit opportunities to the benefit of customers and the local banks. Everyone is agreed that boards throughout the Eika Alliance will complete their consideration of the strategy during the first quarter of 2018. A more detailed programme for the way individual parts of the alliance are to contribute to collective attainment of goals will then be drawn up.

Review of the financial statements

Pursuant to the Norwegian Accounting Act, the board confirms that the financial statements for the year have been compiled on the assumption that the company is a going concern.

Profit before tax

NOK million

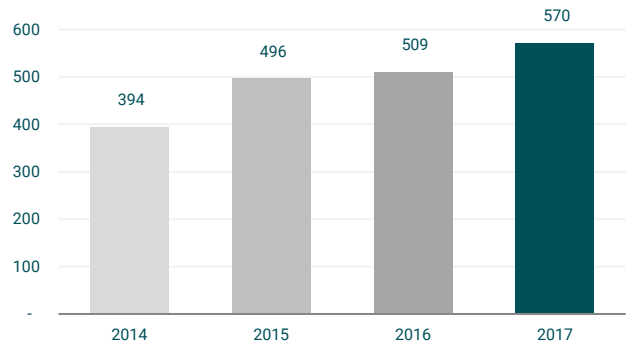

Eika Gruppen achieved a pre-tax profit of NOK 570 million for 2017, compared with NOK 509 million the year before. A net profit of NOK 447 million (2016: NOK 394 million) represented a return on equity of 20.7 per cent (2016: 19.1 per cent).

Net operating revenues
Net operating revenues totalled NOK 2.7 billion, up by NOK 76 million or 2.9 per cent from 2016. The comparative figures for 2016 include NOK 35 million in gain from the Visa Europe transaction. When this one-off effect is taken into account, net operating revenues increased by 4.2 per cent.

Net premium income made the biggest contribution to the rise in turnover. Premiums for business in force grew in most sectors of the insurance business. At 31 December, such premiums amounted to NOK 2.8 billion and were up by 4.8 per cent from the same date in 2016. Income from the savings and investment business also rose, primarily as a result of increased saving in equity and money market funds. New EU regulations introduced in September 2016 led to a decline in income from payment processing compared with the year before.

Higher turnover as a result of greater sales to local bank customers also mean increased commission payments to the local banks. These amounted to NOK 542 million (2016: NOK 508 million), a rise of 6.5 per cent.

Operating expenses
Consolidated operating expenses totalled NOK 882 million (2016: NOK 854 million), an increase of NOK 28 million or 3.3 per cent. A significant part of this rise reflects the financial activity tax introduced in January 2017, which imposed additional costs of NOK 11 million on parts of the business. Viewed in isolation, this tax accounted for about 37 per cent of the total increase in expenses.

The scope of support services provided to customers of the local banks was expanded during 2017. Customer behaviour is becoming more digitalised, at the same time as new regulations admit completely new competitors. This means it will be strategically important for both Eika Gruppen and the financial sector as a whole to secure good expertise internally concerning business development, technology and use of data.

The increased commitment to customer support, the strategy of building up expertise, the introduction of the financial activity tax, and the winding-up of defined benefit pensions plans in 2016 with NOK 18 million recognised as income, have contributed to an increase of NOK 61 million in pay and general administrative expenses. The group employed a total of 486 work-years at 31 December (2016: 469).

Claims, claim frequency and run-off gains
Eika Forsikring had a claim ratio of 62 per cent in 2017 (2016: 65.6 per cent). Compared with 2016, the claim frequency was relatively stable over the year for the most significant products offered by the business. Large claims were at the expected level in 2017, with an increase in the fourth quarter related to the season.

Eika Forsikring was not directly exposed to major natural disasters in 2017. The biggest impact of natural perils on the results took the form of an assessment from the Norwegian Natural Perils Pool. Eika Forsikring's cost for own account amounted to NOK 25 million in 2017. Recognised run-off gains for own account came to NOK 163 million (2016: 126 million). The run-off result for 2017 is largely attributable to good underlying progress in profitability, particularly for worker's compensation and bodily injury claims under motor insurance.

Combined ratio
Prosent

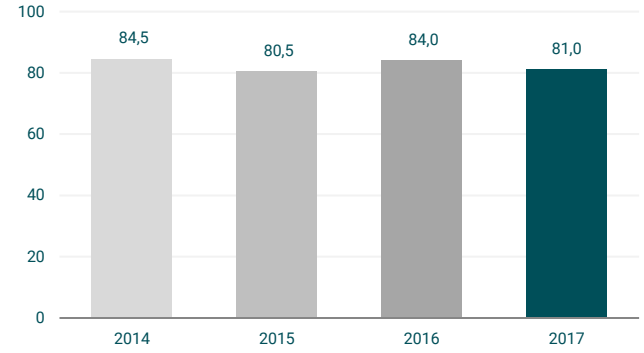

Portfolio return
The short term money market interest rate was by and large in decline over the year. Long term interest rates showed a more uneven trend, but ended the year lower than at 1 January. Combined with tightening credit spreads, this yielded good returns on the money market portfolio. Solid global economic growth and continued stock market optimism throughout 2017 contributed to a good return on equity funds. A weaker Norwegian krone also helped to produce good returns from the international equity funds in the portfolio. The group achieved an overall return of 2.7 per cent (2016: 2.5 per cent) on equity funds, money market funds, certificates and bonds in 2017.

Losses on lending
Defaults on consumer and credit card lending have generally been rising over time, and Eika Kredittbank has also witnessed this trend in its portfolio. Credit cards have accounted for the increase in defaults for the company. Gross non-performing engagements at 31 December totalled NOK 160 million (2016: 129 million), and amounted to 3.9 per cent (2016: 3.2 per cent) of the lending portfolio.

Losses on lending amounted to NOK 48 million (2016: NOK 52 million). The sale of a portfolio of loans under observation had a positive effect of NOK 13 million on profits by reducing losses in the accounts. The increase of NOK 46 million in grouped write-downs in 2017 must be seen in relation to the sale of the portfolio under observation.

Balance sheet items
The group had total assets of NOK 12.1 billion at 31 December. The table below presents key figures from the consolidated balance sheet.

Amounts in NOK 1 000	31 Dec 2017	31 Dec 2016	31 Dec 2015
Deposits with banks and central bank	1.403.155	1.544.794	1.401.711
Gross loans to customers	4.078.425	4.048.927	3.834.598
Securities	4.187.639	4.052.807	4.049.615
Deposits from customers	4.325.214	4.529.076	4.049.614
Technical provisions, insurance	3.434.647	3.411.577	3.244.597
External liabilities	977.667	1.002.185	1.349.674
Equity	2.036.856	1.952.529	1.861.348
Total assets	12.098.364	12.019.868	11.505.357

Gross lending to customers amounted to NOK 4.1 billion at 31 December. Growth over the year came from repayment loans, up by NOK 132 million, and credit cards, up by NOK 81 million. Leasing finance declined by NOK 184 million. With effect from 1 July 2017, new lease sales have been delivered through De Lage Landen Finans.

Deposits from customers totalled NOK 4.3 billion at 31 December, down by NOK 204 million over the year. The deposit-to-loan ratio was 106 per cent (2016: 112 per cent).

The group's overall securities portfolio amounted to NOK 4.2 billion at 31 December. It comprises bonds and certificates, money market funds and equity funds as well as strategic share investments. At 30 September 2017, investment in bonds, certificates and money market funds totalled NOK 3.7 billion. Norwegian fixed-interest securities with good credit quality make up the most significant part of the portfolio.

Liquidity
The group's liquidity position is satisfactory. Its requirements for liquidity are covered by a spread of borrowing from the capital market, liabilities to credit institutions and deposits from customers. Carried liquidity at 31 December came to NOK 5.3 billion, comprising NOK 1.4 billion in bank deposits with no fixed maturity and NOK 3.9 billion placed in bonds and certificates as well as equity and money-market funds. These placements largely take the form of deposits in banks with a good credit rating and in financial instruments with low risk and a high degree of liquidity.

Eika Gruppen AS

Eika Gruppen AS is the parent company of the financial group. In addition to activities related to ownership of the subsidiaries, it includes the shared services, operation and development business area. Net operating revenues for 2017 came to NOK 934 million (2016: NOK 826 million), with group contributions from the subsidiaries accounting for NOK 572 million (2016: NOK 495 million) of this. Operating expenses totalled NOK 431 million (2016: NOK 419 million). The parent company had borrowings from credit institutions and the bond market totalling NOK 246 million and NOK 450 million respectively at 31 December. Bond loans are primarily used for hybrid capital and to finance Eika Kredittbank.

Shared services, operation and development

Eika Gruppen develops and delivers shared solutions in a great many areas to the local banks in the alliance, collaborating companies and the group's own business areas. The aim is to exploit economies of scale, in part through larger teams of specialists and experts. Selling at cost is the main principle, so that increased earnings are offset by a corresponding rise in Eika Gruppen's operating expenses.

Deliveries of shared services, operation and development:

Amounts in NOK 1 000	2017	2016
Deliveries to the alliance banks	249.936	238.974
Deliveries group/partners	109.036	86.133
Other income	4.853	8.301
Total deliveries	**363.825**	**333.408**

The range of products and services comprises operation and development of IT systems, digital and payment solutions, the customer service centre, accounting, reporting and the depository service, bank and macro analyses, industry policy, expertise development and administrative services. A new customer centre was established in the fourth quarter of 2016.

Non-life insurance

Eika Forsikring delivers non-life insurance to private individuals, agricultural customers and the commercial sector. The company's products are sold mainly through the banks in the alliance and other selected distributors, but are also available via digital channels.

Profit and key figures Eika Forsikring:

Amounts in NOK 1 000	2017	2016
Net premium earned	**1.992.037**	**1.905.866**
Other insurance-related income	23.525	21.705
Net claims	**1.235.608**	**1.249.597**
Insurance-related operating expenses	378.507	351.069
Net investment income	90.307	79.662
Other income and expenses	(12.131)	(11.961)
Profit before tax	**479.623**	**394.606**
Combined ratio, net	81,0 %	84,0 %
Loss ratio, net	62,0 %	65,6 %
Cost ratio, net	19,0 %	18,4 %
Return on portefolio	2,8 %	2,6 %
Solvency margin (SCR)	173 %	190 %
Return on equity	30,7 %	25,8 %
Run-off gains NOK million	163	126
Number of large claims (> NOK 2 million)	39	31

Solid claim figures, good growth in premiums and a good financial result contributed to a best-ever annual profit for Eika Forskring. The company achieved a pre-tax profit of NOK 480 million (2016: NOK 395 million), with a return on capital after tax of 30.7 per cent (2016: 25.8 per cent).

Premiums both in general and for business in force developed positively for Eika Forsikring in most sectors throughout 2017. Premium income for own account increased by NOK 86 million from the year before, representing a growth of 4.5 per cent (2016: 3.4 per cent).

Competition in the Norwegian non-life insurance market has been growing for some time, with a number of new companies being established, an increased commitment to this business by established financial groups, and internal consolidation in the market. Eika Forsikring is doing well in this competition, and has increased its market share. It added about 8 300 customers net in 2017. Premiums for business in force at 31 December were NOK 2.8 million, up by 4.8 per cent over the year.

In-force premium
NOK million

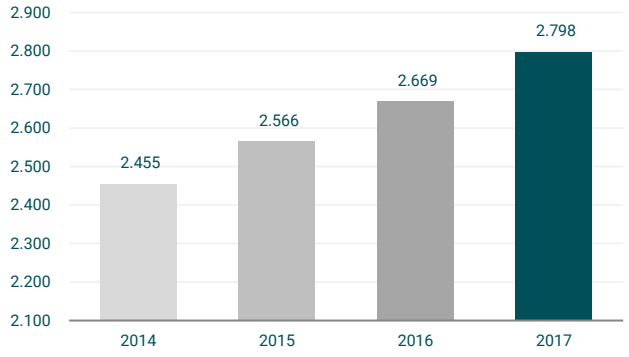

The claim ratio for own account was 62 per cent (2016: 65.6 per cent). Compared with the year before, the claim frequency was relatively stable for the company's most important products, although with some positive developments – particularly in agriculture and industry. Eika Forsikring was not directly exposed to major natural disasters in 2017. The biggest impact of natural perils on the results took the form of an assessment amounting to NOK 25 million for own account from the Norwegian Natural Perils Pool.

Run-off gains for the year totalled NOK 163 million (NOK 126 million). The run-off result for 2017 is largely attributable to good underlying progress in profitability, particularly for worker's compensation and personal injury under motor insurance.

Eika Forsikring had a cost ratio for own account of 19 per cent (2016: 18.4 per cent). Changing customer requirements and behaviour have prompted the company to develop solutions which allow customers themselves to administer purchases, amend their customer relationship and report claims. A substantial part of the company's costs therefore relate to the development of digital solutions. Commissions to the distributors have been growing steadily as a result of good progress for profitability in the portfolio, and growth in premiums from business in force. New and amended regulatory requirements in recent years have been a cost driver for the company. That relates in part to compliance with new solvency regulations, reporting requirements and most recently administration of the traffic insurance tax (TFA). The financial activity tax introduced in January 2017 has given the company an additional expense corresponding to five per cent of the base amount for the employment tax, which has also contributed to increased costs for the company.

Eika Forsikring had a portfolio of securities totalling NOK 3.4 billion (2016: 3.3 billion) at 31 December 2017. Net investment income amounted to NOK 90 million (2016: NOK 80 million), which represents a return of 2.8 per cent (2016: 2.6 per cent) on the portfolio. The company has a conservative management strategy, and the securities portfolio primarily comprises investments in Norwegian fixed-interest securities with good creditworthiness. The proportion of equities has remained relatively stable over time, and was 6.4 per cent (2016: 7.2 per cent) at 31 December.

Eika Forsikring's capital adequacy is satisfactory. At 31 December 2017, the company had a solvency capital requirement (SCR) ratio of 173 per cent.

Financing

Financing and payment solutions for customers of the local banks are delivered through Eika Kredittbank. Products from this company comprise leasing, purchase finance, small loans, credit cards and other card products which it administers, as well as deposit accounts in the Sparesmart.no online bank.

Eika Kredittbank made a pre-tax profit of NOK 113 million (2016: NOK 159 million). The most significant factors affecting this result were reduced interchange fees as a result of new EU rules, and the sale of a portfolio of non-performing engagements with a positive effect of NOK 13 million on profits. Comparative figures for 2016 include a one-off effect of NOK 35 million in the form of gain from Visa Norge. The net profit of NOK 85 million represented a return on capital of 11.2 per cent (2016: 17.9 per cent).

Profit and key figures for Eika Kredittbank:

Amounts in NOK 1 000	2017	2016
Net interest income	409.436	405.646
Net commision income	(58.462)	(40.303)
Income from securities	893	38.005
Other income	1.395	1.778
Net operating income	**353.262**	**405.126**
Operating expenses	191.803	194.369
Profit before impairment	**161.459**	**210.757**
Impairment of loans	48.624	52.126
Profit before tax	**112.835**	**158.631**
	-	-
Gross loans to customers	4.078.425	4.048.928
Deposits from customers	4.325.214	4.529.075
Total assets	5.626.716	5.847.691
Net interest earnings	7,1 %	7,2 %
Cost/revenue ratio	54,3 %	48,0 %
Gross defaults in per cent of gross loans	3,9 %	3,2 %
Losses in per cent of gross loans	1,2 %	1,3 %
	0,0 %	0,0 %
Return on equity	11,2 %	17,9 %
Core tier 1 capital ratio	17,9 %	15,7 %
Capital ratio	20,0 %	19,0 %

Net interest income was on a par with 2016, while commission revenues from payment processing declined as a result of new EU regulations which took effect in September 2016. Distributor commissions and other commission expenses were also on a par with the year before.

Operating expenses were lower than in 2016, which must be seen in relation to winding-up costs related to the Swedish branch recognised in the 2016 accounts. The bulk of the cost increase in 2017 related to IT operation and development.

Dividends received, value adjustments and gain/loss on securities totalled NOK 0.9 million, compared with NOK 39 million the year before. Revenues in 2016 included NOK 35 million in gain from the Visa Europe transaction.

Losses for 2017 amounted to NOK 48 million at 31 December (2016: NOK 52 million). The sale of a portfolio of loans under observation, with a positive effect of NOK 13 million on profits, reduced losses in the accounts. Group-wise depreciation increased by NOK 46 million in 2017, but must be viewed in relation to the sale of the observation portfolio.

Gross lending to customers at 31 December totalled NOK 4.1 billion. Small loans increased by NOK 106 million, purchase finance by NOK 26 million and credit cards by NOK 81 million from 1 January.

Financial leasing declined by NOK 184 million since new sales have been channelled through De Lage Landen and the company itself only manages its existing portfolio. Customer deposits fell by NOK 204 million over the same period. The deposit-to-loan ratio was 106 per cent at 31 December, down by six percentage points from 2016.

Gross lending

NOK million

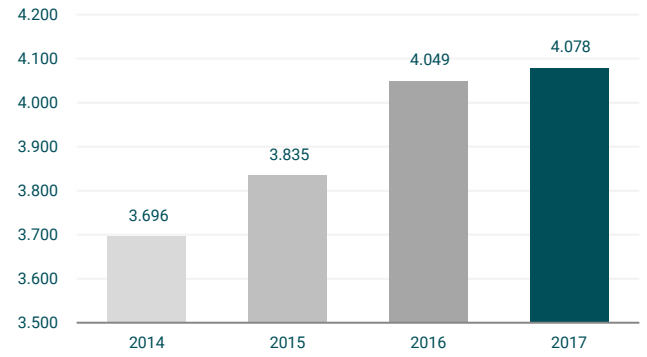

Defaults on consumer loans and credit cards in Norway have been rising over time, a trend also reflected in Eika Kredittbank's portfolio. Gross defaults and doubtful engagements amounted to NOK 160 million (2106: NOK 129 million) at 31 December. This increase has primarily affected credit cards. Defaults and doubtful engagements amounted to 3.9 per cent of the loan portfolio (2016: 3.2 per cent).

The company's capital adequacy is satisfactory, and must be viewed in relation to anticipated growth and the group's overall capital position. At 31 December 2017, Eika Kredittbank had a core tier 1 capital ratio of 16.8 per cent. The Financial Supervisory Authority of Norway has set a Pillar II requirement of 2.6 per cent for Eika Kredittbank with effect from 30 November 2017.

Saving and investment

Eika Kapitalforvaltning makes a substantial contribution to growth in long-term saving and investment by customers of the local banks. It offers mutual funds, contributory pensions and active management of discretionary portfolios. The local banks in the alliance are its most important distribution channel. Eika Kapitalforvaltning also has agency agreements with a number of the local banks, which allow their authorised financial advisers (with Norway's AFR certification) to provide bank customers with investment advice.

Savings plans

Number

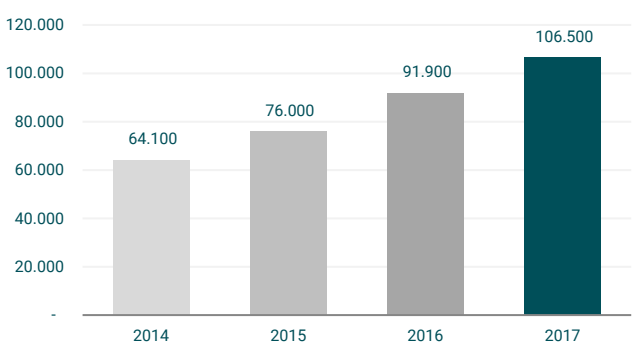

The company introduced the My Savings solution to the mobile banking side of the local banks in September 2017. This solution was well received by customers and advisers, and had some 66 000 users by 31 December.

Eika Kapitalforvaltning has achieved substantial growth in private saving through mutual funds in recent years. It had about 106 500 active saving plans at 31 December, an increase of 14 600 over the year – including 4 800 in the fourth quarter. The company has about 12 per cent of the Norwegian market for savings plans. Growth was further strengthened by the introduction of equity savings plans (ASK) and new individual pension savings plans (IPS) in 2017. At 31 December, the company had 27 800 ASKs and 4 400 ISPs.

Falling unemployment and rising GDP growth in the major economies helped all 15 of the largest and most important stock exchanges worldwide to deliver positive returns. A 17 per cent increase by Oslo Børs was the best result in the Nordic region. This sharp increase was partly a result of rising oil prices during the fourth quarter. After a decline during the first half, the price of Brent Blend crude increased by almost 50 per cent during the final six months of the year. Financial shares on Oslo Børs also rose in line with growing economic activity and higher oil prices. An increase of 20.96 per cent made the Eika Egenkapitalbevis equity fund the best performer among the company's funds. The table below shows how the funds performed compared with the index at 31 December 2017.

	Return on fund	Reference index	Higher/lower return
Eika Norden	16,31 %	19,24 %	-2,93 %
Eika Spar	16,61 %	17,86 %	-1,25 %
Eika Global	17,81 %	16,21 %	1,60 %
Eika Alpha	11,05 %	19,09 %	-8,04 %
Eika Egenkapitalbevis	20,96 %	24,85 %	-3,89 %
Eika Norge	12,68 %	17,05 %	-4,37 %
Eika Pensjon	12,15 %	15,33 %	-3,18 %
Eika Balansert	9,79 %	9,59 %	0,21 %
Eika Likviditet	1,30 %	0,47 %	0,83 %
Eika Pengemarked	1,32 %	0,47 %	0,85 %
Eika Sparebank	1,54 %	0,47 %	1,07 %
Eika Obligasjon	2,13 %	1,39 %	0,74 %
Eika Kreditt	8,94 %	0,67 %	8,27 %

Active management means that the return on the funds will deviate from the market indices. A number of the company's equity funds delivered a lower return than the reference index in 2017. The main reason was a sharp rise in share prices for the biggest companies on the Nordic stock exchanges during the second half. The return on money market funds was boosted by good ongoing returns as well as a declining credit premium. The company's three money market funds have had returns in the range of 1.3-1.5 per cent during 2017, significantly above the reference index return of 0.47 per cent. The position of the Eika Kreditt fund also benefitted from declining credit spreads, and it became the best money market performer with a return of 8.94 per cent. Eika Kapitalforvaltning works continuously to deliver good managed products, and will be strengthening its equity department with an additional work-year in analysis during 2018.

Eika Kapitalforvaltning offers management of liquidity portfolios for the banks, and currently manages such portfolios for 75 per cent of the local banks.

The market for contributory pensions is expected to continue making vigorous progress. Premium payments to, companies with and employees in such pension plans from Eika grew strongly throughout 2017. The distribution collaboration with the local banks in the alliance is functioning well, and the basis for continued growth is regarded as good.

Profit and key figures for Eika Kapitalforvaltning:

Amounts in NOK 1 000	2017	2016
Operating income	161.151	134.695
Operating expenses	116.331	94.716
Operating profit	**44.820**	**39.979**
Net financial income	(894)	262
Profit before tax	**43.926**	**40.241**
Assets under management, NOK million	37.549	31.407
Number of saving plans	106.508	91.868
Return on equity	63,9 %	60,3 %
Capital ratio	11,4 %	12,5 %

The revenue progress made by the company in recent years, with good net subscriptions and customer growth, persisted during 2017. Eika Kapitalforvaltning achieved a pre-tax profit of NOK 44 million (2016: NOK 40 million). Gross operating revenues before distributor commissions totalled NOK 251 million (2016: NOK 203 million).

Overall operating expenses came to NOK 116 million (NOK 95 million). The most significant contribution to this increase related to the conversion of IT systems and higher payroll expenses as a result of increased provision for bonuses and the financial activity tax introduced in January 2017.

Estate agencies

Aktiv is one of Norway's strongest brands in the estate agency business, with more than 30 years in the market. The chain has 69 agencies and branches from Mosjøen in the north to Lyngdal in the south. The majority of the chain agencies are established in close collaboration with local banks in the Eika Alliance. This gives the chain a good grip on the local banks' markets and opportunities for close follow-up of customers together with the local banks, where attention is focused on providing integrated advice for both buyer and seller.

The agencies in the Aktiv chain sold almost six per cent more homes in 2017 than the year before, while turnover for the industry as a whole was unchanged. Aktiv Eiendomsmegling is making good progress and growth, and expects to maintain the same trend in 2018.

House sales

Number

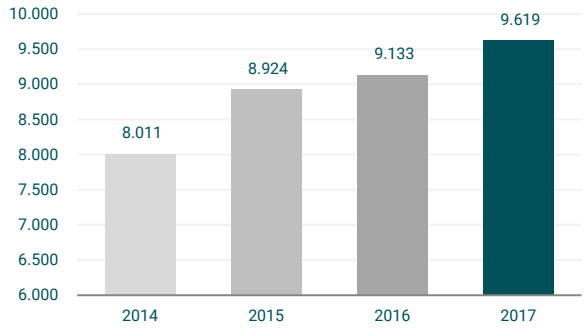

Profit and key figures for Aktiv Eiendomsmegling:

Amounts in NOK 1 000	2017	2016
Operating income	47.185	44.815
Operating expenses	42.863	40.232
Operating profit	**4.322**	**4.583**
Net financial income	22	(768)
Profit before tax	**4.344**	**3.815**
Offices and branches	69	66
Number of house sales	9.619	9.133

Corporate governance

The group's principles for corporate governance build on the Norwegian code of practice for corporate governance (NUES) of 30 October 2014. See the description of these principles (in Norwegian only) in this annual report and at www.eika.no.

Risk conditions, capital targets and adequacy, and regulatory aspects

Risk management

Effective risk management is important for ensuring that goals are met. Good risk management and internal control will enable Eika Gruppen at all times to identify, assess, manage, monitor and report risks which could prevent the attainment of established goals. Operations in Eika Gruppen are organised in various business areas through subsidiaries, with each subsidiary exposed to different risks. The group gives emphasis to maintaining continuous management of and control over all parts of the business.

Eika Gruppen's framework for management and control defines its willingness to accept risk and its principles for managing risk and capital in the group. The group's risk policies specify its overall willingness to accept risk, guidelines for risk management, and the allocation of responsibility and authority which will help to ensure that risk is kept within the limits considered to be acceptable by the board. The risk policy will ensure that all parts of the business have a consistent and effective risk management process, tailored to the size and complexity of its operations.

Pursuant to the relevant statutes, statutory regulations and the group's internal guidelines, risk conditions in the various business areas are reviewed continuously, quarterly and annually. Forward-looking assessments of capital requirements are also conducted annually in accordance with regulatory requirements (ICAAP/Orsa).

Capital targets

Changes to regulatory parameters have increased capitalisation requirements for Eika Forsikring, Eika Kredittbank and the group. Eika Gruppen has defined capital targets which satisfy the minimum requirements for capital. The group's goal for the core tier 1 capital ratio is 15.5 per cent from 31 December 2017.

Risk exposure

The group's risk exposure relates almost wholly to credit and counterparty, liquidity, market, insurance and operational risk.

Credit and counterparty risk is the most significant for the group and relates primarily to collateral financing and unsecured credit in connection with the issue of credit cards by Eika Kredittbank, as well as to claims on insurance customers and reinsurers. The group is also exposed to risk related to bank deposits, placements in bonds and other receivables.

Liquidity risk is the risk that the group will be unable to meet its obligations when these fall due without incurring big costs in the form of expensive refinancing or the need to realise assets. The group's exposure to liquidity risk relates primarily to the credit and financing business.

Market risk in the group relates to the placement of surplus liquidity in financial instruments and to differing fixed interest rates on borrowing and lending.

The group's insurance risk relates to the casualty and health insurance business, and to whether premiums and provisions are adequate to cover obligations to the insured. Reinsurance is purchased by the insurance business to reduce risk, and the reinsurance programme is determined on the basis of commercial objectives and the appetite for risk.

Operational risk for the group is the risk of losses arising from inadequate or unsound internal processes or systems, human error or external incidents. It also embraces compliance, reputational and legal risk. Clarity in the division of labour, roles and responsibilities, effective processes and appropriate controls and management follow-up reduce operational risk. The group has put insurance policies in place and drawn up emergency response plans for dealing with crises and ensuring business continuity.

Capital adequacy and regulatory aspects
Eika Gruppen is a cross-sectoral financial group and is thereby subject to both CRD IV and Solvency II regulations as well as the regulations on consolidation in cross-sectoral groups (the conglomerate regulations). Pursuant to a decision by the Financial Supervisory Authority, Eika Gruppen is subject to the CRD IV regulations on a solo and consolidated basis.

The group's tier 1 perpetual bonds and subordinated loans have terms which fulfil the requirements for being treated as tier 1 capital and primary capital respectively.

CRD IV regulation
That part of the group which is subject to the CRD IV regulations comprises Eika Gruppen AS, Eika Kredittbank AS and Eika Kapitalforvaltning AS. The calculations are made on the basis of sector-specific rules for the respective business areas. On consolidation, a deduction is made from core tier 1 capital for the ownership of Eika Forsikring AS. The core tier 1 capital ratio at 31 December 2017 was 16 per cent, the tier 1 capital ratio was 17.6 per cent and the primary capital ratio was 19.6 per cent.

Solvency II regulation
That part of the business subject to the Solvency II regulations comprises Eika Forsikring AS. The company uses the standardised method for calculating the loss potential and capital requirements. At 31 December 2017, the company had an SCR ratio of 173 per cent.

Solvency II was introduced at 1 January 2016. Issues related to tax and the treatment of provisions to guarantee schemes in non-life insurance companies remain to be clarified.

The consultation paper on changes to the tax rules for insurance and pension companies, including the tax treatment of earlier security reserves, was published on 7 February 2018. The deadline for responses is 7 May 2018. Until possible new rules are adopted, tax deductions for provisions based on technical insurance reserves are calculated on the basis of the applicable rules. A provision has been made in the accounts for a possible tax expense related to the former security reserves.

How far the provision to the guarantee scheme is to be classified as eligible capital or treated as a liability remains to be clarified. The Banking Act commission presented its proposal, which is to maintain the guarantee fund in its existing form, to the Ministry of Finance in January 2018. This proposal will go through a consultation process before a final clarification of the scheme's continued existence can be expected from the ministry. A final clarification from the Financial Supervisory Authority on how the provision is to be treated under Solvency II can first be expected after that. Because of the lack of clarification, Eika Forsikring has not classified the provision to the guarantee scheme as buffer capital at 31 December 2017.

Conglomerate reporting
Eika Gruppen reports the group's overall capital adequacy in accordance with the regulations for mixed financial holding companies (conglomerate regulations). At 31 December, the group had over-fulfilled its combined capital and solvency requirements by 142 per cent.

Organisation and corporate social responsibility (CSR)

Employees
Eika Gruppen will be an attractive, open and inclusive place to work, with a good working environment where everyone feels valued, respected and part of the team. Attention concentrates on compliance with the group's core values, which are professional, customer-oriented and team player, and on helping to create a collaborative "we" culture at both department and alliance levels. Eika Gruppen is concerned that all its employees should have an appropriate balance between job and leisure time. It wants a corporate culture characterised by openness and trust, with a low threshold for reporting irregularities. All companies in the group have whistleblowing routines relating to this.

Active use is made of employee surveys in efforts to ensure that Eika Gruppen remains an attractive employer. Results from the latest survey show motivated employees with a high level of commitment.

Group employees represented the equivalent of 486 work-years at 31 December (2016: 469). Staff turnover amounted to 6.8 per cent, up by 3.6 percentage points from 2016.

Equal opportunities and worker rights
The group aims to be a workplace where full gender equality prevails. This means that all parts of the group will make provision for employees to have equal opportunities for job development and pursuing a career, regardless of such aspects as gender, race and ethnicity. Equal pay for work of equal value is a criterion in collective pay negotiations.

Women accounted for 46 per cent of the group's total workforce at 31 December. The executive management comprises five people, with a woman as the CEO. The group board currently comprises two female and six male directors. Worker rights are considered to be well protected by Norwegian law.

Health, safety and the environment (HSE)
Systematic efforts are devoted to health, safety and environmental work through both mandatory fora and self-operated measures. Eika Gruppen is concerned to ensure good teamwork between management and staff, and has a number of meeting points to ensure this in practice. The group's scorecard includes goals related to being an attractive employer. Achievement of targets related to sickness absence is followed up on a monthly basis by the executive management and the board.

The group has made provision for a good physical and psychosocial working environment. An agreement has been entered into with a nationwide provider of company medical services, which supports the work of creating healthy and secure working conditions. All staff are offered free health checks and are covered by health insurance which ensures speedy medical treatment. Safety rounds have been conducted, and measures initiated on the basis of their results.

Overall sickness absence for the group was 4.7 per cent, compared with 3.9 per cent in 2016. Long-term absence of more than 16 days accounted for 67 per cent of total absence, and 71 per cent of these lasted more than eight weeks. Little of the sickness absence was attributable to work-related conditions. Eika Gruppen is concerned to achieve a high threshold for sickness absence and low barriers for returning to work. This will be secured through a good dialogue between management and employees. Managers are provided with tools intended to help ensure good follow-up of sickness absence. No serious work accidents occurred or were reported during the year which resulted in personal injuries or noteworthy material damage.

Eika Gruppen's company sports club, Eika Bil, and cultural society, Eika Pustepause, offer a broad range of activities which inspire all employees to participate in physical activity and cultural experiences.

Ethical guidelines
Eika Gruppen is dependent on a good reputation. A great responsibility therefore rests on each employee to conduct themselves in an ethically rooted manner towards suppliers, customers, shareholders and colleagues. This is enshrined in the group's ethical guidelines. Human rights are not considered a particularly relevant issue for the group's own business, but are incorporated as a consideration in assessments related to investment by the fund management business and in the group's procurement routines. Equal treatment of suppliers and requirements for their ethical standards are incorporated in the group's procurement routines.

Ethical management
Eika Gruppen ensures the ethical basis of its financial management by seeking to refrain from investment in companies which contribute to breaches of human rights, corruption, serious harm to the climate or the environment, or the manufacture of landmines, cluster bombs, nuclear weapons or tobacco products. This is in line with the guidelines adopted by the Ministry of Finance for the Bank of Norway in managing the government pension fund – global. Exceptions to this could occur in the selection of independent funds for Eika contributory pensions, where funds are available through external managers as well as from Eika Kapitalforvaltning.

Social responsibility
The local banks are a trusted and important adviser for the local business community, with their main emphasis on small and medium-sized enterprises. Eika Gruppen's range of products and services are intended to help the banks to fulfil their social role as an important player for local value creation and to maintain their competitiveness over time.

The financial sector is subject to regulations for combating money laundering. The group devotes attention to this area, and works continuously to bring its business into conformity with the applicable regulations. Its customers are primarily low-risk clients of the local banks. Eika Gruppen has no direct foreign payments. The group is concerned to ensure that all parts of its business treats personal data in accordance with applicable legislation and regulations.

Natural environment
Eika Gruppen is conscious of everyone's common responsibility for the climate and the environment. As part of its efforts to limit emissions/discharges and pollution, the group commissions an independent environmental report each year to quantify its own pollution and thereby provide the opportunity to take purposeful action should it prove necessary.

The group's business is not of a character which pollutes the natural environment. Its office buildings feature round-the-clock energy saving through regulation of temperature and lighting, while other measures include the use of hydropower as an energy source. Efforts are made to reduce travel activity through the use of Skype for business, video and web conferencing.

The group had total greenhouse gas emissions of 385 tonnes of carbon dioxide equivalent (tCO2e) in 2017, down by 78.5 tCO2e or 17 per cent from the year before. Reductions have been achieved in all areas, but a decline in air travel made the most important contribution. Air travel still accounts for the largest proportion of the group's CO2 emissions, but a continued increase in the use of digital meeting places in the alliance is expected to produce further reductions in this area.

In coming years, Eika Gruppen expects that purposeful measures should reduce the group's absolute and relative emissions even further. Thanks to improved reporting routines, reported energy consumption in relation to area rose by 48 per cent and the total figure was up 46 per cent. These increases reflected higher reported figures for district heating in 2017. Emissions were down by both work-years and turnover. Eika Gruppen is not aware that it has any impact on the environment other than consumption which can be converted to carbon dioxide, and accordingly does not report on noise, dust emissions, or discharges to soil or water.

Events after the balance sheet date

No events have occurred after the balance sheet date which affect the group's financial results or position.

Proposed dividend

Eika Gruppen's long-term financial target is to give its shareholders a good, stable and competitive return on capital in the form of dividend and the increase in the share price. The board's long-term goal is that dividend to the shareholders will amount to 50-70 per cent of consolidated net profit, providing the capital position is satisfactory.

The board proposes that a dividend of NOK 15.00 per share be paid for 2017 (2016: NOK 12.50), amounting to NOK 363 million. This proposal represents a payout ratio to the shareholders of 81.2 per cent of the group's net profit.

The proposed dividend exceeds the long-term goal for the normal dividend ratio, but is acceptable in the board's view because of the group's capital adequacy and capital position. Following the proposed allocation, the core tier 1 capital ratio is 16 per cent, the SCR ratio is 173 per cent and overfulfillment of the combined capital requirements is 142 per cent.

Allocation of net profit is based on the parent company's accounts. The parent company's disposable profit includes group contributions from subsidiaries. The proposed dividend represents a payout ratio to the shareholders of 87.9 per cent of the parent company's net profit.

Prospects

Developments in the Norwegian economy affect growth and progress for both the group and the local banks, even though big regional variations exist. In recent years, increased spending of oil revenues has contributed to economic growth. The high level of household debt represented a vulnerability in the economy during 2017 which has persisted into 2018. Neither house prices nor the government's restrictive measures have so far succeeded in reducing the growth in household debt. At 31 December 2017, the outlook for 2018 was positive for most sectors.

The core values and position of the local banks provide the starting point for the development of future service solutions for the alliance. Customer satisfaction surveys have shown that customers value the fact that the local banks in the alliance offer, to a greater extent than their competitors, both good digital solutions and personal advice when the customer needs it. Digital customer interfaces are becoming increasingly important as a means of complementing everyday customer contact. New players from other sectors are expected to challenge the banking and insurance market. Eika Gruppen is devoting substantial resources to developing modern infrastructure and customer-friendly digital solutions, both internally and in collaboration with partners. These will ensure that the local banks also continue to be present for their customers with competitive and valuable services in everyday banking of the future.

Players with web-based services are more exposed than before to digital attacks. This development is expected to continue in coming years. Eika is following it closely, and has established measures which ensure that the local bank is secure for private customers, organisations and local industry.

Partnership occupies a key place in Eika's strategy for speedy and cost-effective innovation and development. Together with most of Norway's banks, Eika Gruppen participates in the Vipps collaboration established in 2017. The intention is to develop Vipps into the leading mobile wallet in the Norwegian market.

New regulatory provisions affect the whole alliance. The EU's new general data protection regulation (GDPR), comes into force on 25 May 2018. This is an extension of existing data protection legislation, with particular attention paid to the rights of registered individuals. A process has been initiated for identifying and implementing new requirements and duties imposed by the regulation in order to be in compliance with it by May 2018. The EU's revised payment services directive (PSD2) requires the banks to provide third-party players with access to account information and to initiate payments from the customer's account with the bank.

This directive is relevant to the European Economic Area (EEA) and will be incorporated into Norwegian law during 2018. The work of adapting to the new requirements, and of exploiting the opportunities provided by the new competition dynamic these will create, is strategically important for Eika and has a high priority.

A sharp expansion in consumer credit over a number of years is a matter of concern to the authorities, which have adopted a number of measures to protect consumers against irresponsible borrowing. If these restrictive measures fail to have the desired effect, further action is likely. Eika Gruppen takes a positive view of the measures, which help to slow down the growth in consumer credit.

In the board's view, the group's concentration on profitable and efficient operation over time has yielded good results and improved the ability to deliver. Capital adequacy in the individual subsidiaries and for the group as a whole is regarded as satisfactory. All parts of the business work continuously to improve deliveries to the local banks and their customers.

Income statement

Parent company				Group	
2016	**2017**	Amounts in NOK 1 000	Notes	**2017**	**2016**
13.974	11.810	Interest income	Note 6	552.541	559.168
24.253	17.396	Interest expenses	Note 6	110.510	121.778
(10.279)	**(5.586)**	**Net interest income**		**442.031**	**437.390**
-	**-**	**Net premium earned**	Note 7	**1.992.037**	**1.905.866**
3.111	2.008	Income from shares and other securities		17.838	47.125
495.000	572.300	Income from investments in group companies		-	-
498.111	**574.308**	**Total dividend and other income from securities**		**17.838**	**47.125**
467	363	Commission income	Note 6	490.907	457.300
939	1.073	Distributor commision and other commission expenses	Note 6	547.665	514.878
(472)	**(710)**	**Net commission income**		**(56.758)**	**(57.578)**
4.822	1.613	Changes in market value and gain/loss securities		26.800	25.983
333.408	364.140	Other income	Note 6	319.975	306.879
825.590	**933.765**	**Total income**		**2.741.923**	**2.665.665**
		Net claim expenses	Note 7	1.235.608	1.249.597
334.204	384.226	Salaries and general administration expenses	Note 8, 9, 24, 25	729.651	668.932
5.217	4.059	Depreciation	Note 17	46.905	22.871
79.115	42.483	Other operating expenses	Note 9	105.525	161.744
407.054	**502.997**	**Profit before impairment**		**624.234**	**562.521**
356	-	Impairment of loans and other receivables	Note 10	54.047	53.617
-	8.109	Gain on the sale of financial assets		-	-
-	10.879	Reversal og write-down of financial assets		-	-
406.698	**521.985**	**Profit before tax**		**570.187**	**508.904**
84.258	108.372	Taxes	Note 26	122.486	114.910
322.440	**413.613**	**Profit for the year**		**447.701**	**393.994**
		Allocations			
302.813	363.375	Proposed dividend			
19.627	50.238	Transferred to other equity			
322.440	**413.613**	**Total allocations**			

Balance sheet - assets

Parent company				Group	
31 Dec 2016	31 Dec 2017	Amounts in NOK 1 000	Notes	31 Dec 2017	31 Dec 2016
-	**-**	**Cash and deposits with central banks**		**53.343**	**53.197**
-	-			-	-
237.862	**239.795**	**Loans to and receivables from credit institutions**	Note 11	**1.354.812**	**1.496.597**
-	-	Loans to customers		4.078.425	4.048.927
-	-	Impairment of loans	Note 12, 13	100.429	57.796
-	**-**	**Net loans to customers**		**3.977.996**	**3.991.131**
140.000	140.000	Bonds and other fixed-income securities	Note 14	3.064.934	2.973.195
358.587	393.026	Shares and other securities with variable return	Note 15	1.122.705	1.078.612
1.110.645	1.118.345	Investments in subsidiaries	Note 16	-	-
1.609.232	**1.651.371**	**Total securities**		**4.187.639**	**4.051.807**
-	-			-	-
19.503	20.264	Deferred tax assets	Note 26	87.368	81.019
1.721	942	Other intangible assets	Note 17	46.590	67.838
21.224	**21.206**	**Total intangible assets**		**133.958**	**148.857**
-	-			-	-
16.981	15.349	Tangible fixed assets	Note 17	23.586	28.384
16.981	**15.349**	**Fixes assets**		**23.586**	**28.384**
-	-	Reinsurers' share of technical provisions		868.679	978.678
-	-	Receivables from Insurance and reinsurance debtors		1.273.626	1.019.786
639.719	685.398	Accounts receivable	Note 18	103.731	143.699
9.715	11.698	Prepaid expenses and accrued income	Note 18	120.994	107.732
2.534.733	**2.624.817**	**Total assets**		**12.098.364**	**12.019.868**

Balance sheet – liabilities and equity

Parent company				Group	
31 Dec 2016	31 Dec 2017	Amounts in NOK 1 000	Notes	31 Dec 2017	31 Dec 2016
250.683	**245.850**	**Liabilites to credit institutions**	Note 20	**278.738**	**303.568**
-	-			-	-
-	**-**	**Deposits from customers**	Note 21	**4.325.214**	**4.529.076**
-	-			-	-
224.885	**224.945**	**Debt securities issued**	Note 22	**224.945**	**224.885**
-	-			-	-
-	**-**	**Technical provisions, insurance**	Note 19	**3.434.647**	**3.411.577**
80.195	110.109	Tax payable	Note 26	127.805	94.566
302.813	363.375	Proposed dividend		363.375	302.813
66.207	50.274	Other liabilities	Note 18	226.017	327.377
449.215	**523.758**	**Total other liabilities**		**717.197**	**724.756**
-	-			-	-
111.604	**94.502**	**Accrued expenses and deferred income**	Note 18	**516.345**	**297.473**
-	-			-	-
27.912	**14.940**	**Provisions for commitments**	Note 24, 26	**90.438**	**102.272**
-	-			-	-
224.660	**224.810**	**Subordinated loan capital**	Note 23	**473.984**	**473.732**
-	-			-	-
1.288.959	**1.328.805**	**TOTAL LIABILITIES**		**10.061.508**	**10.067.339**
-	-			-	-
24.225	24.225	Share capital	Note 28	24.225	24.225
817.814	817.814	Share premium		817.814	817.814
234.219	234.219	Other paid-in equity		234.219	234.219
1.076.258	1.076.258	Total called-up and fully paid capital		1.076.258	1.076.258
169.516	219.754			960.598	876.271
		Total retained equity		**2.036.856**	**1.952.529**
-	-			-	-
2.534.733	**2.624.817**	**Total liabilities and equity**		**12.098.364**	**12.019.868**

Tlf: +47 22 87 81 00
E-post: post@eika.no
Parkveien 61
P.b 2349 Solli
0201 Oslo

www.eika.no